

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВГО «КОНСОРЦІУМ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ»
УКРАЇНСЬКИЙ ВІДКРИТИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

**АНОТОВАНИЙ КАТАЛОГ КОНКУРСНИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ КОНКУРСІВ
НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ І МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
З ПРОБЛЕМ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
(2015–2017 рр.)**

*До 65-річного ювілею
Державного вищого навчального закладу
«Університет менеджменту освіти»*

Київ
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
2018

*Схвалено науково-методичною радою
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 1 від 15 березня 2018 р.)*

Упорядники:

Науменко А. С., завідувач відділу науково-методичного забезпечення та координації діяльності закладів ППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»;

Баглай А. В., методист вищої категорії відділу науково-методичного забезпечення та координації діяльності закладів ППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»;

Розмариця В. Т., методист вищої категорії відділу науково-методичного забезпечення та координації діяльності закладів ППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти».

**Анотований каталог конкурсних робіт учасників
всеукраїнських конкурсів наукових, навчальних і методичних
праць з проблем післядипломної освіти (2015–2017 рр.) / упоряд. :
А. С. Науменко, А. В. Баглай [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Отич ; ДВНЗ «Ун-т
менедж. освіти». — Київ, 2018. — 128 с.**

До каталога увійшли анотації робіт учасників Сьомого (2015), Восьмого (2016) та Дев'ятого (2017) всеукраїнських конкурсів наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти, підготовлених до упровадження в освітній процес закладів післядипломної освіти України. Видання містить опис конкурсних робіт (опублікованих і рукописів) за номінаціями.

Для науково-педагогічних і педагогічних працівників, керівників і слухачів закладів післядипломної педагогічної освіти, педагогів-практиків.

УДК 378.37.08

ЗМІСТ

Передмова	5
Конкурсні роботи учасників Сьомого всеукраїнського конкурсу на кращу науково-методичну розробку в системі післядипломної педагогічної освіти (2015 рік)	8
Переможці	8
Лауреати	13
Роботи учасників за номінаціями	17
Номінація «Навчально-методичні посібники»	17
Номінація «Спецкурси»	28
Номінація «Електронні ресурси навчання»	32
Конкурсні роботи учасників Восьмого всеукраїнського конкурсу на кращу науково-методичну розробку в системі післядипломної педагогічної освіти (2016 рік)	34
Переможці	34
Лауреати	44
Роботи учасників за номінаціями	50
Номінація «Навчально-методичні посібники»	50
Номінація «Методичні рекомендації»	56
Номінація «Спецкурси»	58
Конкурсні роботи учасників Дев'ятого всеукраїнського конкурсу наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти (2017 р.)	62
Переможці	62
Лауреати	87
Роботи учасників за номінаціями	91
Номінація «Посібники»	91
Номінація «Методичні рекомендації»	95
Номінація «Спецкурси»	96
Номінація «Дидактичні матеріали»	99
Номінація «Навчальні програми з навчально-методичним забезпеченням»	100
Номінація «Електронні ресурси навчання»	101
Іменний покажчик	103

ПЕРЕДМОВА

У 2018 р. Університет менеджменту освіти відзначає 65-річний ювілей. Цій знаменній даті присвячується видання Анотованого каталога конкурсних робіт учасників Сьомого (2015 р.), Восьмого (2016 р.) і Дев'ятого (2017 р.) всеукраїнських конкурсів наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти.

Цей конкурс було започатковано Університетом у 2008 р. як Всеукраїнський конкурс на кращу науково-методичну розробку в системі післядипломної педагогічної освіти (ППО). Через розширення тематики і номінацій конкурсу у 2017 р. його назву було змінено на Всеукраїнський конкурс наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти.

Метою конкурсу є ознайомлення широкої педагогічної громадськості з науково-методичними здобутками працівників закладів післядипломної педагогічної освіти, сприяння впровадженню їх в освітню практику, а також обмін досвідом науково-методичної та навчально-методичної роботи між закладами ППО.

За десять років проведено дев'ять конкурсів, на яких було розглянуто 458 наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти. Результати конкурсу висвітлювалися на шпальтах часопису «Післядипломна освіта в Україні» (№ 1'2010(16), № 2'2010(17), № 1'2012(20), № 2'2012(21), № 1'2015(36), № 2'2015(37)), а також були опубліковані в «Анотованому каталозі конкурсних робіт учасників всеукраїнського конкурсу на кращу науково-методичну розробку в системі ППО (2009–2014 рр.)».

У цьому каталозі представлено результати Сьомого, Восьмого і Дев'ятого конкурсів.

Сьомий всеукраїнський конкурс на кращу науково-методичну розробку в системі післядипломної педагогічної освіти проводився відповідно до наказу ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/18 від 6 лютого 2015 р. за шістьма номінаціями: «Спецкурси», «Опорні конспекти», «Робочі зошити», «Навчально-методичні посібники», «Елективні курси», «Електронні ресурси навчання (електронні підручники, посібники, робочі зошити, опорні конспекти, програми)». На конкурс надійшло 44 роботи: 25 робіт у номінації «Навчально-методичні посібники», 14 робіт у номінації «Спецкурси» та 5 робіт у номінації «Електронні ресурси навчання (електронні підручники, посібники, робочі зошити, опорні конспекти, програми)». У конкурсі брали участь представники 12 областей України: Запорізької – 5 робіт, Івано-Франківської – 1, Київської – 6, Полтавської – 1, Рівненської – 9, Сумської – 2, Тернопільської – 2, Харківської – 2, Хмельницької – 1, Херсонської – 6, Черкаської – 6, Чернігівської – 3. Усі матеріали було проаналізовано і прорецензовано членами конкурсного журі, вони

пройшли також експертне оцінювання. На засіданні науково-методичної ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України № 6 від 25 червня 2015 р. членами ради було визначено 12 переможців конкурсу (3 розробки посіли I місце, 3 розробки – II місце, 1 розробка – III місце, авторів 5 розробок удостоєно почесного звання лауреата конкурсу).

Восьмий всеукраїнський конкурс на кращу науково-методичну розробку в системі післядипломної педагогічної освіти проводився відповідно до наказу ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/28 від 4 лютого 2016 р. за сімома номінаціями: «Спецкурси», «Опорні конспекти», «Робочі зошити», «Навчально-методичні посібники», «Методичні рекомендації», «Елективні курси», «Електронні ресурси навчання (електронні підручники, посібники, програми, дидактичні комп'ютерні ігри тощо)». На конкурс було представлено 53 роботи: 29 робіт у номінації «Навчально-методичні посібники», 14 робіт у номінації «Спецкурси», 7 робіт у номінації «Методичні рекомендації», 2 роботи у номінації «Електронні ресурси навчання» та 1 робота у номінації «Опорні конспекти»). Учасники конкурсу – представники 14 областей України: Житомирської – 1 робота, Запорізької – 2, Закарпатської – 8, Київської – 11, Луганської – 1, Полтавської – 2, Рівненської – 4, Сумської – 2, Харківської – 2, Хмельницької – 3, Херсонської – 2, Черкаської – 11, Чернівецької – 2, Чернігівської – 2. Члени журі здійснювали аналіз змісту та форми поданих на конкурс матеріалів за затвердженими критеріями. На плановому засіданні науково-методичної ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України № 5 від 24 листопада 2016 р. членами ради визначено 25 переможців конкурсу (4 розробки посіли I місце, 6 розробок – II місце, 7 розробок – III місце, авторів 8 розробок удостоєно почесного звання лауреата конкурсу).

Дев'ятий всеукраїнський конкурс наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти проводився відповідно до розпорядження Українського відкритого університету післядипломної освіти № 1-рд від 13 лютого 2017 р. та розпорядження ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України № 4-р від 14 лютого 2017 р. за сімома номінаціями: «Монографії», «Посібники», «Методичні рекомендації», «Дидактичні матеріали», «Спецкурси», «Навчальні програми з навчально-методичним забезпеченням», «Електронні ресурси навчання».

На конкурс надійшло 54 праці: 5 праць у номінації «Монографії», 20 праць у номінації «Посібники», 10 праць у номінації «Спецкурси», 5 праць у номінації «Методичні рекомендації», 5 праць у номінації «Навчальні програми з навчально-методичним забезпеченням», 5 праць у номінації «Електронні ресурси навчання (електронні підручники, посібники, програми, дидактичні комп'ютерні ігри тощо)» та 4 праці у номінації «Дидактичні матеріали (опорні конспекти, робочі зошити тощо)». Серед учасників конкурсу були представники закладів

післядипломної педагогічної освіти з 17 областей України: Дніпропетровської – 1, Донецької – 1, Житомирської – 1, Запорізької – 1, Миколаївської – 1, Львівської – 1, Кіровоградської – 1, Чернігівської – 1, Закарпатської – 2, Луганської – 3, Полтавської – 3, Харківської – 3, Хмельницької – 4, Рівненської – 5, Тернопільської – 5, Київської – 8 (з них 3 від УМО), Черкаської – 13.

На засіданні науково-методичної ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України № 5 від 21 листопада 2017 р. членами ради було визначено 28 переможців конкурсу (9 розробкам присвоєно I місце, 8 розробкам – II місце, 11 розробкам – III місце, авторів 6 розробок удостоєно почесного звання лауреата конкурсу).

Результати конкурсу вивчено і систематизовано у цьому Каталозі, який містить перелік та анотації робіт, підготовлених до впровадження в освітній процес закладів післядипломної освіти (опублікованих і рукописів).

Відповідно до Положення про конкурс, затвердженого наказом ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України № 01-01/28 від 4 лютого 2016 р., інформацію щодо конкурсних робіт структуровано за номінаціями. Роботи супроводжуються відомостями щодо їх змісту, новизни, ефективності, сфери застосування.

Університет щиро вдячний усім авторським колективам та учасникам всеукраїнських конкурсів наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти за активність, ініціативність та відповідальність, виявлені у процесі підготовки й оформлення конкурсних робіт. Сподіваємося, що досвід, зібраний у Каталозі, стане у пригоді науково-педагогічним, педагогічним працівникам, керівникам та слухачам обласних інститутів (академій) післядипломної педагогічної освіти, педагогам-практикам.

Запрошуємо до подальшої співпраці!

Чекаємо нових конкурсних робіт!

**КОНКУРСНІ РОБОТИ УЧАСНИКІВ
СЬОМОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
НА КРАЩУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНУ РОЗРОБКУ
В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
(2015 рік)**

ПЕРЕМОЖЦІ

I місце

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автори: **Ніраз Юрій Васильович**, директор Вербівської ЗОШ I–II ступенів, учитель історії, **Данилів Богдан Миколайович**, учитель історії Угринівської ЗОШ I–II ступенів.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: **Методичні розробки уроків курсу на вибір «Визначні постаті України», 10 клас.**

Анотація. У змісті методичних розробок уроків, що ввійшли до пропонованого посібника, відображено авторський підхід до аналізу такого соціопсихологічного феномену, як особистість, до аналізу процесу її формування, а також впливу самодостатньої особистості на перебіг історії. При цьому посібник має не теоретичну, а практичну спрямованість. Завдяки методичному апаратові застосованому у розробках уроків, учні вдаються до рефлексії, стимулюючи розвиток їхніх особистісних характеристик.

Номінація «Спецкурси»

Автори: **Литвиненко Ольга Іванівна**, доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, **Мазаєва Катерина Вікторівна**, завідувач науково-методичної лабораторії біології і основ здоров'я.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: **Методологія природознавчих екскурсій на базі природно-заповідного фонду Херсонщини (аутекологічний аспект з елементами дем- та синекології).**

Анотація. Спецкурс є планом виконання вимог до удосконалення професійної підготовки учителів-предметників, визначених Концепцією сталого розвитку України з парадигмою екологізації освіти.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автори: Гусєва Наталія Михайлівна, методист науково-методичного центру позашкільної освіти, **Савіч Ірина Олександрівна**, методист науково-методичного центру позашкільної освіти.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: Підвищення професійної компетентності вчителів-природничків засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Анотація. Розробку створено відповідно до Регіональної програми допрофільної та профільної підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів на засадах інформаційно-комунікаційних технологій у межах освітнього проекту «Школа сучасних знань».

Розробка може використовуватися як:

- авторський курс (тренерами виступають розробники та автори курсу);
- курс учителів-асистентів (будь-який учитель має змогу зареєструватися на курсі та на його основі створити власний);
- тренажер (учні працюють з курсом самостійно).

II місце

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автор: Войцях Тетяна Володимирівна, завідувач обласного центру практичної психології і соціальної роботи.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП» ЧОР.

Назва роботи: Ігрові технології як інструмент профілактичної роботи спеціалістів психологічної служби закладів освіти.

Анотація. У навчально-методичному посібнику розкрито соціально-педагогічні та психологічні аспекти ігрової діяльності як навчального так і профілактичного інструменту в професійній діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти, представлено різні підходи до класифікації ігор та характеристику основних сучасних ігрових технологій.

Особлива увага приділяється технології застосування профілактичних настільних ігор у роботі з різними цільовими групами з метою протидії негативним соціальним явищам в освітньому середовищі та в соціумі.

Практичною цінністю посібника є каталог наявних на сьогодні настільних ігор та ігрових методик, зокрема авторських, апробованих та рекомендованих до використання в практичній професійній діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти, а також інструкції та методичні рекомендації щодо їх застосування.

Посібник адресовано соціальним педагогам та практичним психологам закладів освіти різного типу для підвищення їхньої професійної компетентності щодо застосування інтерактивних методик, зокрема ігрових технологій у превентивній та профілактичній роботі.

Матеріали посібника також будуть корисними заступникам директорів з виховної роботи, класним керівникам, педагогам-організаторам, іншим педагогічним працівникам закладів освіти різного типу, зокрема позашкільних та дошкільних, для організації позаурочної та позанавчальної діяльності учнів.

Номінація «Спецкурси»

Автори: **Бугайчук Наталія Василівна**, методист лабораторії виховної роботи, **Устименко Валентина Миколаївна**, педагог-організатор Черкаської спеціалізованої школи I–III ступенів № 17 Черкаської міської ради, **Поліщук Олег Володимирович**, педагог-організатор Черкаської спеціалізованої школи I–III ступенів № 17 Черкаської міської ради, **Мірошниченко Ірина Сергіївна**, соціальний педагог Черкаської спеціалізованої школи I–III ступенів № 17 Черкаської міської ради.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП» ЧОР.

Назва роботи: **Використання можливостей інтернет-технологій у виховній роботі загальноосвітнього навчального закладу.**

Анотація. Застосування новітніх технологій, особливо інтернет-технологій, дає змогу збільшити ефективність виховного процесу, сприяє вільному й широкому доступу до різноманітної інформації. З огляду на те, що кожен учитель, незалежно від рівня своєї кваліфікації, повинен уміти орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного суспільства, цей курс є надзвичайно актуальним.

Для того, щоб Інтернет, справді, став цінним інструментом роботи для педагогічних працівників, їм необхідно невпинно

саморозвиватися та виховувати у собі соціокультурну компетенцію. Інтернет-технології важливо використовувати у комплексі з бесідами та роботою в групах. Завдяки саморозвитку педагога Інтернет виступає як корисне джерело інформації для виховання соціально зрілої, морально-духовної, творчої, працелюбної та патріотичної особистості.

Курс розрахований на заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, класних керівників та педагогічних працівників, які бажають поглибити знання з цього питання.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автор: Покришень Дмитро Анатолійович, завідувач кафедри інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

Установа: Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського.

Назва роботи: Електронний навчальний посібник «Інформаційні технології».

Анотація. Посібник присвячено проблемі формування фундаментальних знань з інформаційних технологій та підвищення рівня інформативних компетентностей працівників освіти. Запропонований посібник може бути використаний слухачами курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які проходять навчання не тільки на денній формі навчання, а й на заочній, дистанційній, варіативній, накопичувальній. Матеріали, розміщені в електронному посібнику, можуть використовуватись учителями в навчальній, профорієнтаційній роботі з учнями, у процесі підготовки учасників учнівських олімпіад з інформаційних технологій.

III місце

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автори: Аносова Анастасія Вікторівна, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Качуровська Олена Едуардівна**, практичний психолог Білоцерківського навчально-виховного об'єднання «Перша Білоцерківська гімназія – школа I ступеня» Білоцерківської міської ради, **Колесова Ганна Володимирівна**, методист Міського методичного центру відділу освіти Славутицької міської ради, **Колісник Світлана Анатоліївна**, практичний психолог Ставищанського районного центру дитячої та юнацької творчості Ставищанської районної ради, **Кудько Тетяна**

Петрівна, практичний психолог Гнідинської загальноосвітньої школи I–III ступенів ім. Петра Яцика Бориспільської районної ради, **Лавровська Світлана Миколаївна**, методист Районного методичного кабінету відділу освіти Фастівської районної державної адміністрації, **Левчук Світлана Станіславівна**, методист Районного методичного кабінету відділу освіти Сквирської районної державної адміністрації, **Лисенко Олена Андріївна**, методист психологічної служби Методичного кабінету управління освіти виконавчого комітету Фастівської міської ради, **Максимова Наталія Анатоліївна**, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Некраш Людмила Миколаївна**, завідувач центру соціально-педагогічної та психологічної діагностики і моніторингу Районного методичного кабінету відділу освіти Ставищанської РДА, **Патківська Наталія Олександрівна**, завідувач навчально-методичного кабінету шкіл-інтернатів, **Пахаленко Ірина Анатоліївна**, практичний психолог Ольшаницької загальноосвітньої школи I–III ступенів Рокитнянської районної державної адміністрації, **Петушкова Лариса Антонівна**, завідувач кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Поліщук Марія Анатоліївна**, методист Районного методичного кабінету відділу освіти Тетіївської РДА, **Правдива Олена Анатоліївна**, практичний психолог Іванківської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 1, **Прищепа Тетяна Іванівна**, практичний психолог Іванківського дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 1 «Сонечко» комбінованого типу, **Садковська Надія Семенівна**, практичний психолог Макарівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I–III ступенів – природничо-математичний ліцей» Макарівського району, **Скобель-Нарольська Людмила Степанівна**, практичний психолог Іванківської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2, **Смірнова Олександра Юріївна**, практичний психолог Торчицького навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I–II ступенів – дитячий садок» Ставищанської районної ради, **Форноляк Інна Володимирівна**, практичний психолог Навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I–III ступенів № 3 – ліцей» Обухівської міської ради, **Чикунова Ірина Володимирівна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу № 15 «Теремок» Білоцерківської міської ради.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Психологічний супровід навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку.**

Анотація. У посібнику представлено досвід роботи працівників психологічної служби системи освіти Київської області з питань організації і змісту психологічного супроводу навчання й виховання учнів початкових класів. Описано особливості адаптації учнів до навчання у школі, здійснення психолого-педагогічного супроводу першокласників та профілактики їхньої дезадаптації. Надано рекомендації щодо проведення діагностики готовності дітей до навчання в школі та перелік рекомендованого діагностичного інструментарію. Корисними у практичній діяльності фахівців стануть подані коригувально-розвивальні програми, матеріали для проведення годин психолога, роботи з учителями початкових класів, батьками учнів.

Адресовано практичним психологам дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів, методистам методичних кабінетів, які відповідають за діяльність працівників психологічної служби, працівникам центрів практичної психології і соціальної роботи.

ЛАУРЕАТИ

*У номінації «Навчально-методичні посібники» –
«За змістовність та актуальність конкурсної розробки*

Автор: Смирнова Марина Євгенівна, завідувач кафедри виховання й розвитку особистості.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Назва роботи: Збірник навчально-методичних матеріалів для проведення занять з керівниками навчальних закладів на курсах підвищення кваліфікації (схеми, таблиці, тести, педагогічні ситуації).

Анотація. Посібник навчально-методичних матеріалів укладено на основі матеріалів чинних навчальних програм підвищення кваліфікації для директорів і заступників директорів з НВР загальноосвітніх навчальних закладів. Він містить теоретичні й практичні розробки за темами професійного модуля, зорієнтовані на формування та розвиток управлінської компетентності менеджера освіти і мають на меті напрацювання особистого досвіду з управління ЗНЗ. Матеріали, структуровані за теоретичним і практичним блоками, подано у вигляді схем, таблиць, тестів та управлінських ситуацій, що робить посібник корисним як для викладачів, так і для слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Автори: **Королюк Світлана Вікторівна**, завідувач кафедри менеджменту освіти, **Устименко Тетяна Анатоліївна**, в. о. професора кафедри менеджменту освіти, **Резніченко Зоя Володимирівна**, в. о. професора кафедри менеджменту освіти, **Гавриш Римма Леонідівна**, доцент кафедри менеджменту освіти, **Лебедик Микола Петрович**, доцент кафедри менеджменту освіти, **Водолазська Тетяна Володимирівна**, старший викладач кафедри менеджменту освіти, здобувач кафедри теорії і методики професійної освіти Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди, **Жара Наталія Миколаївна**, методист кафедри менеджменту освіти, магістрант спеціальності «Управління навчальним закладом (за типом)» Інституту управління Класичного приватного університету (м. Запоріжжя).

Установа: Полтавський ОІППО ім. М. П. Остроградського.

Назва роботи: **Менеджмент розвитку сучасного ЗНЗ: взаємозв'язок теорії і практики.**

Анотація. Посібник є науково-практичним проектом науковців кафедри менеджменту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського, що дає змогу ознайомити читачів із сучасними тенденціями розвитку навчального закладу та способами їх інтеграції у власний управлінський досвід.

Основною метою посібника є показати взаємозв'язок теорії і практики у менеджменті розвитку сучасного навчального закладу; розкрити особливості управління шкільним освітнім середовищем; дати поради щодо створення програми розвитку школи, формування й розвитку педагогічного колективу, розроблення і впровадження проектів у шкільне життя.

Особлива увага приділяється темі розбудови школи як громадсько-активної, зокрема, висвітленню питань розвитку соціального партнерства, звітування керівника перед громадськістю, впровадження самооцінювання у практику діяльності школи, переходу до громадсько-державного управління, впровадження демократизації у навчально-виховний процес навчального закладу.

Навчально-методичний посібник призначається слухачам і науково-методичним працівникам закладів післядипломної педагогічної освіти, керівникам управлінь (відділів) освіти, методичних кабінетів, керівникам навчальних закладів та всім, хто цікавиться питаннями менеджменту розвитку навчальних закладів.

*У номінації «Навчально-методичні посібники» –
«За активність та ініціативність»*

Автор: Аносова Анастасія Вікторівна, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: Комунікативна культура в сучасній педагогічній практиці.

Анотація. У навчально-методичному посібнику розглянуто проблему формування комунікативної культури особистості у площині сучасної педагогічної практики. Запропоновано навчально-методичні матеріали для проведення послідовних і системних занять з формування комунікативної культури з дітьми та учнями різних вікових категорій.

Адресовано вихователям, класним керівникам, працівникам психологічної служби, керівникам гуртків для використання під час проведення виховних годин, годин психолога, позашкільних та позакласних заходів виховного спрямування.

У номінації «Спецкурси» – «За вагомий внесок у формування патріотизму та національної свідомості школярів»

Автор: Добровольська Людмила Насибівна, завідувач відділу початкової освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП» ЧОР.

Назва роботи: Підготовка вчителів початкових класів до формування патріотизму та національної гідності молодших школярів засобами творчої спадщини Т. Г. Шевченка.

Анотація. Спецкурс розроблено з метою підготовки вчителів початкових класів до формування патріотизму і національної гідності молодших школярів у навчально-виховному процесі на основі творчої спадщини Т. Г. Шевченка. Детальне ознайомлення із життєвим і творчим шляхом геніального поета, який безмежно і самовіддано любив свою землю та український народ не тільки словом, а й ділом, має допомогти педагогам ширше використовувати неоціненні скарби його творчості у практичній діяльності.

Автор: Сєрих Лариса Володимирівна, завідувач кафедри дошкільної та шкільної освіти.

Установа: КЗ «Сумський ОІППО».

Назва роботи: Мистецька спадщина Сумщини як засіб формування національної свідомості школярів.

Анотація. Спецкурс «Мистецька спадщина Сумщини як засіб формування національної свідомості школярів» присвячений теоретичним і практичним аспектам вивчення сучасного розгляду мистецької спадщини Сумщини в контексті проблем загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів.

РОБОТИ УЧАСНИКІВ ЗА НОМІНАЦІЯМИ

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автор: **Коченгіна Маріанна Вікторівна**, доцент секції розвивального навчання кафедри методики дошкільної та початкової освіти.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Підготовка вихователів дошкільних навчальних закладів до створення для дітей безпечного інформаційного середовища.**

Анотація. Навчально-методичний посібник «Підготовка вихователів дошкільних навчальних закладів до створення для дітей безпечного інформаційного середовища» розроблено для науково-методичного забезпечення навчального процесу на курсах підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів (для очної та заочно-дистанційної форм навчання).

Зміст посібника укладено згідно з навчальною програмою курсів підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів та робочим навчально-тематичним планом. Сплановано та реалізовано систему роботи з організації очного, заочного та дистанційного навчання.

Для організації навчальної діяльності та різних форм співпраці слухачів курсів у посібнику використовується система умовних позначок. Посібник також може бути використаний як самостійне видання для студентів вищих навчальних педагогічних закладів.

Автори: **Аносова Анастасія Вікторівна**, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Бабаєва Лариса Михайлівна**, практичний психолог Державного навчального закладу «Богуславський центр професійно-технічної освіти», **Бабиленко Оксана Анатоліївна**, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Багинська Юлія Анатоліївна**, практичний психолог Бучанської української гімназії, **Бурдик Віра Миколаївна**, соціальний педагог Ставівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Кагарлицької районної державної адміністрації, **Вольська Інна Сергіївна**, практичний психолог Державного навчального закладу «Катюжанське вище професійне училище», **Градова Наталія Григорівна**, практичний психолог Державного професійно-технічного навчального закладу «Рокитнянський професійний ліцей», **Довга Юлія Іванівна**,

практичний психолог Державного професійно-технічного навчального закладу «Богуславське вище професійне училище», **Колесова Ганна Володимирівна**, методист Міського методичного центру відділу освіти Славутицької міської ради, **Комінко Альона Володимирівна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу № 5 «Капітошка» Бучанської міської ради, **Лавровська Світлана Миколаївна**, методист Районного методичного кабінету відділу освіти Фастівської районної державної адміністрації, **Лисенко Олена Андріївна**, методист з психологічної служби Міського методичного кабінету управління освіти Фастівської міської ради, **Максимова Наталія Анатоліївна**, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Мамаєва Марина Іванівна**, практичний психолог Сквирської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 5 Сквирського району, **Нашиба Геннадій Анатолійович**, практичний психолог Славутицького ліцею Славутицької міської ради, **Некраш Людмила Миколаївна**, завідувач Центру соціально-педагогічної та психологічної діагностики і моніторингу районного методичного кабінету відділу освіти Ставищанської районної державної адміністрації, **Петушкова Лариса Антонівна**, завідувач кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Рак Юлія Сергіївна**, практичний психолог Фастівської спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ступенів № 4 із поглибленим вивченням іноземних мов Фастівської міської ради, **Сердюк Валентина Іванівна**, практичний психолог Білоцерківської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 11 Білоцерківської міської ради, **Сімороз Оксана Вікторівна**, практичний психолог Бучанської спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ступенів № 5 з поглибленим вивченням іноземних мов Бучанської міської ради, **Соломенцева Лариса Миколаївна**, практичний психолог Державного навчального закладу «Ржищівський професійний ліцей», **Титаренко Віта Анатоліївна**, практичний психолог Кагарлицької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 3 Кагарлицької районної державної адміністрації, **Улятовська Наталія Леонідівна**, практичний психолог Горянської загальноосвітньої школи I–III ступенів Києво-Святошинської районної державної адміністрації.

Установа: КВНЗ «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Профілактика суїцидальної поведінки дітей та учнівської молоді.**

Анотація. У посібнику представлено досвід роботи працівників психологічної служби системи освіти Київської області з питань організації і змісту профілактики суїцидальної поведінки дітей та учнівської молоді. Визначено особливості профілактики депресивних станів при особистісних кризах дітей і підлітків. Подано методичні рекомендації з питань захисту прав дітей, проведення заходів до Всесвітнього дня запобігання суїциду, безпеки дітей у мережі Інтернету. Вміщено діагностичний інструментарій для роботи практичного психолога з дітьми, схильними до суїциду, розробки просвітницьких заходів для педагогічних працівників, батьків, години психолога.

Адресовано практичним психологам і соціальним педагогам навчальних закладів, керівникам районних, міських психологічних служб, працівникам центрів практичної психології і соціальної роботи.

Автори: **Мокрогуз Олександр Петрович**, завідувач кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання, **Коропатник Михайло Михайлович**, доцент суспільних дисциплін та методики їх викладання.

Установа: Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського.

Назва роботи: **Медіаосвіта для вчителя суспільних дисциплін.**

Анотація. Посібник-практикум розрахований на викладачів та учителів, що займаються проблемами медійної та інформаційної грамотності, тобто викладають окремо курс з медіаграмотності, застосовують елементи медіаосвіти під час викладання інших дисциплін (інтегрований підхід) чи ведуть гурткову роботу з окремих напрямів цього предмета. Використовуючи базові теоретико-методологічні засади медіаосвіти, сформовані вітчизняними й іноземними фахівцями, автори сконцентрували увагу на практичних заняттях з освоєння технології функціонування сучасних засобів масової інформації, поглиблення навичок розуміння внутрішніх механізмів створення та розповсюдження медіапродукції, її використання в політичних та фінансових цілях. Враховуючи, що медіаосвіта та медіаграмотність, як наукова проблема і навчальна дисципліна, в Україні знаходиться у стадії становлення, на допомогу викладачам та учителям запропоновано шаблони, рекомендації та практичні розробки.

Автори: **Аносова Анастасія Вікторівна**, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Букоємська Лариса Анатоліївна**, вихователь Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) «Дзвіночок» Чабанівської селищної ради Києво-Святошинського району, **Васильєва Ольга Георгіївна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 4 «Марите» (санаторного) компенсувального типу Славутицької міської ради, **Герасімюк Тамара Володимирівна**, директор Києво-Святошинського районного навчально-методичного центру практичної психології відділу освіти Києво-Святошинської РДА, **Колесова Ганна Володимирівна**, методист Міського методичного центру відділу освіти Славутицької міської ради, **Кошицька Любов Іванівна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 1 «Калинка» Славутицької міської ради, **Ліждвой Людмила Миколаївна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу «Ялинка» ім. В. О. Сухомлинського Броварської міської ради, **Лугова Галина В'ячеславівна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) «Дзвіночок» Чабанівської селищної ради Києво-Святошинського району, **Маковкіна Наталія Олександрівна**, методист навчально-методичного кабінету спеціальної педагогіки та шкіл-інтернатів, **Максимова Наталія Анатоліївна**, методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Нечай Олена Владиславівна**, методист Науково-методичного центру управління освіти і науки Броварської міської ради, **Петушкова Лариса Антонівна**, завідувач кабінету практичної психології і соціальної роботи, **Пономаренко Надія Василівна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу «Червоні вітрила» Броварської міської ради, **Прищепа Тетяна Іванівна**, практичний психолог Іванківського дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 1 «Сонечко» комбінованого типу, **Стреж Людмила Василівна**, практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу «Центр розвитку дитини» Славутицької міської ради.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Психологічний супровід навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів.**

Анотація. У посібнику представлено досвід роботи працівників психологічної служби системи освіти Київської області

з питань організації і змісту психологічного супроводу навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу. Описано закономірності психічного розвитку дітей дошкільного віку, подано методичні рекомендації щодо організації і змісту роботи практичного психолога дошкільного навчального закладу, щодо використання карток індивідуального супроводу дитини в дошкільному навчальному закладі. Подано комплекс діагностичних методик та коригувально-розвивальні програми для роботи з дітьми дошкільного віку.

Адресовано практичним психологам дошкільних навчальних закладів, методистам методичних кабінетів, які відповідають за діяльність працівників психологічної служби, працівникам центрів практичної психології і соціальної роботи.

Автор: Шевчишена Оксана Володимирівна, старший викладач кафедри педагогіки та психології.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: Соціально-просвітницький тренінг з розвитку саногенного мислення педагога.

Анотація. У посібнику розглянуто проблему саногенезу та патогенезу особистості. У межах програми тренінгу теоретичні знання про позитивне та негативне мислення особистості поєднані з інформацією про практичні способи конструктивного зняття психологічного напруження та розвиток навичок для зміни поведінкової стратегії, які допомагатимуть педагогові швидше адаптуватися до навколишнього середовища та гнучко реагувати на проблемні ситуації. У посібнику подано систему занять, спрямованих на самопізнання, вдосконалення емоційного та комунікативного досвіду вчителя, а також на саморозвиток і самовдосконалення особистості педагога.

Посібник рекомендований практичним психологам, викладачам психологічних дисциплін, а також самим педагогам з метою розвитку та вдосконалення саногенного мислення.

Автор: Калуська Любомира Василівна, доцент кафедри педагогіки та психології.

Установа: Івано-Франківський ОІППО.

Назва роботи: Самоосвітня діяльність педагога.

Анотація. У пропонованій роботі розкривається роль самоосвіти та саморозвитку для професійного зростання педагога, сутність і зміст понять «професійний саморозвиток» і «самоосвіта», визначаються

завдання щодо організації роботи з педагогічними працівниками щодо формування позитивної мотивації на безперервну самоосвіту та навичок самостійного оволодіння знаннями.

Автор: Чорна Віра Миколаївна, методист з іноземних мов.
Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: Розвиток інтегративного мислення як основа навчальної успішності учнів на уроках іноземної мови.

Анотація. Посібник адресовано вчителям іноземних мов, студентам та викладачам факультетів іноземних мов. Він має чітку і прозору структуру, підпорядковану меті, а саме: ознайомити читача з теоретичними засадами розвитку інтегративного мислення учнів, озброїти їх практичними навичками щодо використання спеціальних мовних завдань. Складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Актуальність і своєчасність посібника зумовлена такими факторами:

- необхідністю науково обґрунтувати розвиток інтегративного мислення;
- недостатнім вирішенням у методиці питання підготовки вчителів, студентів, викладачів іноземних мов щодо розвитку інтегративного мислення учнів;
- недостатньою кількістю сучасних вітчизняних методичних посібників із проблем розвитку інтегративного мислення учнів.

Автор: Руденко Ілона Миколаївна, доцент кафедри психології.
Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Година психології на батьківських зборах.

Анотація. У посібнику розглядаються психологічні особливості становлення особистості дитини; вплив батьківського прикладу на поведінку дитини; причини порушення дитячої поведінки; важливість наявності безумовної любові батьків для розвитку дитини; наслідки дефіциту любові для психічного стану дитини; способи вираження любові до дитини; особливості впровадження дисципліни в життя дитини; правила безконфліктної дисципліни; вплив сучасних мультфільмів, комп'ютерних ігор на розвиток дитини тощо.

Для класних керівників, практичних психологів, соціальних педагогів.

Автори: Волошенко Олена Валентинівна, доцент кафедри педагогіки, *Замулко Олена Іванівна*, завідувач лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, *Сивак Олександр*

Іванович, керівник проекту «Діалог» Центру позитивної психотерапії та гуманістичних освітніх технологій.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Ефективний керівник: стратегії, ресурси і нові можливості.

Анотація. Посібник спрямовано на здобуття ресурсів для ефективної управлінської діяльності керівників закладів освіти. Практичну цінність посібника становить тренінговий курс «Управлінський діамант», який побудовано на сучасних досягненнях гуманної психології та педагогіки, позитивної психотерапії, теорії менеджменту та двадцятирічній практиці проведення тренінгів для освітян. Посібник може бути використаний як інструмент для вирішення конкретних управлінських питань або як засіб для набуття самоефективності керівників закладів освіти. Матеріали посібника спрямовано на пошук індивідуальних стратегій, ресурсів та нових можливостей у процесі ефективного управління закладами освіти.

Автор: **Андрощук Ірина Миколаївна**, завідувач кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: Управління розвитком професійної компетентності вчителів-філологів у міжтестастаційний період.

Анотація. Посібник містить аналіз сучасних підходів до управління розвитком професійної компетентності вчителів-словесників у міжтестастаційний період на концептуальному, науковому і методичному рівнях, що сприятиме підвищенню ефективності управління розвитком професійної компетентності педагогів у міжтестастаційний період завдяки науково-теоретичному обґрунтуванню та розробленню науково-методичних прийомів, спрямованих на визначення рівня професійної компетентності педагога й ефективне управління його розвитком.

Автор: **Фадєєва Наталія Володимирівна**, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: Реалізація діяльнісного підходу на уроках засобами науково-педагогічного проекту «Росток».

Анотація. У посібнику розміщено матеріали майстер-класу за науково-педагогічним проектом «Росток».

Рекомендовано вчителям початкових класів, які цікавляться науково-педагогічним проектом «Росток» та проблемою модернізації початкової освіти.

Автор: **Гурнік Людмила Василівна**, доцент кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: **Вчимося жити здоровими.**

Анотація. У посібнику висвітлено актуальність проблеми валеологічного виховання та здорової дитини в умовах сучасного дошкільного навчального закладу.

Представлену регіональну програму з валеології для дітей дошкільного віку складено відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти України та Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Практичні заняття з валеології для дітей 2–6–7 років допоможуть педагогічним та медичним працівникам спільно з батьками дітей дошкільного віку впровадити оздоровчу ідеологію в життя.

Автор: **Кравчук Наталія Василівна**, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: **Розвиток дрібної моторики рук дітей дошкільного та молодшого шкільного віку за допомогою технік оригамі та квілінгу.**

Анотація. У посібнику подано різні аспекти розвитку дрібної моторики дітей дошкільного й молодшого шкільного віку засобами технік оригамі та квілінгу. Розкрито актуальні проблеми формування сучасної особистості, розвитку мовлення та мислення дитини, творчих здібностей та естетичних смаків дітей, охарактеризовано тісний зв'язок між техніками та розвитком дрібної моторики рук, інтелектуальної готовності дитини до шкільного навчання та підготовкою дітей молодшого шкільного віку до навчання в подальшому; подано планування гурткової роботи з використанням технік оригамі та квілінгу, практичні форми роботи, конспекти занять та картки виготовлення виробів.

Видання адресується слухачам курсів підвищення кваліфікації системи післядипломної педагогічної освіти, педагогічним працівникам дошкільних навчальних закладів, початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних навчальних закладів.

Автори: **Антонченко Марія Олексіївна**, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій, **Лабудько Степан Пилипович**, старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій, **Павленко Ірина Миколаївна**, старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій.

Установа: КЗ «Сумський ОІППО».

Назва роботи: **Інформаційні та телекомунікаційні технології навчання. Практикум.**

Анотація. Навчально-методичний посібник розрахований на слухачів курсів підвищення кваліфікації інститутів післядипломної педагогічної освіти і вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, які вивчають спецкурс «Інформаційні та телекомунікаційні технології навчання» на курсах підвищення кваліфікації за різними формами навчання, містить матеріали до практичних занять та методичні рекомендації щодо виконання кожного з них.

Автор: **Лукачевич Андрій Федорович**, методист науково-методичного центру.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: **Творчі задачі з технічної та обслуговуючої праці. Практичні роботи.**

Анотація. Посібник адресовано вчителям трудового навчання, які впроваджують сучасні технології, зокрема технологію творчих проектів. Ця технологія тісно пов'язана з науковою, мистецькою, суспільною діяльністю людини. Актуальність і своєчасність посібника зумовлена:

- необхідністю практичної допомоги вчителям у розвитку проектно-конструкторських компетенцій учнів;
- певним попитом на банк технологічної документації щодо забезпечення практичної складової технологічного навчання;
- недостатньою кількістю сучасного вітчизняного науково-методичного забезпечення для викладання трудового навчання.

Посібник має чітку і прозору структуру, а саме:

- підвищення рівня технологічної компетентності учнів 8–9 та 10–11 класів;
- формування стійких навичок художнього та технічного конструювання;
- практичне використання виробничих технологій в умовах шкільної майстерні.

Автор: **Савіч Ірина Олександрівна**, методист науково-методичного центру позашкільної освіти.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: **Організація та супровід проектно-дослідницької роботи учнів з екологічної проблематики.**

Анотація. Посібник містить теоретичні та практичні матеріали, спрямовані на допомогу вчителям екології та вчителям, які викладають регіональний курс «Екологія рідного краю», щодо роботи з обдарованими дітьми та формування екологічної компетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Він може бути використаний учителями дисциплін природничого циклу, батьками й учнями в процесі підготовки до Всеукраїнської учнівської олімпіади з екології.

Автори: **Мірошник Світлана Іванівна**, старший викладач, в. о. завідувача кафедри педагогіки і психології, **Рудницька Олена Анатоліївна**, учитель української мови і літератури Бучанської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 4 Київської області.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Навчальна проектна діяльність учнів (на прикладі української літератури).**

Анотація. У посібнику розкрито теорію питання навчання проектною діяльністю учнів у процесі вивчення української літератури, подано пам'ятки, що сприяють оптимальній роботі учнів над створенням проектів. Представлено зразки різноманітних учнівських проектів із практики діяльності вчителів-словесників.

Видання призначене для вчителів української мови і літератури, світової літератури, методичних працівників, а також студентів філологічних спеціальностей педагогічних ВНЗ.

Автори: **Карамушка Людмила Миколаївна**, завідувач наукової лабораторії організаційної психології, **Шевченко Антоніна Михайлівна**, завідувач кабінету педагогічних інновацій, **Баранова Вікторія Анатоліївна**, завідувач наукової лабораторії слов'янських мов, **Плигань Олена Володимирівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи Білоцерківської спеціалізованої школи I–III ступенів № 1 з поглибленим вивченням слов'янських мов Білоцерківської міської ради Київської області, **Вітюк Олексій Опанасович**, завідувач наукової лабораторії інформаційних технологій, **Бодрик Оксана Олександрівна**, методист наукової

лабораторії інформаційних технологій, **Слободянюк Наталія Григорівна**, завідувач наукової лабораторії інклюзивного навчання, **Орленко Олена Степанівна**, методист наукової лабораторії інклюзивного навчання, **Склярєва Галина Миколаївна**, директор Білоцерківського колегіуму Білоцерківської міської ради Київської області, **Гайдаєнко Олена Миколаївна**, заступник директора Білоцерківського колегіуму Білоцерківської міської ради Київської області, **Асаєвич Наталія Миколаївна**, заступник директора з навчально-виховної роботи Боярського навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» Києво-Святошинської районної державної адміністрації, **Лещенко Зоя Миколаївна**, соціальний педагог Боярського навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» Києво-Святошинської районної державної адміністрації, **Степанець Наталія Василівна**, практичний психолог Боярського навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» Києво-Святошинської районної державної адміністрації.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Управління розвитком організаційної культури загальноосвітніх навчальних закладів.**

Анотація. Представлено матеріали з досвіду реалізації програми дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня з теми «Психологічні умови підготовки керівників і педагогічних працівників до розвитку організаційної культури загальноосвітніх навчальних закладів». Висвітлено наукові засади розвитку організаційної культури загальноосвітніх навчальних закладів. Запропоновано матеріали з питань подолання та профілактики професійного «вигорання» як одного із напрямів розвитку організаційної культури навчальних закладів, організації діяльності міських творчих груп як передумови розвитку організаційної культури навчальних закладів. Описано механізми управління організаційною культурою загальноосвітніх навчальних закладів. Уміщено розробки тренінгових програм, спрямованих на психологічну підготовку управлінських, педагогічних і методичних кадрів до розвитку організаційної культури навчальних закладів.

Адресовано директорам, заступникам директорів, практичним психологам, соціальним педагогам закладів та установ освіти, методистам методичних кабінетів, які відповідають за діяльність психологічної служби, завідувачам центрів практичної психології та соціальної роботи, а також усім, хто цікавиться сучасним станом розроблення питання організаційної культури.

Автор: **Макар Григорій Євстафійович**, заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель географії.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: **Методика підготовки та організація проведення геолого-географічних змагань.**

Анотація. Навчально-методичні матеріали можуть бути використані вчителями географії та керівниками гуртків під час організації і проведення геолого-географічних змагань, а також для якісної підготовки учнів до участі в них. Матеріали допоможуть у красзнавчій, пошуковій та дослідницькій роботі в школі, підвищенню наукової кваліфікації вчителів.

Номінація «Спецкурси»

Автор: **Бондаренко Олена Андріївна**, завідувач лабораторії-центру зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Тестування як метод вимірювання компетентностей учнів (очно-дистанційна форма навчання).**

Анотація. Спецкурс рекомендується для підготовки в системі післядипломної педагогічної освіти всіх категорій учителів загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалістів відділів, управлінь освіти з питань педагогічних вимірювань, моніторингу якості освіти та проведення тестування як методу вимірювання компетентностей учнів.

Автор: **Філончук Зоя Володимирівна**, доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: **Підготовка вчителів у післядипломній освіті до формування економічної культури учнів.**

Анотація. Спецкурс призначено для підготовки вчителів у системі післядипломної освіти до формування економічної культури учнів.

Зміст програми складається з трьох модулів, кожен з яких є цілісною системою.

Модуль I розкриває соціально-економічні проблеми України та їх вплив на формування економічної свідомості населення, підходить до визначення сутності поняття «економічна культура».

Аналізуються результати першого в Україні соціологічного дослідження економічної культури населення; характеризуються економічна культура та поведінка пересічного громадянина України.

Модуль II розкриває теоретико-методологічні засади формування економічної культури вчителя. Змістовою частиною модуля визначено методичні аспекти формування економічної свідомості та культури учня.

Модуль III визначає критерії готовності вчителя до формування економічної культури учнів, містить завдання для вхідного та вихідного діагностувань.

Очікувані результати:

- оновлення, узагальнення та систематизація економічних знань;
- розширення економічного мислення та економічного світогляду;
- формування цілісного уявлення про сучасну економічну систему України;
- отримання теоретико-методологічних знань із суміжних з економікою дисциплін, таких, як економічна соціологія, економічна психологія тощо;
- володіння методичним інструментарієм щодо формування економічної культури учнів основної школи;
- формування особистісних рис економічної культури як складової педагогічної культури.

Автор: Юзик Ольга Протасіївна, старший викладач кафедри методики змісту освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: Методика використання прикладного програмного забезпечення у процесі вивчення музичного мистецтва.

Анотація. У спецкурсі представлено програму для професійного зростання вчителя музичного мистецтва, який повинен володіти сучасними інноваційними технологіями як у процесі навчання учнів загальноосвітніх шкіл, так і під час підготовки власного уроку. Спецкурс передбачає ознайомлення вчителя з програмами «Windows Media Player», «Triano», «Audacity» та технологіями роботи з ними, набуття практичних навичок роботи з прикладною програмою «Finale». Подано рекомендації з навчання у загальноосвітній школі дітей із особливими освітніми потребами. З метою активізації мислення

школярів у процесі вивчення спецкурсу педагогам пропонується обґрунтування біоадекватної методики навчання.

Для кращого вивчення нотного редактора «Finale» спецкурс передбачає ознайомлення із спеціальним навчальним диском (дод. 1).

Автор: Долід В'ячеслав Валентинович, доцент кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: Використання технології «перевернутий клас» у професійній діяльності педагогічних працівників.

Анотація. У спецкурсі окреслюється принципово новий підхід до організації освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах. Викладено теоретико-методологічні позиції, зокрема наукові підходи, характеристика основних компонентів методики «перевернутий клас».

Спецкурс адресується вчителям, заступникам директорів з навчально-виховної роботи, директорам загальноосвітніх навчальних закладів, викладачам інститутів післядипломної педагогічної освіти, усім, хто цікавиться інноваціями в освіті.

Автор: Крутова Наталія Іванівна, старший викладач кафедри методики змісту освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: Використання програми Microsoft Excel в процесі навчання математики учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Анотація. У спецкурсі розкрито теоретичні та практичні основи застосування програми Microsoft Excel у дидактиці навчання математики, принципи роботи табличного процесора Microsoft Excel та особливості його використання у методиці викладання математики. Програму спрямовано на розвиток інформаційної компетентності вчителів математики загальноосвітніх навчальних закладів.

Розрахований на викладачів та слухачів курсів підвищення кваліфікації вчителів математики.

Автор: Мельничук Ольга Григорівна, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: Психолого-педагогічні аспекти формування сімейних цінностей особистості.

Анотація. Програму спецкурсу «Психолого-педагогічні аспекти формування сімейних цінностей особистості» розроблено для слухачів курсів підвищення кваліфікації системи післядипломної педагогічної освіти.

У спецкурсі подано як теоретичну інформацію, яка має на меті систематизувати знання щодо навчальних уявлень про сім'ю та висвітлити психолого-педагогічні особливості формування сімейних цінностей особистості (сприятливі фактори сімейних взаємин та такі, що дестабілізують), так і систему тренінгових занять, спрямованих на розширення уявлень та знань про соціально-значущі і моральні цінності сім'ї, розвиток практичних умінь з питань побудови природної системи цінностей.

Автор: Тимчина Ніна Сергіївна, старший викладач кафедри методики змісту освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: Використання цифрових освітніх ресурсів та створення дидактичних матеріалів засобами ІКТ.

Анотація. У спецкурсі розглянуто проблеми використання та створення цифрових освітніх ресурсів, що відповідають сучасним вимогам, забезпечення ними загальноосвітніх навчальних закладів, проаналізовано підходи до розв'язання цих проблем, запропоновано можливі способи їх вирішення в ЗНЗ України.

Розрахований на викладачів та слухачів курсів підвищення кваліфікації (учителів початкових класів, учителів інформатики початкової школи, «Сходинок до інформатики» та вихователів ДНЗ).

Автор: Кохановська Олена Вікторівна, старший викладач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: Технологія створення та управління персональним блогом вчителя.

Анотація. Спецкурс спрямований на ознайомлення вчителів з принципами та методами створення й використання персонального інформаційного простору (блогу) в професійній діяльності з метою підвищення фахової майстерності та розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності.

Спецкурс призначено для підготовки вчителів-предметників усіх напрямів і спеціальностей за очно-дистанційною формою навчання.

Автор: **Кузьміч Тетяна Олександрівна**, завідувач науково-методичної лабораторії управління ЗНЗ.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: **Іміджева політика навчального закладу.**

Анотація. У програмі спецкурсу розкривається зміст понять «іміджева культура навчального закладу», «фандрайзинг», «грант», «грантова заявка».

Сьогодні освітній фандрайзинг, зокрема робота з грантовими організаціями, набуває особливого значення у контексті створення іміджу навчального закладу.

Проблема правильного написання проектів та підготовки грантових заявок є однією з найактуальніших у сучасній управлінській діяльності, оскільки основним джерелом субсидування педагогічних проектів нині є грантове фінансування. Спецкурс надає інформацію про створення освітнього проекту та алгоритм роботи над грантом.

Автор: **Щербина Тетяна Ігорівна**, старший викладач теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: **Програма спецкурсу «Екологія людини» для профільної підготовки учнів 10–11 класів.**

Анотація. Програму спецкурсу «Екологія людини» створено на допомогу вчителю загальноосвітнього навчального закладу. Вона містить елементи знань з екології людини та соціоекології. Поелементна апробація програми на заняттях зі слухачами курсів підвищення кваліфікації вчителів біології, екології, основ здоров'я з'ясувала, що програма спецкурсу «Екологія людини» може бути запропонована для профільної екологічної підготовки учнів 10–11 класів, оскільки вона поглиблює шкільну екологічну освіту.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автор: **Назаренко Вадим Сергійович**, завідувач науково-методичної лабораторії інформатики.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Єдиний інформаційно-методичний простір на базі порталу «Дистанційне навчання педагогічних кадрів» (dnpk.16mb.com).**

Анотація. З метою розвитку взаємодії з педагогами у курсовий та міжкурсний періоди було створено інформаційно-

методичний портал на ядрі соціальної мережі. Портал побудовано як соціальну мережу, тому вчитель може отримувати повний обсяг інформації й активно у зручний для нього час взаємодіяти з колегами, науково-педагогічними й методичними працівниками, отримувати тьюторську допомогу.

Автор: Стрижак Микола Миколайович, методист науково-методичного центру.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: «Школа сучасних знань» з географії.

Анотація. Електронний ресурс «Школа сучасних знань з географії» адресовано вчителям географії, які впроваджують сучасні технології, та учням, які бажають дистанційно навчатися, підвищувати свій рівень знань. Це допомога у підготовці до природничих конкурсів та малої академії наук, державної підсумкової атестації і зовнішнього незалежного тестування з географії. Електронний ресурс відрізняється своєчасністю, тим, що зумовлений: необхідністю практичної допомоги вчителям у підготовці до сучасного уроку з використанням ІКТ; використанням сучасної структури уроку та тестами для більшості тем з географії; наявністю відеофільмів та інтерактивних карт.

Електронний ресурс має чітку і прозору структуру, а саме: програми для дистанційного навчання учнів з географії 6–9 класів; дидактичний матеріал та відеоматеріал; технологічні картки до виконання певних практичних робіт.

Автор: Корнієць Олександр Миколайович, старший викладач кафедри інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

Установа: Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського.

Назва роботи: Система керування вебінарами Webinar.org.ua.

Анотація. Система використовується для управління сервісом проведення вебінарів bigbluebutton. За допомогою неї організуються та проводяться вебінари національного, обласного та районного рівнів, наради начальників відділів освіти Чернігівської області, он-лайн консультації зі слухачами курсів підвищення кваліфікації, які проходять навчання за заочною, дистанційною, варіативною та накопичувальною формами. Організовувалися також та проводилися вебінари з підготовки учнів загальноосвітніх навчальних закладів до участі в II–IV етапах всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних дисциплін.

**КОНКУРСНІ РОБОТИ УЧАСНИКІВ
ВОСЬМОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
НА КРАЩУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНУ РОЗРОБКУ
В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
(2016 рік)**

ПЕРЕМОЖЦІ

I місце

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автор: Якухно Іван Іванович, завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук.

Установа: КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР.

Назва роботи: Теоретико-методичні основи інноваційного розвитку післядипломної педагогічної освіти.

Анотація. У посібнику на основі аналізу спеціальної літератури та узагальнення результатів експериментальних досліджень визначено теоретичні основи інноваційного розвитку регіональних систем післядипломної освіти педагогічних працівників. Інноваційний розвиток розглядається в монографії як провідний принцип кардинальних перетворень, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності післядипломної освіти в умовах глобалізації ринків праці та освітніх послуг. Значну увагу приділено особливостям функціонування, тенденціям та суперечностям розвитку післядипломної освіти, показано значення інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення інноваційного розвитку післядипломної освіти.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автори: Ястребова Валентина Яківна, професор кафедри менеджменту освіти та психології, **Бабко Тетяна Миколаївна**, доцент кафедри менеджменту освіти та психології.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: «Управління якістю освіти» у навчальному процесі на курсах підвищення кваліфікації керівників навчальних закладів.

Анотація. Представлені матеріали розкривають сучасні підходи до вдосконалення змісту навчально-виховного процесу підвищення кваліфікації директорів ЗНЗ та їхніх заступників щодо вивчення теми «Управління якістю освіти» в умовах курсової підготовки в закладі післядипломної педагогічної освіти.

Номінація «Спецкурси»

Автор: **Лютко Оксана Михайлівна**, доцент кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Методологія партисипативного управління в процесі підготовки керівних педагогічних кадрів.**

Анотація. У спецкурсі викладено зміст програми спецкурсу з питання розвитку практичних умінь керівних педагогічних кадрів щодо використання в професійній діяльності концепції партисипативного управління, здатного найефективніше використати потенціал організації, насамперед, людський, для успішного функціонування в умовах «змін, які змінюються». Як дидактичну основу для підтримки управлінської діяльності, пов'язаної з мотивацією трудової поведінки педагогів, використано цикл Д. Колба, що створює передумови для успішної дослідницької діяльності керівників навчальних закладів і розвитку навичок управлінської рефлексії. Спецкурс розраховано на керівників освітніх закладів і педагогів, які є лідерами освітнього процесу й усвідомлюють важливість переходу від моделі освіти, що базується на лінійності, типізації й одноманітності, до моделі, побудованої на принципах органічного розвитку, зростання, процвітання.

Автори: **Січка Світлана Іванівна**, завідувач лабораторії гуманітарних дисциплін, **Ющенко Людмила Олександрівна**, методист лабораторії гуманітарних дисциплін.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **«Постмодернізм в українській літературі»** (спецкурс для вчителів української мови і літератури: програма, теоретичний блок, тестові завдання).

Анотація. Спецкурс укладено відповідно до вимог Державного стандарту й рекомендовано для підготовки вчителів української мови і літератури в закладах післядипломної педагогічної освіти.

Науково-методична розробка складається з пояснювальної записки, програми спецкурсу, де вказано кількість годин, відведених на вивчення теми, зміст та обсяг обов'язкових для засвоєння теоретичних відомостей, означено мистецький контекст окремих літературних творів, теоретичного блоку – матеріалів для лекцій, у межах яких подано запитання для самоперевірки й указано літературу для опрацювання, підсумкові тестові завдання і список використаної літератури.

Такий спецкурс має спрямувати роботу методичної служби на результативну співпрацю з учителями-філологами, спонукати їх до усвідомленого сприйняття літератури як явища мистецтва, розширити уявлення педагогів про багатовекторність словесного мистецтва постмодернізму кінця ХХ – поч. ХХІ століття (антиідеологічність, іронічність, гра, еkleктизм, змішування жанрів, інтертекстуальність тощо).

II місце

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автор: **Шевчишена Оксана Володимирівна**, старший викладач кафедри педагогіки та психології.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: **Розвиток емоційної саморегуляції сучасного педагога.**

Анотація. У посібнику висвітлюються питання особливостей прояву емоційної саморегуляції сучасного педагога й аналізуються особливості використання психокоригувальних методів і прийомів з розвитку емоційної саморегуляції в умовах професійної діяльності. Розглядаються теоретичні та методологічні основи психокоригувальної практики з розвитку психологічної готовності педагога до оволодіння методами емоційної саморегуляції, а також з розвитку емоційної саморегуляції вчителя шляхом оволодіння саногенним типом мислення.

Розраховано на вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, психологів, які працюють у системі освіти, викладачів психологічних дисциплін, науковців, які досліджують проблеми, пов'язані з навчанням дорослих, освітян та широке коло людей, які прагнуть досягати стану внутрішньої стабільності в умовах функціонування сучасного суспільства.

Автори: **Берека Віктор Євгенович**, ректор, **Буймістер Леонід Васильович**, методист, **Шоробура Інна Михайлівна**, ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: **Козацько-лицарське виховання в навчальних закладах.**

Анотація. У посібнику розглянуто історію розвитку козацького руху, подано нормативно-правову базу запровадження козацько-лицарського виховання в навчальних закладах, запропоновано досвід роботи козацьких шкіл, напрями та зміст діяльності шкільних козацьких

об'єднань. Для керівників та вчителів шкіл, методистів, керівників громадських козацьких організацій.

Автори: **Зелюк Віталій Володимирович**, ректор, **Білик Надія Іванівна**, професор кафедри педагогічної майстерності, **Устименко Тетяна Анатоліївна**, професор кафедри менеджменту освіти, **Резніченко Зоя Володимирівна**, доцент кафедри педагогічної майстерності, **Калініченко Ірина Олександрівна**, доцент кафедри педагогічної майстерності, **Сухенко Яна Валеріївна**, старший викладач кафедри педагогічної майстерності, **Чарченко Павло Станіславович**, старший викладач кафедри педагогічної майстерності (2013–2016), **Новак Олег Олександрович**, доцент кафедри педагогічної майстерності (2001–2015), **Кашицина Олена Олександрівна**, старший викладач кафедри педагогічної майстерності.

Установа: Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського.

Назва роботи: **Педагогічна майстерність: виклики ХХІ століття: портфоліо кафедри педагогічної майстерності. Навчально-методичний комплекс кафедри педагогічної майстерності.**

Анотація. У посібнику представлено: навчальний модуль кафедри педагогічної майстерності «Теорія і практика вдосконалення педагогічної майстерності працівників освіти у системі підвищення кваліфікації», анотації до лекційних, семінарських, практичних занять, питання та тестові завдання до заліку, вимоги до написання й оформлення випускних творчих робіт. Адресовано слухачам курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автор: **Мазуркевич Ірина Валеріївна**, методист відділу дистанційного навчання, викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Методика виготовлення мікропрепаратів рослинних тканин і протистів.**

Анотація. У виданні представлено методику виготовлення мікропрепаратів рослинних тканин та протистів, рекомендації щодо пошуку та приготування необхідного для цього матеріалу, корисні поради щодо використання тимчасових мікропрепаратів на уроках біології, заняттях гуртків дослідницько-експериментального

напряму, у роботі з обдарованими учнями. Завдання практичного змісту та теоретичні запитання забезпечать самоосвіту вчителя, підвищення рівня його практичної підготовки та професійної компетентності.

Адресований учителям біології загальноосвітніх навчальних закладів та керівникам гуртків дослідницько-експериментального напряму.

Номінація «Опорні конспекти»

Автор: Томей Анжеліка Миколаївна, завідувач центру практичної психології і соціальної роботи управління освіти Ужгородської міської ради.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: Профорієнтаційна робота практичного психолога.

Анотація. Надано методичні рекомендації щодо організації психологічного супроводу професійного самовизначення в навчально-виховних закладах, запропоновано зразки занять психолога, розроблені для дітей дошкільного віку та учнів 1–11 класів з питань профорієнтації.

Матеріали розробки можуть бути використані практичними психологами, соціальними педагогами, вихователями дошкільних закладів, класними керівниками на виховних годинах у межах тематичних тижнів у освітніх закладах.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автори: Гусєва Наталія Михайлівна, методист науково-методичного центру, **Савіч Ірина Олександрівна**, методист науково-методичного центру позашкільної освіти.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: Форми та зміст підвищення екологічної компетентності вчителів природничих дисциплін у системі післядипломної освіти «Інформаційні технології».

Анотація. Представлена розробка – результат спільної праці провідних учителів Запорізької області та м. Запоріжжя – є досить актуальною як для підвищення професійної компетентності вчителів, які викладають екологію та курси на вибір «Екологія рідного краю», так і для підвищення якості науково-методичного забезпечення курсів екологічної спрямованості.

Розробка може бути використана як під час викладання курсу на вибір «Екологія рідного краю» та інших курсів екологічної спрямованості, так і в позакласній роботі в гуртках позашкільних закладів (еколого-натуралістичного, туристсько-краєзнавчого, дослідницького напрямів), а також під час підготовки до олімпіади з екології.

III місце

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автор: **Позднякова Тетяна Євгенівна**, старший викладач кафедри методики і змісту освіти.

Установа: Рівненський ОППО.

Назва роботи: **Організація проектної діяльності учнів із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.**

Анотація. У посібнику визначено дидактичні та методичні можливості застосування методу проектів з використанням ІКТ, обґрунтовано доцільність їх упровадження. Запропоновані способи використання комп'ютерних технологій відповідають потребам сучасного уроку та процесу дослідницької роботи учнів. Посібник містить інформацію про сутність проектної технології, типологію проектів, роль учителя та учня в проектній діяльності.

Обґрунтовано значення програми IntelR «Навчання для майбутнього», яка сприяє підготовці вчителя сучасного типу, вчить його не тільки користуватися комп'ютером, а й повною мірою використовувати його потенціал у навчальному процесі, створюючи, справді, сучасні проекти, інформаційно насичені і цікаві для дітей. Описано досвід створення проекту «Секрети довголіття». На конкретному прикладі представлено основні переваги і можливості застосування комп'ютерних технологій під час організації проектної діяльності учнів.

Посібник рекомендується для використання вчителями загальноосвітніх навчальних закладів, викладачами, студентами педагогічних ВНЗ. Прогресивні педагогічні технології, описані та проілюстровані у посібнику, роблять його цікавим для широкого кола педагогічної громадськості.

Автори: **Осадчий Іван Григорович**, ректор, **Бендерець Наталія Миколаївна**, перший проректор, **Дем'яненко Олена Олександрівна**, проректор, **Довгань Андрій Іванович**, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій,

Полтавцев Олександр Григорович, доцент кафедри філософії освіти та управління, **Гребенчук Тетяна Олександрівна**, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Карпенко Валерій Вікторович**, методист навчально-методичного кабінету фізичної культури, допризовної підготовки та охорони праці, викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, **Маковкіна Наталія Олександрівна**, завідувач лабораторії інternатних закладів, **Кірнасовська Розалія Вільгельмівна**, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Майборода Зінаїда Яківна**, керівник навчального відділу, викладач кафедри філософії освіти та управління, **Боярчук Ольга Іллівна**, завідувач відділу виховної роботи, **Плівачук Катерина Володимирівна**, доцент кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Татаринцев Олександр Володимирович**, завідувач відділу соціальної педагогіки, **Кабан Лариса Василівна**, учений секретар, старший викладач кафедри філософії освіти та управління, **Шевченко Антоніна Михайлівна**, старший викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, **Микитюк Людмила Володимирівна**, методист відділу виховної роботи, **Мірошник Світлана Іванівна**, старший викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Ковальова Світлана Василівна**, завідувач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Часнікова Олена Володимирівна**, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій, **Соломаха Світлана Олександрівна**, старший науковий співробітник відділу змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, **Логімахова Оксана Анатоліївна**, в.о. завідувача відділу методики викладання предметів художньо-естетичного циклу, **Кондратова Людмила Григорівна**, доцент кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, **Бащенко Олена Іванівна**, завідувач відділу методики викладання трудового навчання й технологій, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Однорог Олександр Петрович**, методист відділу методики викладання трудового навчання й технологій, **Мельничук Наталія Михайлівна**, викладач кафедри природничо-математичних дисциплін, **Поліщук Оксана Миколаївна**, завідувач відділу методики викладання української мови та літератури, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких

дисциплін, **Бичевська Лідія Василівна**, методист відділу методики викладання української мови та літератури, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Халупченко Вікторія Олександрівна**, методист відділу методики викладання української мови та літератури, **Гальченко Вікторія Миколаївна**, доцент кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, **Дубровіна Ірина Володимирівна**, старший викладач філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, **Корж Тетяна Михайлівна**, викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, **Нечипорук Надія Іванівна**, викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Навчально-методичний комплекс «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників».**

Анотація. Посібник містить матеріали з основ філософії освіти, історії України, громадянського виховання, релігієзнавства, моніторингу якості освіти, безпеки життєдіяльності, захисту дитинства, сучасного ділового мовлення. Тенденції розвитку системи освіти в Україні, інновацій у вітчизняній і зарубіжній освіті, кращих педагогічних практик медіаосвіти та медіаграмотності педагогічних працівників, основ педагогічного моделювання та розвитку педагогічної майстерності. Матеріали з питань організації виховної роботи, навчання обдарованої дитини та інклюзивної освіти, попередження і подолання конфліктів, тестування, роботи з батьками і громадою. Матеріали з економічної освіти, які допоможуть учителю зорієнтуватися в оновленому змісті освіти і у підготовці школярів до участі в інтелектуальних змаганнях з економіки. Розкрито методику і практику організації та проведення уроків музичного мистецтва з використанням інноваційних художньо-педагогічних технологій, висвітлено проблеми музичного навчання та виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах на засадах компетентнісного підходу. Розкрито особливості викладання трудового навчання на сучасному етапі та його навчально-методичного забезпечення, питання організації навчально-виховної роботи в позаурочний час, методику вивчення окремих тем нової навчальної програми з трудового навчання. Висвітлено питання впровадження інноваційних технологій навчання у шкільному курсі української мови і літератури та організації навчально-виховної роботи у позаурочний час. Відображено проблематику психологічного супроводу навчально-виховного процесу,

актуальні питання дошкільної освіти, організації навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі.

Адресовано педагогічним працівникам дошкільних навчальних закладів і загальноосвітніх навчальних закладів I–III ступенів.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автори: Мазаєва Катерина Вікторівна, викладач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, **Назаренко Вадим Сергійович**, старший викладач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів біології шляхом складання і проведення віртуальних навчальних екскурсій.

Анотація. Науково-методична розробка має на меті розвиток однієї з ключових професійних компетентностей учителів – інформаційно-комунікаційної.

Докладно описано теоретичні і практичні заняття зі слухачами курсів підвищення кваліфікації (вчителями біології й екології), що допомагають навчити використовувати програмний засіб Photo 3D Album для створення і проведення віртуальних навчальних екскурсій за чинною програмою з предмета.

Автор: Артеменко Тетяна Борисівна, методист – практичний психолог.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Професійні стандарти діяльності психолога.

Анотація. Автор представляє професійний інструмент для унормування діяльності психолога у розрізі вимог європейської фахової спільноти, а саме проект професійних стандартів діяльності, вимоги до професійних компетенцій та розроблену власну методичку, що досліджує особистісний компонент у структурі фахових компетенцій психолога-консультанта, а також зразок базового компонента діяльності шкільного практичного психолога. Названі теми на теренах вітчизняної науки раніше не розроблялися або розроблялися частково.

Номінація «Спецкурси»

Автор: Бугайчук Наталія Василівна, методист з виховної роботи.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Впровадження принципів освіти демократичного громадянства та освіти прав людини в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів.**

Анотація. Спецкурс може використовуватися як ефективний інструмент для здійснення аналізу наявного стану справ у школі та конкретних заходів для демократичного розвитку школи. Завдяки практичній спрямованості матеріалу, інтерактивній формі його викладу та конкретним методичним рекомендаціям цей спецкурс буде корисним для директорів та заступників директорів загальноосвітніх навчальних закладів, педагогічних працівників, які бажають поглибити знання з цього питання.

Спецкурс розрахований на значну самостійну роботу слухачів, підсумком якої є створення проекту. Подається характеристика основних моделей, інтерактивних методів і технологій у навчанні освіти демократичного громадянства та освіти прав людини, визначено основні риси пасивної й активної моделей навчання, подається ряд практичних завдань для співпраці учителя й учня.

Автор: **Водолазська Тетяна Володимирівна**, старший викладач кафедри менеджменту освіти.

Установа: Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського.

Назва роботи: **Моделювання шкільного освітнього середовища.**

Анотація. Представлено програму спецкурсу «Моделювання освітнього середовища загальноосвітнього навчального закладу», призначену для системи підвищення кваліфікації педагогів. Містить мету, завдання, навчально-тематичний план вивчення спецкурсу, теми лекцій, семінарського та практичного занять, завдання для самостійної роботи, рекомендовані теми науково-дослідної роботи, виступів на семінарських заняттях, глосарій. Надано рекомендований методичний інструментарій спецкурсу.

Для викладачів курсів підвищення кваліфікації, педагогів – слухачів курсів, методистів, учителів, які працюють у галузі дистанційної та відкритої освіти.

Автор: **Андрющенко Тетяна Костянтинівна**, завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: До здоров'я дошкільників – компетентнісний підхід.

Анотація. Науково-методичну розробку присвячено актуальним проблемам розвитку здорової дитини дошкільного віку. Розкрито сучасні підходи для забезпечення здоров'язбережувальної спрямованості освітнього процесу дошкільних навчальних закладів. Окреслено вимоги до професійної діяльності вихователів дошкільних навчальних закладів щодо формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників. Презентовано методичку формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку на основі життєвих навичок, що сприяють збереженню фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я.

Для науково-педагогічних працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти, педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів.

ЛАУРЕАТИ

*У номінації «Навчально-методичні посібники» –
«За високу практичну цінність»*

Автори: **Литвин Інна Миколаївна**, методист лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, **Козюра Людмила Петрівна**, практичний психолог Білозірської загальноосвітньої школи I–III ступенів Білозірської сільської ради Черкаського району Черкаської області.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Фасилітативні уміння як основа організації психолого-педагогічної роботи у системі інклюзивного навчання.

Анотація. Зміст посібника передбачає ознайомлення з психолого-педагогічними чинниками розвитку фасилітативних умінь у педагогічних працівників, упровадження інклюзивної освіти у навчальних закладах, психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами. Розроблено коригувально-розвивальну програму для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Програми складаються з навчально-теоретичного плану і змісту та опорних конспектів до кожної теми з додатками. Практичне використання програми сприятиме формуванню та розвитку у розумово відсталих дітей ігрових умінь, ігрової поведінки. До посібника також внесено вправи для розвитку моторики пальців і рук, оскільки саме це стимулює

розвиток центральної нервової системи, усіх психічних процесів, зокрема мовлення. Для стимуляції інтелектуального розвитку запропоновано кінезіологічні вправи (гімнастика для мозку), які сприяють розвитку міжпівкульної взаємодії.

У номінації «Навчально-методичні посібники» – «За вагомих внесок у національно-патріотичне виховання молоді

Автори: **Армейський Олег Станіславович**, методист Центру громадянського виховання, **Вороніна Галина Леонідівна**, викладач кафедри виховання й розвитку особистості, **Сіліна Галина Олександрівна**, завідувач кафедри виховання й розвитку особистості.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Підготовка педагогів до здійснення національно-патріотичного виховання учнівської молоді: програмно-методичний комплекс.**

Анотація. У навчально-методичному посібнику представлено програми тематичних спецкурсів для підготовки педагогічних працівників до здійснення національно-патріотичного виховання учнівської молоді, подано методичні рекомендації до них, розкрито змістові аспекти викладання навчальних модулів програм. Зміст запропонованих програм допоможе не тільки поглибити теоретичну підготовку педагогічних працівників, а й сприятиме їхнім творчим пошукам щодо визначення нових ефективних способів модернізації навчально-виховного процесу в умовах розбудови української державності. Посібник призначений для викладачів, які працюють у системі неперервної педагогічної освіти.

У номінації «Навчально-методичні посібники» – «За практичне забезпечення превентивної освіти

Автор: **Тодавчич Світлана Петрівна**, завідувач Виноградівського районного центру практичної психології та соціальної роботи.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Попередження суїцидальної поведінки дітей та підлітків.**

Анотація. У посібнику автор розглядає суїцидальну поведінку як складне явище, що охоплює віковий, психологічний, соціальний, правовий, історичний, культурологічний, медичний, етичний аспекти. Автор описує соціально-психологічні концепції суїцидальної поведінки,

причини виникнення, типологію суїцидів, вікові особливості суїцидальної поведінки, а також особливості проведення психодіагностичної та профілактичної роботи з дітьми, наводить програму коригувально-розвивальних занять для підлітків з профілактики суїцидальних намірів. Посібник адресований працівникам психологічної служби: практичним психологам та соціальним педагогам.

*У номінації «Навчально-методичні посібники» –
«За вагомий внесок у розвиток теорії та практики
педагогічної майстерності*

Автори: Сєрих Лариса Володимирівна, завідувач кафедри дошкільної та шкільної освіти, **Чуркіна Вікторія Григорівна**, доцент кафедри виховання й розвитку особистості.

Установа: КЗ «Сумський ОІППО».

Назва роботи: Професійна етика вчителя.

Анотація. Навчально-методичний посібник рекомендований слухачам курсів підвищення кваліфікації, магістрам, аспірантам, учителям, викладачам вищих навчальних закладів, науковим працівникам. У посібнику для вчителів подається матеріал із курсу «Професійна етика вчителя» та практикуми, у яких враховуються останні дослідження в галузі філософії, етики, педагогіки, психології. Основні методичні положення мають теоретичне обґрунтування.

У номінації «Спецкурси» – «За високу практичну цінність

Автори: Козлова Ольга Миколаївна, методист лабораторії природничо-математичних дисциплін, **Гергель Ольга Василівна**, учитель математики, учитель-методист Орловецької загально-освітньої школи I–III ступенів Городищенської районної ради.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Віртуальна школа ІКТ для післядипломної освіти вчителів математики (програма та опорні конспекти спецкурсу).

Анотація. Спецкурс призначений для проведення віртуальної школи ІКТ у межах післядипломної педагогічної освіти вчителів математики з метою надання їм допомоги у самоосвіті щодо активного використання інформаційного середовища у педагогічній діяльності.

Він містить:

- навчально-тематичний план спецкурсу;

- опорні конспекти до кожної теми, які є практикоорієнтованими і містять детальні покрокові інструкції щодо необхідних дій користувача на кожному етапі, а також із практичних завдань для виконання під час заняття або для самостійної роботи слухачів.

Автори: **Лавріненко Лідія Іванівна**, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, **Половецька Світлана Олександрівна**, вихователь-методист Дошкільного навчального закладу № 2 санаторного типу туберкульозного профілю Прилуцької міської ради Чернігівської області.

Установа: Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського.

Назва роботи: **Програма зміцнення та збереження здоров'я дітей дошкільного віку «Джерело здоров'я».**

Анотація. Спецкурсом передбачено створення в дошкільному закладі режиму розгорнутих комплексів здоров'язбережувальних технологій для фізичного, соціального, психічного та духовного розвитку дітей дошкільного віку.

Автори: **Романовська Діана Доримедонтівна**, завідувач НМЦ практичної психології і соціальної роботи, **Твардовська Олена Іванівна**, практичний психолог Чернівецької загально-освітньої школи I–III ступенів № 3.

Установа: Інститут ППО Чернівецької області.

Назва роботи: **Психологічний супровід підготовки учнів до ЗНО.**

Анотація. Спецкурс розроблено для варіативної складової програми курсів підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів. Упровадження спецкурсу сприятиме підвищенню професійної компетентності й озброїть фахівців професійними технологіями та методиками для здійснення якісного психологічного супроводу підготовки учнів випускних класів, батьків і педагогів до проходження ЗНО в умовах навчально-виховної діяльності.

*У номінації «Електронні ресурси навчання» –
«За високу практичну цінність»*

Автори: **Осадчий Іван Григорович**, ректор, **Чубарук Олена Василівна**, методист відділу музейної освіти та бібліотечної справи, **Панченко Тетяна Леонідівна**, завідувач відділу практичної психології і соціальної роботи, **Бащенко Олена Іванівна**, завідувач відділу методики викладання трудового навчання й технологій,

Седеревічене Алла Олексіївна, регіональний координатор проекту в початковій школі, **Гудима Володимир Миколайович**, методист відділу методики викладання географії, економіки та краєзнавства, **Химера Наталія Володимирівна**, методист відділу методики викладання української мови і літератури та зарубіжної літератури, **Нечипорук Надія Іванівна**, завідувач відділу дошкільної освіти, **Корж Тетяна Михайлівна**, методист відділу дошкільної освіти, **Ткаченко Любов Петрівна**, завідувач відділу початкової освіти, **Поліщук Оксана Миколаївна**, завідувач відділу методики викладання української мови і літератури та зарубіжної літератури, **Кірнасівська Розалія Вільгельмівна**, методист відділу методики викладання іноземних мов та міжнародних освітніх програм, **Кушнір Ярослава Анатоліївна**, методист відділу методики викладання іноземних мов та міжнародних освітніх програм, **Совенко Валерій Володимирович**, завідувач відділу методики викладання географії, економіки та краєзнавства, **Бобкова Олена Степанівна**, методист відділу методики викладання хімії, біології, екології та основ здоров'я, **Матущенко Тетяна Антонівна**, завідувач відділу методики викладання хімії, біології, екології та основ здоров'я, **Качуровський Віктор Семенович**, завідувач відділу методики викладання фізичної культури та захисту вітчизни, **Раш Олена Олександрівна**, викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій, **Гаврилюк Валерій Юрійович**, викладач кафедри дошкільної і початкової освіти та менеджменту, **Славінська Марина Олександрівна**, методист відділу виховної роботи та позашкільної освіти, **Максимова Наталія Анатоліївна**, методист відділу практичної психології і соціальної роботи.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Методичний поради́ник: організа́ція та зміст освітнього процесу у 2016/2017 навчальному році: інформаційно-методичний збірник.**

Анотація. Інформаційно-методичний збірник підготовлено у форматі електронного освітнього ресурсу, що надало можливість оперативно розміщувати матеріали, швидко і повною мірою інформувати освітян про нові документи й методичні матеріали з питань організації та змісту освітнього процесу у 2016/2017 навчальному році.

З метою забезпечення максимальної зручності в користуванні матеріали подано за освітніми рівнями і галузями із зазначенням дати їх розміщення або поновлення.

Інформаційно-методичний збірник має передмову та вісім розділів: «Нормативне забезпечення діяльності навчальних закладів у 2016/2017 навчальному році», «Організація освітньої роботи у дошкільних навчальних закладах», «Організація та зміст навчально-виховного процесу у школі I ступеня», «Вивчення навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах II–III ступенів», «Психологічний супровід навчально-виховного процесу», «Організація навчання дітей з особливими освітніми потребами», «Позашкільна робота», «Виховна робота».

Матеріали електронного ресурсу адресовано керівникам місцевих органів управління освітою, працівникам районних і міських методичних служб, керівникам і педагогічним працівникам дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів, методичним, педагогічним і науково-педагогічним працівникам, студентам закладів післядипломної педагогічної освіти, вищих педагогічних навчальних закладів.

Інформаційно-методичний збірник розміщено на освітньому порталі Київської обласної ради «Академія неперервної освіти».

РОБОТИ УЧАСНИКІВ ЗА НОМІНАЦІЯМИ

Номінація «Навчально-методичні посібники»

Автори: **Бакал Інна Василівна**, соціальний педагог Рокитнянської ЗОШ I–III ступенів № 3 Рокитнянської РДА, **Вихристенко Жанна Володимирівна**, завідувач лабораторії сімейної освіти, **Довга Юлія Іванівна**, практичний психолог Рокитнянської РДА, **Іваненко Віктор Іванович**, практичний психолог Ромашківської ЗОШ I–III ступенів Рокитнянської РДА, **Корженко Валентина Анатоліївна**, практичний психолог Насташівської ЗОШ I–III ступенів Рокитнянської РДА, **Корнієнко Людмила Володимирівна**, завідувач Центру практичної психології, соціальної і виховної роботи управління освіти і науки Білоцерківської міської ради, **Костецька Ніла Миколаївна**, практичний психолог-методист, заступник директора з навчально-виховної роботи Фастівської ЗОШ I–III ступенів № 10 Фастівської міської ради, **Кривобород Юлія Василівна**, методист психологічної служби методичного кабінету відділу освіти Богуславської РДА, **Лисенко Олена Андріївна**, методист методичного кабінету управління освіти виконавчого комітету Фастівської міської ради, **Максимова Наталія Анатоліївна**, методист відділу практичної психології і соціальної роботи, **Мокосєєва Наталія Анатоліївна**, практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу № 17 «Усмішка» Білоцерківської міської ради, **Мрачик Наталія Анатоліївна**, методист відділу освіти Яготинської РДА, **Панченко Тетяна Леонідівна**, завідувач відділу практичної психології і соціальної роботи, **Пахаленко Ірина Андріївна**, практичний психолог Ольшаницької загальноосвітньої школи I–III ступенів Рокитнянської районної державної адміністрації, **Паш Оксана Володимирівна**, практичний психолог дошкільного навчального закладу № 1 «Лісова пісня» м. Ірпеня, **Побірченко Неоніла Антонівна**, професор кафедри загальної, вікової, педагогічної психології Інституту людини Київського університету ім. Бориса Грінченка, **Пономаренко Світлана Миколаївна**, соціальний педагог Рокитнянської ЗОШ I–III ступенів № 2 Рокитнянської РДА, **Романюк Людмила Олександрівна**, практичний психолог Рокитнянської ЗОШ I–III ступенів № 2 Рокитнянської РДА, **Семешук Олена Георгіївна**, практичний психолог Фастівської ЗОШ I–III ступенів № 5 Фастівської міської ради, **Скоромна Марія Степанівна**, соціальний педагог Шевченківського навчально-

виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІ ступенів – дитячий садок» Рокитнянської РДА, **Трофименко Наталія Євгенівна**, старший викладач кафедри психології Білоцерківського інституту економіки та управління Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”», **Федорченко Наталія Миколаївна**, методист Центру практичної психології, соціальної і виховної роботи управління освіти і науки Білоцерківської міської ради, **Форноляк Інна Володимирівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи, практичний психолог навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 3 – ліцей» Обухівської міської ради, **Хожай Надія В’ячеславівна**, практичний психолог Центру творчості дітей та юнацтва м. Ірпня, **Ярієва Тетяна Олександрівна**, практичний психолог навчально-виховного комплексу «Ковалівська гімназія» Васильківської РДА.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Психологічна безпека освітнього середовища: вісник психологічної служби Київщини. Випуск 9.**

Анотація. Посібник адресовано працівникам психологічної служби дошкільних, загальноосвітніх професійно-технічних та вищих навчальних закладів, методистам методичних кабінетів, які відповідають за діяльність працівників психологічної служби, працівникам центрів практичної психології і соціальної роботи.

У посібнику представлено досвід роботи працівників психологічної служби системи освіти Київської області з питань гарантування психологічної безпеки освітнього середовища.

Описано науково-методичні аспекти формування психологічного безпечного середовища, виховання психологічного здоров’я усіх учасників освітнього процесу, профілактики насильства та протиправних дій у середовищі навчального закладу та поза ним. Подано методичні матеріали, тренінги, ігри та вправи, які дають можливість підвищувати рівень психологічної захищеності, формувати психологічно безпечне середовище спілкування; розробки відповідних заходів та програм для проведення різних форм роботи з учнями, педагогами, батьками учнів.

Автор: **Гаяш Оксана Володимирівна**, методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.**

Анотація. У посібнику надано: характеристику порушень за назологіями; науково-методичне обґрунтування щодо організації коригувально-розвивальної роботи з дітьми з психофізичними порушеннями в класах з інклюзивним навчанням.

Пропонується для використання в роботі директорам, заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів, педагогічним працівникам інклюзивного навчання.

Автор: **Гнаткович Тетяна Дмитрівна**, завідувач кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Формування синтаксичної компетентності учнів дев'ятого класу у процесі вивчення складного речення: практикум із синтаксису.**

Анотація. Навчально-методичне видання містить основні відомості про складне речення, аналізуються критерії визначення головних та другорядних членів речення, подано деталізовані розробки синтаксичного аналізу різних видів синтаксичних конструкцій.

Матеріалами, представленими у виданні, охоплено найголовніші напрями роботи над засвоєнням учнями синтаксичної теорії та виробленням у них відповідних компетентностей: теоретичні і практичні аспекти вивчення синтаксису в школі.

Розраховано на молодих учителів, учителів-практиків, студентів, учнів загальноосвітніх шкіл.

Автори: **Гнаткович Тетяна Дмитрівна**, завідувач кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін, **Комишна Наталія Степанівна**, учитель української мови та літератури БПЛ «Інтелект» загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 11 м. Ужгород, **Ребрик Наталія Йосипівна**, проректор з наукової та виховної роботи, доцент кафедри педагогіки та суспільних дисциплін Закарпатського художнього інституту.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Повторення – шлях до успіху: українська мова та література.**

Анотація. У розділі «Українська мова» посібник містить виклад теоретичних положень шкільного курсу української мови і тестові завдання. У розділі «Українська література» подано виклад

теоретичних знань з української літератури, орієнтованих на шкільне тестування. У ньому подано короткі біографічні відомості про письменників, огляд творчості, ідейно-тематичний аналіз програмових творів, а в окремих випадках – стислий переказ їх змісту, відомості з теорії літератури, а також п'ять варіантів тестів, кожен із яких містить 24 тестові завдання.

Мета посібника: допомогти старшокласникам у самостійній підготовці до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та української літератури.

Автори: **Горгош Людмила Іванівна**, учитель інформатики та початкових класів, спеціаліст вищої категорії, старший учитель Середнянської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Ужгородського району Закарпатської області, **Білак Юрій Юрійович**, доцент кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Текстові редактори та текстові процесори.**

Анотація. Навчально-методичний посібник написано відповідно до навчальних програм з інформатики для учнів загальноосвітніх навчальних закладів І–ІІІ ступенів та програм дисциплін інформатичного спрямування для студентів вищих навчальних закладів нетехнічних спеціальностей. Посібник призначений для формування базових теоретичних знань з текстових процесорів та практичних умінь і навичок роботи з текстами різної складності на основі принципів наступності та перспективності між загальноосвітніми та вищими навчальними закладами. Викладено основні принципи та особливості опрацювання текстів, практичні роботи різної складності та методичні вказівки до їх виконання.

Рекомендовано учням загальноосвітніх навчальних закладів, студентам коледжів та вищих навчальних закладів нетехнічних спеціальностей, учителям та викладачам інформатики, а також широкому колу фахівців, що працюють з текстовою інформацією.

Автори: **Грінченко Олександр Іванович**, старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, **Семихат Віктор Дмитрович**, учитель географії вищої категорії, учитель-методист Первомайської гімназії № 3.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Назва роботи: Сучасні підходи до навчання географії рідного краю.

Анотація. Посібник містить матеріали для організації навчання географії рідного краю та краєзнавчої роботи в загальноосвітніх навчальних закладах. У створенні посібника брали участь слухачі авторської творчої майстерні «Сучасні підходи до навчання географії рідного краю», учителі-краєзнавці.

Запропоновані матеріали посібника призначені для використання в роботі зі слухачами в процесі підвищення кваліфікації, орієнтовані на вчителів географії, харківщинознавства, керівників гуртків географічного краєзнавства.

Автори: Замулко Олена Іванівна, завідувач лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, **Щербаков Анатолій Георгійович**, методист відділу дистанційної освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Деякі складові інформаційної компетентності педагогічного працівника.

Анотація. У навчально-методичному посібнику запропоновано програму спецкурсу «Методичні можливості ППЗ «ЗАВУЧ»» для керівників навчальних закладів – адміністраторів упровадження ППЗ «ЗАВУЧ» та для педагогічних працівників навчальних закладів.

Практичну цінність посібника становлять матеріали до спецкурсу «Методичні можливості ППЗ «ЗАВУЧ»». Посібник може бути використаний як інструмент для підготовки педагогічних колективів до впровадження в діяльність навчального закладу програмного педагогічного засобу «ЗАВУЧ» та до вирішення конкретних управлінських питань, як засіб для набуття самоєфективності керівників закладів освіти.

Матеріали посібника спрямовано на пошук дієвих методик, ресурсів та нових можливостей у процесі ефективного управління закладами освіти.

Автор: Кузьма Василина Михайлівна, методист кабінету методики виховної та позашкільної роботи.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: Екологічна абетка від «А» до «Я».

Анотація. Посібник розкриває важливість використання елементів екологічної культури в початковій школі, містить вірші для розвитку уваги, пам'яті, дикції, емоційної виразності, техніки мовлення.

Молодші школярі успішно засвоюють навчальний матеріал за умови, що їм цікаво, коли доступно засвоюються знання про навколишній світ.

Посібник буде корисним учителям початкових класів, вихователям груп подовженого дня, батькам, педагогічним працівникам початкової ланки освіти.

Автор: **Лавріненко Лідія Іванівна**, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти.

Установа: Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського.

Назва роботи: **Здоров'язбережувальні технології у початковій школі.**

Анотація. У навчально-методичному посібнику розглядається історико-педагогічне підґрунтя, теоретичне обґрунтування проблеми впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу. Акцентується увага на методологічних засадах сучасного здоров'язбережувального уроку, практичному застосуванні інноваційних здоров'язбережувальних технологій у початкових класах, формах залучення батьків до роботи щодо формування у молодших школярів навичок здорового способу життя.

Посібник може зацікавити учителів початкових класів, вихователів ГПД, учителів та вихователів шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, а також методистів та інших педагогів для подальших досліджень питання збереження здоров'я школярів.

Автор: **Саранов Сергій Вікторович**, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та методики їх викладання.

Установа: Луганський ОІППО.

Назва роботи: **Україна на шляху до загальноєвропейської інтеграції.**

Анотація. У навчально-методичному посібнику розглядаються процеси розвитку європейської спільноти, Європейського Союзу (ЄС). Особливу увагу приділено взаємодії України та Європейського Союзу (ЄС), зокрема, надано та проаналізовано угоди про взаємодію, розглянуто етапи розширення ЄС, критерії демократичного реформування українського суспільства. Надано уривки з найбільш важливих публікацій останніх років європейських та американських істориків, політологів, соціологів, журналістів, які висвітлюють теоретичні аспекти розвитку суспільства на сучасному етапі.

Посібник призначений для слухачів курсів підвищення кваліфікації, педагогічних працівників, студентів, істориків, політологів, соціологів, усіх, хто цікавиться актуальними питаннями міжнародних відносин.

Автор: **Тищенко Лілія Романівна**, доцент кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Світ душі (Уроки гуманізму).**

Анотація. Уроки гуманізму «Світ душі» – це уроки спілкування, збірка авторських виховних заходів гуманного, морально-етичного спрямування для учнів початкової школи.

Авторами уроків є члени обласного науково-дослідного колективу з теми експериментального дослідження «Педагогічні умови формування гуманних взаємовідносин вчителя та учнів у початковій школі». Метою цих уроків є звернення погляду молодших школярів на власний духовний світ; самопізнання, самоствердження, самовдосконалення; виховання добра, почуття любові, совісті та вміння жити по совісті; виховання відповідальності за своє слово, думку чи вчинок, почуття обов'язку; взаєморозуміння між людьми, співчуття, допомоги, співпереживання тощо.

Години спілкування побудовано на основі притч, оповідань, віршів, народної мудрості, що збагатить внутрішній світ дитини, розширить світогляд, розвиватиме мислення, почуття, емоції учнів, забезпечить засвоєння дітьми духовних та культурних цінностей, моральних норм. Навчально-методичний посібник містить матеріали роботи обласного науково-дослідного колективу: програму факультативу для учнів початкової школи «Світ душі» та розробки авторських виховних заходів гуманно-особистісного спрямування.

Посібник адресований учителям початкових класів, вихователям, практичним психологам для впровадження ідеї гуманної педагогіки в практику роботи початкової школи.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автор: **Махмутова Анжела Євгенівна**, методист дисциплін художньо-естетичного циклу.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: **Методичні рекомендації щодо відзначення Всеукраїнського дня художника.**

Анотація. Актуальність цієї розробки полягає в акцентуванні уваги на самоосвіті педагогів. Анонсується професійне популярне

видання книги Франсуази Барб-Галль «Як розмовляти з дітьми про мистецтво» та поезії Ігоря Калинця «Тринадцять алогій». Дається інформація щодо поточного року, що відбувалася у жовтні, Всеукраїнської художньої виставки у Києві та виставки графіки та живопису Неллі Павлової у Хмельницькому обласному художньому музеї. Акцентується увага на єдиному фаховому науково-популярному виданні Національної спілки художників України – журналі «Образотворче мистецтво».

Автор: **Біла Лариса Вікторівна**, завідувач науково-методичної лабораторії зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти, викладач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін.

Установа: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР.

Назва роботи: **Моніторинг як складова підвищення ефективності системи управління якістю освіти.**

Анотація. Інформаційно-методичні матеріали щодо моніторингу, як складової підвищення ефективності системи управління якістю освіти, містять нормативні документи, що регламентують проведення моніторингів, специфіку проведення моніторингових досліджень у системі освіти в Україні та Херсонській області, зокрема.

Матеріали будуть корисними методистам районних (міських) методичних кабінетів, координаторам з питань моніторингу якості освіти, керівникам загальноосвітніх навчальних закладів, учителям, широким колам громадськості.

Автори: **Кірик Марія Юріївна**, методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти, **Сусак Оксана Степанівна**, завідувач Циганівської загальноосвітньої школи I ступеня Ужгородського району Закарпатської області.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Організація діяльності у навчальному закладі з малою кількістю учнів.**

Анотація. У методичних рекомендаціях розглядається питання організації індивідуального навчання учнів загальноосвітніх шкіл з малою кількістю (до п'яти) учнів. У додатках вміщено індивідуальні плани, розклади занять при різній кількості учнів.

Пропонується для використання в роботі керівникам загальноосвітніх шкіл з малою кількістю учнів, учителям початкових класів, батькам.

Номінація «Спецкурси»

Автор: **Бобкова Олена Степанівна**, завідувач відділу координації методичної роботи.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Програма освітньої діяльності курсів підвищення фахової кваліфікації педагогічних працівників – учасників професійних конкурсів.**

Анотація. Програмою спецкурсу передбачено розв'язання проблем розвитку й удосконалення професійної культури вчителя, його здатності навчатися протягом усього життя, ефективно працювати на рівні світових освітніх стандартів, бути конкурентоспроможним у професійному середовищі.

Адресовано науково-методичним працівникам системи післядипломної педагогічної освіти, які займаються підготовкою педагогічних працівників до діяльності в умовах оновлення змісту освіти та участі в професійних конкурсах.

Автор: **Ванько Ксенія Іванівна**, методист відділу дошкільної освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Теоретичні та методичні основи виховання у дітей дошкільного віку нульової толерантності до несправедливості з боку дорослих.**

Анотація. Метою спецкурсу є:

- розвиток професійних якостей педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів для виховання у дітей дошкільного віку нульової толерантності до несправедливості з боку дорослих;

- створення у дошкільному навчальному закладі атмосфери довіри, поваги до особистості дошкільника для визнання його індивідуальності, умов для набуття дошкільниками досвіду правомірної поведінки й толерантного спілкування.

Він має:

- тематичний план спецкурсу;
- форми контролю (для оцінювання навчальних результатів педагогів);
- графік навчального процесу;
- розподіл годин спецкурсу;

- опорні плани-конспекти до кожної теми, які складаються з плану заняття, практичних завдань для виконання під час заняття і для самостійної роботи слухачів, списку джерел для опрацювання;
- глосарій використаних термінів;
- список використаних джерел.

Автор: **Войцях Тетяна Володимирівна**, завідувач обласного центру практичної психології і соціальної роботи.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Особливості застосування технології соціально-педагогічного супроводу сім'ї в навчальному закладі (програма творчої майстерності для соціальних педагогів).**

Анотація. Методична розробка – це програма творчої майстерні для соціальних педагогів (33 год), яка містить навчально-тематичний план і зміст навчальних елементів.

Мета творчої майстерні: сформувати у фахівців чітке уявлення про алгоритм здійснення соціально-педагогічного супроводу сім'ї в навчальних закладах різного типу як складової навчально-виховного процесу, закріпити вміння та навички застосовувати технологію соціально-педагогічного супроводу в роботі з різними типами сімей; довести важливість здійснення соціально-педагогічного супроводу сімей, усіх учнів навчального закладу з превентивною або профілактичною метою.

Автор: **Лемешева Наталія Андріївна**, методист предметів художньо-естетичного циклу.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Підготовка вчителя до викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 8–9 класах.**

Анотація. Спецкурс передбачає удосконалення професійного (психолого-педагогічного), фахового (мистецького) і загальнокультурного потенціалу особистості вчителя інтегрованого курсу «Мистецтво», обумовлено необхідністю забезпечення цілісності його особистісно-професійного становлення на основі нових педагогічних стратегій та опанування мистецько-педагогічними технологіями навчання і поліхудожнього виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Автор: **Савицька Галина Іванівна**, методист лабораторії гуманітарних дисциплін.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Програма та опорні конспекти спецкурсу для курсів підвищення кваліфікації вчителів французької мови **«Construire une unité didactique à partir du document authentique»**.

Анотація. Метою курсу є: набути знань та оволодіти методичними вміннями, необхідними для використання у навчальному процесі дидактичної одиниці (unité didactique).

Курс містить:

- навчально-тематичний план і зміст спецкурсу (де визначається рівень навчальних досягнень слухачів);
- опорні конспекти до кожної теми, які складаються з теоретичного матеріалу, а також із практичних завдань для виконання під час заняття і для самостійної роботи слухачів;
- автентичні документи для опрацювання;
- глосарій використаних термінів.

Автор: **Сударева Галина Федорівна**, старший викладач кафедри професійної освіти та менеджменту.

Установа: КЗ «Сумський ОІППО».

Назва роботи: **Підприємницька компетентність як уособлення ідей національної Доктрини та Державного стандарту освіти.**

Анотація. Мета спецкурсу – професійна підготовка педагогів у системі післядипломної освіти до формування підприємницької компетентності в учнів. Обсяг – 6 годин. Ефективність спецкурсу забезпечується системним використанням інтерактивних вправ, слайдовим відеорядом, друкованими дидактичними матеріалами.

Автори: **Унгурян Ірина Корнеліївна**, викладач кафедри педагогіки, психології і теорії управління освітою, **Куриш Наталія Костянтинівна**, завідувач науково-методичного центру менеджменту та координації роботи РМК/ММК.

Установа: Інститут ППО Чернівецької області.

Назва роботи: **Уроки з підприємницьким тлом як засіб формування підприємливості та ініціативності учнів загальноосвітніх закладів.**

Анотація. Спецкурс розроблено для забезпечення реалізації варіативної складової програми курсів підвищення кваліфікації вчителів загальноосвітніх навчальних закладів. Упровадження спецкурсу сприятиме підвищенню професійної компетентності та озброїть фахівців професійними знаннями щодо планування,

моделювання та проведення уроків з підприємницьким тлом, а також щодо змісту та особливостей активних методів і технік з метою впровадження компетентнісного підходу в навчально-виховну діяльність загальноосвітнього навчального закладу.

Автор: **Юзик Ольга Протасіївна**, доцент кафедри методики змісту освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Система освіти для дорослих за рубежем.**

Анотація. Спецкурс ознайомить із досвідом підвищення кваліфікації педпрацівників із ІКТ (на прикладі Польщі): з особливостями підтвердження професійної компетентності; участі зарубіжних колег-педагогів у різних проектах та програмах Євросоюзу та з особливостями дистанційного навчання на базі навчальних платформ Moodle та e-Learning.

**КОНКУРСНІ РОБОТИ УЧАСНИКІВ
ДЕВ'ЯТОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ І МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
З ПРОБЛЕМ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ (2017 р.)**

ПЕРЕМОЖЦІ

I місце

Номінація «Монографії»

Автори: **Берека Віктор Євгенович**, ректор, **Бенеда Тетяна Іванівна**, старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій, **Білошицький Сергій Володимирович**, доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій, завідувач НМЦ організації наукової роботи та моніторингових досліджень, **Буймістер Леонід Васильович**, методист НМЦ координації роботи методичних та загальноосвітніх установ і закладів освіти, **Буряк Віктор Григорович**, доцент кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, **Вашеняк Ірина Богданівна**, проректор з науково-педагогічної роботи та моніторингу якості освіти, **Войтенко Володимир Іванович**, завідувач НМЦ викладання навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу, **Войтович Галина Іванівна**, старший викладач кафедри педагогіки та психології, **Галас Антоніна Вікторівна**, завідувач НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, **Гільберг Тетяна Георгіївна**, завідувач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, **Грицюк Нінель Григорівна**, методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, **Гулеватий Андрій Анатолійович**, завідувач кафедри педагогіки та психології, **Гулько Олеся Віталіївна**, старший викладач кафедри теорії і методик дошкільної та початкової освіти, **Гуменюк Віра Василівна**, завідувач кафедри менеджменту та освітніх технологій, **Дарченко Лариса Григорівна**, методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, **Дацун Олена Анатоліївна**, старший викладач кафедри теорії і методик дошкільної та початкової освіти, **Дрижал Олександр Михайлович**, старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, **Дупляк Тетяна Василівна**, заступник директора – начальник управління освітньої діяльності та організаційного забезпечення, **Зазуліна Людмила Василівна**, доцент кафедри педагогіки та

психології, **Іова Валентина Юліанівна**, методист НМЦ виховної та позашкільної освіти, **Каліночкіна Юлія Михайлівна**, старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій, **Каратаєва Марія Іванівна**, методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, **Ковальська Оксана Павлівна**, завідувач кафедри теорії і методик дошкільної та початкової освіти, **Кошка Оксана Анатоліївна**, завідувач НМЦ координації роботи методичних та загальноосвітніх установ і закладів освіти, **Кулик Оксана Олександрівна**, методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, **Максименко Вероніка Анатоліївна**, методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, **Маркова Світлана Василівна**, доцент кафедри теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін, **Мирна Лілія Анатоліївна**, старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, **Мітягіна Світлана Сергіївна**, методист НМЦ організації наукової роботи та моніторингових досліджень, **Орловська Надія Михайлівна**, старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій, методист НМЦ виховної та позашкільної освіти, **Павич Ніна Миколаївна**, старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, **Пастернак Олександра Віленівна**, методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, **Попик Олександр Федорович**, проректор з науково-методичної роботи, **Пулатова Людмила Йосипівна**, завідувач кафедри теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін, **Ребрина Віталій Арсенович**, старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, завідувач НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, **Саврій Світлана Гаврилівна**, завідувач районного методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту Віньковецької РДА, **Скрипник Сергій Васильович**, старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, **Соловей Микола Васильович**, проректор з навчальної роботи, **Сологуб Олександра Станіславівна**, методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, **Шевчишена Оксана Володимирівна**, старший викладач кафедри педагогіки та психології.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: **Післядипломна педагогічна освіта в умовах децентралізації та модернізації: регіональний аспект.**

Анотація. У науковій монографії розглядається регіональний аспект функціонування системи вітчизняної післядипломної педагогічної освіти в умовах децентралізаційних та модернізаційних процесів. Досліджуються теоретико-методичні засади та практичний потенціал післядипломної педагогічної освіти, філософсько-світоглядні, соціально-педагогічні, науково-методичні та організаційні принципи функціонування післядипломної педагогічної освіти в регіоні. Аналізуються фактори та ресурси професійного розвитку керівних та педагогічних кадрів на регіональному рівні, формування системи науково-методичного супроводу професійної діяльності педпрацівників в умовах децентралізації. Значна увага приділяється процесам моделювання системи професійного розвитку керівних та педагогічних кадрів на засадах компетентнісного підходу.

Мотивацією авторського колективу до написання монографії було усвідомлення особливої актуальності в сучасних умовах децентралізації влади та модернізації національної освітньої системи, визначення напрямів та шляхів оновлення системи післядипломної педагогічної освіти, зокрема науково-методичної роботи з педагогічними працівниками, формування інноваційного освітнього простору післядипломної педагогічної освіти, зростання рівня професійної культури науково-педагогічних і педагогічних кадрів як високоосвічених, компетентних особистостей, здатних до роботи в умовах конкуренції, підприємництва й ринкових відносин.

Автори виробили низку рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування, керівників освітянських установ та педагогічних колективів щодо подальшого вдосконалення роботи системи післядипломної педагогічної освіти на регіональному рівні.

Монографія адресується управлінцям, науковцям, педагогам та представникам освітянської громадськості, які цікавляться проблемами розвитку післядипломної освіти та методичної роботи в сучасних умовах.

Автор: **Дегтярєва Галина Анатоліївна**, завідувач кафедри методики навчання мов і літератури.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів філологічних дисциплін у системі післядипломної освіти.**

Анотація. У монографії теоретично обґрунтовано концептуальну модель розвитку ІК-компетентності вчителів філологічних дисциплін у системі післядипломної освіти за двома стратегічними

лініями. Висвітлено суть, структуру і рівні набуття ІК-компетентності вчителів філологічних дисциплін у курсовий і міжкурсовий періоди, а також методичний інструментарій для визначення рівня цієї компетентності.

Видання розраховане на науковців, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і закладів післядипломної педагогічної освіти.

Номінація «Посібники»

Автор: Білошицький Сергій Володимирович, доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій, завідувач НМЦ організації наукової роботи та моніторингових досліджень, **Мітягіна Світлана Сергіївна**, методист НМЦ організації наукової роботи та моніторингових досліджень.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: Соціологічні дослідження в шкільному колективі: функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів.

Анотація. Посібник є відповіддю на численні прохання вчителів, педагогів-організаторів, соціальних педагогів, шкільних психологів створити нескладний за змістом і формою довідник з питань соціології з акцентом на її прикладних аспектах.

Посібник демонструє потенціал соціологічних знань для використання в навчально-виховному процесі та менеджменті загальноосвітнього навчального закладу. Наведена в ньому характеристика методології та методики проведення соціологічних досліджень дасть змогу педагогічним працівникам вивчати й аналізувати проблеми, пов'язані з функціонуванням шкільних колективів. Теоретичний матеріал подано стисло, без надмірного вживання вузькоспеціальної термінології. Пояснення супроводжуються прикладами. У методичних поясненнях відображено інструментарій для проведення соціологічних досліджень, наведено приклади оформлення анкет тощо.

У книзі використано матеріали науковців, практиків, напрацювання Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, авторські розробки укладачів цього посібника.

Посібник розрахований на педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, науковців, аспірантів і студентів різних гуманітарних спеціальностей, які здійснюють педагогіко-соціологічні та соціально-психологічні дослідження шкільних колективів. Особливо

зацікавити посібник може навчальні заклади, де планується проведення власних соціологічних досліджень та ведеться відповідна підготовка педагогічного колективу. Пропоноване методичне розроблення може слугувати основним навчальним матеріалом для серії групових занять. Наявність питань для самоконтролю та завдань для самостійного опрацювання (практичних вправ) допоможе урізноманітнити форми навчальної роботи.

Номінація «Спецкурси»

Автор: Сергеева Лариса Миколаївна, професор кафедри державної служби і менеджменту освіти.

Установа: Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Назва роботи: **Технології відстеження фахового успіху випускників професійних навчальних закладів.**

Анотація. У спецкурсі викладено технології, процеси та механізми для відстеження фахового успіху випускників професійних навчальних закладів завдяки використанню моделі відслідковування закріплення випускників коледжів Канади на регіональних ринках праці. Наведено форми соціального партнерства колективів навчальних закладів професійної освіти та роботодавців.

Спецкурс підготовлено для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів професійної освіти у Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти Університету менеджменту освіти НАПН України.

Автор: Безпоясний Богдан Степанович, методист лабораторії-центру інформаційних технологій.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Особливості вивчення робототехніки Lego Mindstorms EV3.**

Анотація. На сьогоднішній день перед системою освіти постає складне, водночас украй необхідне й актуальне завдання: підготувати учнів до використання інформаційних технологій і засобів інформатизації під час виконання поставлених перед ними творчих завдань у школі і в майбутній професійній діяльності.

Важливо вже в школі ознайомити майбутніх інженерів з відомими у світі технологіями, які використовуються під час проектування та створення робототехнічних систем. Робототехніка

є одним із найбільш затребуваних і перспективних напрямів у науково-виробничій сфері та у сфері STEM-освіти.

Представлену програму спецкурсу «Особливості вивчення робототехніки Lego Mindstorms EV3», розроблену відповідно до вимог Державного стандарту, й рекомендовано для підготовки вчителів, тренерів, менторів програм Lego-education та для викладання курсу робототехніки в навчальних закладах. Цей курс має виразні інтегративні функції, здатність справляти різнобічний навчальний, розвивальний вплив на слухачів, важливе значення мають тренінги, на яких слухачі набувають необхідних практичних навичок для роботи з робототехнічними системами. У програмі спецкурсу також використано сучасні організаційні форми, методи й технології викладання в закладах післядипломної освіти.

*Номінація «Навчальні програми
з навчально-методичним забезпеченням»*

Автори: **Араджионі Маргарита Анатоліївна**, провідний науковий співробітник Інституту сходознавства імені А. Ю. Кримського НАНУ, **Палько Тетяна Василівна**, директор, **Рего Ганна Іванівна**, доцент кафедри педагогіки та психології, **Романчак Ольга Олександрівна**, методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: **Регіональна програма з міжкультурної освіти дітей дошкільного віку «Український віночок. Закарпаття» та «Пізнаймо рідний край разом».** Методичні рекомендації щодо реалізації регіональної програми з міжкультурної освіти дітей дошкільного віку «Український віночок. Закарпаття».

Анотація. Регіональна програма з міжкультурної освіти дітей дошкільного віку «Український віночок. Закарпаття» є першою частиною інтегрованого курсу «Культура добросусідства», спрямованого на навчання й виховання дітей багатонаціонального Закарпатського краю на засадах взаємоповаги, відвертості й толерантності.

Зміст програми забезпечує системний підхід до формування у дітей дошкільного віку компетентностей щодо природи рідного краю, регіонального народознавства, виховання шанобливого ставлення до батьків, їхньої культурної самобутності, до державної мови й національних цінностей країни мешкання, до різноманітних мов та культур, відмінних від їхньої власної, підготовки дитини до

свідомого життя в демократичному суспільстві на засадах взаєморозуміння, миру, дружби між усіма народами, етнічними, національними й релігійними групами. Регіональна програма «Український віночок. Закарпаття» наскрізно забезпечує варіативну частину змістових освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти в Україні, рекомендована до використання в дошкільних навчальних закладах Закарпатської області.

«Пізнаймо рідний край разом» – збірник методичних рекомендацій щодо реалізації регіональної програми з міжкультурної освіти дітей дошкільного віку «Український віночок. Закарпаття» – містить науково-методичні, практичні матеріали, спрямовані на навчання й виховання дітей багатонаціонального Закарпатського краю на засадах взаємоповаги, відвертості й толерантності. Зміст посібника має допомогти педагогам дошкільних навчальних закладів забезпечити системний підхід з формування соціальної компетентності дітей щодо природи рідного краю, регіонального народознавства, виховання шанобливого ставлення до батьків, ровесників, жителів краю, їхньої культурної самобутності, до державної мови й національних цінностей України, до різноманітних мов та культур, відмінних від їхньої власної, підготовки дитини до свідомого життя в демократичному суспільстві на засадах взаєморозуміння, миру, дружби між усіма народами, етнічними, національними й релігійними групами.

Окремий розділ посібника присвячено активному залученню до виховного процесу сім'ї.

Автор: Бондаренко Олена Андріївна, завідувач лабораторії-центру зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: «Освітні вимірювання в діяльності сучасної школи: навчально-методичний комплекс для післядипломної освіти педагогічних працівників».

Анотація. Навчально-методичний комплекс призначений для систематизації знань із теоретичних основ освітніх вимірювань, зокрема, сучасних моделей тестування та формування компетенцій педагогічних працівників щодо конструювання тестів і тестових завдань, використання комп'ютерних засобів тестування, моніторингу якості освітніх результатів учнів. У роботі пропонуються методики навчання освітніх вимірювань, використання тестів у контексті компетентнісної освіти.

Комплекс складається з трьох частин: програми, навчально-методичного забезпечення, тобто посібника та дидактичних матеріалів 18 збірок тестів із навчальних дисциплін. Посібник відображає зміст спецкурсу «Тестування як метод вимірювання компетентностей учнів», містить теоретичну й практичну частини цього курсу, надає різні форми завдань для вчителів, контрольні питання й тести для самоперевірки.

Комплекс рекомендується для підготовки педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти з питань освітніх вимірювань, моніторингу якості освіти та проведення тестування як методу вимірювання компетентностей учнів.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автор: Халецька Лілія Леонідівна, методист, старший викладач кафедри методики змісту освіти.

Установа: Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського.

Назва роботи: «Поштовх» (Розвиток загальнокультурної компетентності вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти).

Анотація. Посібник містить різноформатні матеріали щодо самоосвітньої діяльності вчителів з розвитку їхньої загальнокультурної компетентності.

Автор: Леснікова Юлія Василівна, завідувач відділу дистанційної освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Організаційно-методичне забезпечення освітньо-інформаційного середовища навчального закладу на основі вільних програмних засобів.

Анотація. Питання організаційного забезпечення дистанційної форми підвищення кваліфікації педагогічних та керівних кадрів набуває все більшої актуальності в умовах динамічного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Проте, враховуючи посилення ситуації з контролем за ліцензійною чистотою використання програмного забезпечення, упровадження «вільних програм» (free software) є перспективним рішенням для освітніх установ.

Вільним називають програмний засіб, автор якого оприлюднив його у супроводі так званої вільної ліцензії, що дає змогу користуватися, модифікувати, безперешкодно отримувати доступ до вихідних кодів. Використання вільного програмного забезпечення в освіті підтримується

багатьма країнами світу. У пропонованій конкурсній роботі (номінація «Електронні ресурси навчання») презентуються три програмні засоби та їх навчально-методичний супровід у різних цифрових форматах, зокрема, це електронний посібник, відеолекції, інструктивно-практичні матеріали, які забезпечують ефективну реалізацію дистанційних технологій навчання у КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Використовуємо Moodle – програмне забезпечення з відкритим кодом (Open Source), яке розповсюджується безкоштовно, допомагає створювати веб-курси, веб-сайти для розбудови онлайн-освіти. Як приклад упровадження – сайт «Атестаційні дистанційні курси Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників» <http://adc.ippro.com.ua/moodle/>.

TeamViewer – це найбільш прийнятне рішення щодо програмного забезпечення для онлайн-співпраці, використовується на дистанційному етапі курсів підвищення кваліфікації педагогів та у міжкурсовий період. Програма є безкоштовною для некомерційного використання. З метою забезпечення інтерактивних форм навчання на вищезазначеному сайті (блок «ВЕБІНАР») розміщено інструктивно-практичні матеріали, методичні рекомендації з розроблення модуля дистанційного курсу, практичні рекомендації для слухачів курсів.

Стрімкий розвиток освітніх ресурсів нового покоління свідчить про запит на відеоресурси, розмаїття яких потребує обміну досвідом щодо їх створення і впровадження у різних формах навчання. oCam Screen Recorder – безкоштовний програмний засіб, призначений для захоплення і запису відео з екрана монітора, надає можливість візуалізації навчального матеріалу. Програма oCam надзвичайно проста і зручна в управлінні, забезпечує створення відеоконтенту дистанційного навчання, що покроково розглядається у відеолекції (блок «ВІДЕО»).

Запропоновані електронні ресурси рекомендуються організаторам дистанційної форми навчання освітніх установ.

II місце

Номінація «Монографії»

Автори: Журба Микола Анатолійович, професор, **Байдик Віта Володимирівна**, старший викладач, **Пагава Оксана Володимирівна**, старший викладач.

Установа: Луганський ОІППО.

Назва роботи: Лабіринти віртуального: Тесей у пошуках Аріадни.

Анотація. Дослідження людини, її сутності, природи, призначення сьогодні, як ніколи, набувають незаперечної значущості, оскільки викинута на межі цивілізаційного і культурного простору, вона перебуває у стані безвиході і безперспективності власного існування. Людська цивілізація впритул наблизилася до своєї «точки неповернення», а неконтрольовані лавиноподібні процеси технічного розвитку та тотальної віртуалізації культурного простору лише ускладнюють і так досить непросту ситуацію. Таких надшвидкісних темпів трансформації і переформатування культура ще не зазнавала. Нині ми власними очима спостерігаємо процеси-перевертні: створений людиною віртуальний простір адаптується на теренах культури, а культура «мімікрує» у віртуальному просторі, втрачаючи власну антропос-основу. Із чийх рук ми отримали феноменальний інструмент, який зветься «віртуальна реальність», і куди приведе людство його використання – до благоденства чи до загибелі? Ці запитання стають усе актуальнішими.

Дуальність віртуальної реальності, як дамоклів меч, тяжіє над головами сучасного людства, яке опинилося за межами культури та цивілізації, прекрасного та потворного, істини й омани у знеособленому, знелюдненому, анігільованому просторі новоствореної реальності. Щоб побачити новий формат буття сучасної людини, її сутнісні характеристики та подальшу долю, потрібні нові підходи, зокрема, філософсько-психологічний аналіз її розуміння з урахуванням ще одного простору людського існування – віртуального. Надшвидкі темпи розвитку сучасної цивілізації породжують фатальну асиметрію духовної і практичної діяльності людини, яка загострилася та значно ускладнилася у новому просторі віртуальної реальності. Сьогодні поступово згасає прометеївське захоплення технічними новаціями, а логіка існування сучасної цивілізації усе більше нагадує логіку Епіметея, логіку безпам'ятства. Переорієнтація сучасного суспільства з технофілії на технофобію давно набрала обертів, загрожуючи змести людство як непотріб з обличчя планети. У представленій монографії окреслено можливі негативні наслідки і приховані загрози, з якими стикається сучасна людина у лабіринтах віртуальності.

Номінація «Посібники»

Автор: Савонова Ганна Іванівна, старший викладач.
Установа: Луганський ОІППО.

Назва роботи: Уроки історії художньо-естетичного спрямування: всесвітня історія, історія України. 6 клас.

Анотація. Науково-методичний посібник – це авторська розробка уроків історії художньо-естетичного спрямування. Цей посібник відкриває серію посібників, запланованих автором у межах шкільного курсу історії від 6 до 11 класу.

Однією з причин створення посібника є бажання автора надати методичну допомогу вчителям історії в процесі викладання культурологічних тем програми в такий спосіб, щоб ці уроки були цікавими й сприяли розвитку компетентності учнів у питаннях культури, моралі та релігії.

У посібнику пропонуються готові розробки уроків, які відповідають Державному стандарту базової і повної загальної середньої освіти, темам чинної навчальної програми з історії для загальноосвітніх навчальних закладів МОН України, її меті та завданням. У посібнику надано методичні рекомендації щодо викладання художньо-естетичного циклу для шестикласників. Загальні методичні рекомендації висвітлено на початку посібника, у самих розробках уроків автор надає рекомендації щодо використання власних методів навчання. Акцентується увага саме на ігрових та інтерактивних методах навчання, які будуть найбільш доречними для дітей 6–7 класів. Крім того, розроблено 20 тестових завдань, які вчитель може використати для перевірки здобутих учнями знань. Тестові завдання розроблено з урахуванням вимог підготовки учнів до ЗНО.

Для зручності вчителя у посібнику містяться ілюстративний термінологічний тлумачний словник з культурології, біографічні дані видатних історичних постатей, цікаві факти з історії культури, перелік рекомендованої літератури для нього.

Посібник адресовано вчителям, які викладають історію в 6 класах, як помічник для проведення уроків із художньо-естетичної тематики.

Автор: Стоцька Олена Вікторівна, методист редакційно-видавничого відділу.

Установа: Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського.

Назва роботи: Наукові журнали та наукова комунікація в цифрову епоху: рекомендації для закладів системи післядипломної педагогічної освіти України.

Анотація. Праця репрезентує огляд джерел із проблеми наукової комунікації в цифрову епоху.

Завданнями є: а) узагальнення теоретичного матеріалу стосовно видання наукових журналів у цифровому середовищі; б) систематизація інформації щодо інновацій у науковій комунікації в цифрову епоху, переваг їх застосування у процесі здійснення наукових досліджень; в) аналіз журналів закладів системи післядипломної педагогічної освіти (ППО) з погляду їх наближення до міжнародних стандартів видання наукової періодики, зокрема представлення досвіду журналу «Постметодика» Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського та Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди; г) надання рекомендацій редакціям наукових журналів системи ППО щодо створення та поширення наукових журналів відповідно до зазначених стандартів.

Перший розділ розкриває особливості видання наукових журналів у цифровому середовищі: базові вимоги до наукового журналу і формату його сайту, переваги реєстрації наукового журналу у профільних та наукометричних базах даних.

На основі праць дослідників систематизовано критерії якості (визнаності) наукового журналу. Особлива увага приділяється реє review як засобу контролю за якістю наукових статей. Наведено «Могилянський протокол» – рекомендації вітчизняних експертів щодо вдосконалення редакційних політик українських наукових видань відповідно до міжнародних стандартів.

Другий розділ присвячено інноваціям у науковій комунікації в цифрову епоху. Описано переваги їх використання науковцями, зокрема можливість: вимірювання наукової продуктивності за кількістю посилок завдяки доступу до наукометричних баз даних; здійснення пошуку наукового журналу для публікації (наприклад, через SJR веб-сайт); створення власного бранда, пошуку можливих партнерів для співпраці (за допомогою реєстрації в Orcid, ResearcherID; демонстрації наукових досягнень із ResearchGate.net, написання наукових блогів; уникнення помилок під час публікації наукових результатів (завдяки використанню референс-менеджерів).

Третій розділ містить аналітичний огляд журналів, що видаються закладами післядипломної педагогічної освіти України з погляду їх наближення до міжнародних стандартів видання наукової періодики, дотримання критеріїв якості наукових видань. Подано методичні рекомендації щодо оптимізації роботи журналів системи післядипломної педагогічної освіти (ППО) в цифровому середовищі.

У висновках вказано, що збереження і збільшення авторської і читацької аудиторій (і лише це) може бути оцінкою якості видання. У цьому контексті, а також для популяризації та поліпшення якості видання журналів. Міжнародні бази даних наукової літератури та підтримання журналами ініціативи відкритого доступу до інформації надають нові можливості для наукових часописів України. Використання нових засобів комунікації у науковому процесі, відкритого доступу, відкритих наукових даних сприятиме визнанню й розвитку наукового знання.

Матеріал буде цінним для редакцій наукових журналів системи ППО, які прагнуть поліпшити наукове видання, удосконалити редакційну політику відповідно до міжнародних стандартів; сприятиме підвищенню рівня професійної діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників вищих навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти та педагогів-дослідників.

Автор: **Калініченко Ірина Олександрівна**, доцент кафедри педагогічної майстерності.

Установа: Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського.

Назва роботи: **Дивитися і бачити: путівник для батьків дітей із порушеннями зору.**

Анотація. У навчально-методичному посібнику висвітлено основні особливості психофізичного розвитку дітей з порушенням зору, подано характеристику основних зорових функцій і їх порушень, специфіку мовленнєвого розвитку та психологічної готовності слабозорих дітей до навчання; поради батькам щодо вибору типу навчального закладу та форми освіти для своєї дитини.

Посібник адресовано батькам дітей з порушеннями зору, педагогам загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивною формою навчання, методичним працівникам, слухачам курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, студентам педагогічних вузів.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автори: **Гезей Ольга Михайлівна**, старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, **Мельник Світлана Анатоліївна**, завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Назва роботи: Якісний урок у початковій школі (методичні рекомендації молодому вчителю).

Анотація. Методичні рекомендації містять матеріали щодо особливостей сучасного уроку, підходів до моделювання та проведення уроків на засадах особистісно зорієнтованого та компетентнісного (діяльнісного) підходів.

Запропоновані матеріали допоможуть педагогам методично грамотно проектувати уроки з різних предметів, сприятимуть набуттю власного досвіду щодо розроблення, аналізу уроків, оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з урахуванням вимог Державного стандарту початкової загальної освіти.

Посібник буде корисним як учителям початкових класів, так і заступникам директорів з навчально-виховного процесу, а також викладачам, які працюють у системі неперервної педагогічної освіти.

Номінація «Дидактичні матеріали»

Автор: Войцях Тетяна Володимирівна, завідувач обласного центру практичної психології і соціальної роботи.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Увага! Права дитини.

Анотація: Навчально-методичний комплекс дидактичних матеріалів «Увага! Права дитини» має: комплект № 1 авторських карток «Каталог прав дитини» для використання в інформаційно-просвітницькій роботі з дітьми старшого дошкільного віку (формат А-6); комплект № 2 авторських ігрових карток «Каталог прав дитини»: на основі Конвенції ООН про права дитини» для дітей старшого дошкільного, молодшого шкільного віку, учнів 5 (6) класів (формат А-6); комплекс № 3 адаптованих ігрових карток «Увага! Права дитини» для учнів 7–11 класів, учнів ПТНЗ (формат А-6); методичні рекомендації із застосування комплектів ігрових карток; пам'ятка для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку «Каталог прав дитини»: на основі Конвенції ООН про права дитини»; пам'ятка для батьків «Права дитини: дорослішаємо разом»; пам'ятка для учнів середнього та старшого шкільного віку, учнів ПТНЗ «Твої права: рік за роком»; буклет «Конвенція Конвенції ООН про права дитини (адаптований текст для дітей)».

Цільова група: діти, учнівська молодь, батьки, педагогічні працівники, соціальні працівники, інші зацікавлені особи.

*Номінація «Навчальні програми
з навчально-методичним забезпеченням»*

Автор: Артеменко Тетяна Борисівна, методист – практичний психолог.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Фахова підготовка практичного психолога системи освіти: навчально-методичний комплекс до змістового модуля освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації практичних психологів навчальних закладів.

Анотація. Основні ідеї та зміст поданої на конкурс праці стосуються сфери післядипломної підготовки практичних психологів навчальних закладів. Зважаючи на те, що основні теоретичні та прикладні дослідження, методичні знахідки розкривають переважно проблематику підготовки психологів-студентів у системі вищої освіти, тема цієї роботи набуває своєї актуальності та значущості.

На розсуд аудиторії пропонується навчально-методичний комплекс до змістового фахового модуля освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації практичних психологів навчальних закладів. Він містить основні характеристики модуля, орієнтовну структуру навчально-тематичного плану очно-дистанційних атестаційних курсів підвищення кваліфікації, тематичний план та тематичний виклад змісту модуля, конспекти лекцій, плани й завдання до практичних занять, приклади запитань і завдань для поточного контролю, зразки тестових завдань для підсумкового контролю засвоєння очної складової модуля. Комплекс також містить методичні рекомендації стосовно проходження практики з психологічного супроводу навчально-виховного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі, самостійного опрацювання дистанційної складової модуля, проведення супервізії, список літератури.

Опанування змісту модуля передбачає реалізацію таких провідних принципів андрагогіки, як принцип пріоритетності самостійного навчання, принцип спільної діяльності, принцип елективності, рефлексивності, актуалізації результатів навчання тощо.

Курс пройшов апробацію на базі комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» упродовж 2015–2017 рр. Матеріали, що увійшли до комплексу, було включено до програми підвищення кваліфікації практичних психологів. Вони отримали схвальні відгуки слухачів курсів, рецензентів праці та

позитивну ухвалу засідання вченої ради КНЗ «ЧОПОПП ЧОР» від 8 червня 2017 р., що й дало змогу представити цю роботу на Всеукраїнському конкурсі наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти у 2017 р.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автор: Покришень Дмитро Анатолійович, завідувач кафедри інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

Установа: Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського.

Назва роботи: Використання власних програмних продуктів у підвищенні кваліфікації вчителів інформатики.

Анотація. В епоху реформування, модернізації й еволюційних змін у системі післядипломної педагогічної освіти перед ЗППО виникає проблема створення сприятливих матеріально-технічних, наукових, методичних, організаційних, педагогічних, психологічних умов для якісного проведення навчального процесу професійної підготовки вчителів з метою формування образу надсучасного вчителя, який би відповідав викликам сучасності та майбутнього.

Отже, є необхідність перебудови та перехід від дії за зразком до більш високого рівня засвоєння знань, формування здатності до самостійної генерації ідей та їх реалізації. Ефективності навчання можна досягти за допомогою демонстрації реальних практичних інформаційно-аналітичних систем та реалізації принципу «Слідуй за мною (follow me)». Психологічно дорослій людині (вчителю інформатики) необхідно показати конкретні результати впровадження та використання програмних продуктів. Отже, буде досягнуто високого рівня мотивації та зрозумілості всього навчального процесу. Навчання психологічно дорослих людей, які мають власний професійний досвід, доцільно проводити на реальних програмних продуктах, упроваджених та застосовуваних для підтримки освітнього процесу. Доктор педагогічних наук, професор Ю. В. Горошко наголошує, що «вчитися створювати ППЗ потрібно на «справжніх» програмах, а не на дуже спрощених прикладах, якими переповнені підручники з програмування».

На прикладі використання розробленого автором педагогічного програмного продукту Optics 1.2 можна побудувати процес підвищення кваліфікації вчителів інформатики. Продемонструвати методику роботи різних модулів, технологій, програмної інженерії. Показати не просто набір функцій, а їх реальне застосування на практиці. Розбір та аналіз програмного

коду програми, спілкування з автором ідеї та розробником надає можливість показати предметність діяльності вчителя під час навчання програмування, розуміння до вибору середовищ розроблення, структур даних, методологій та принципів розроблення, технологічних рішень.

Побудова освітнього процесу з використанням аналізу програмного коду та спілкуванням з автором створює середовище глибокого занурення у предмет, зони найближчого розвитку, відчуття вчителем себе фахівцем, використовуються аксіологічний, акмеологічний, системний та творчий підходи. У такому разі ставлення слухача курсів (вчителя інформатики) до викладача змінюється з моделі вчитель–учень на професіонал–фахівець.

Запропоновано використання на курсах підвищення кваліфікації вчителів інформатики розроблений автором педагогічний програмний продукт Optics 1.2. Зроблено його опис.

III місце

Номінація «Монографії»

Автор: **Гарькавець Сергій Олексійович**, професор кафедри педагогіки та психології.

Установа: Луганський ОІППО.

Назва роботи: **Соціально-нормативна активність індивіда та її психологічні референти.**

Анотація. У монографії проаналізовано наукові підходи до проблеми соціально-нормативної активності індивіда. Велика увага приділяється розгляду проблеми просоціальної активності індивіда в зарубіжній науковій думці. Висвітлено погляди радянських і пострадянських науковців на проблему соціально-нормативної соціалізації особистості. Різноманіття думок і тверджень учених вказує на те, що серед учених-психологів немає єдиної думки щодо визначення поняття соціально-нормативної активності індивіда та детермінант, які її зумовлюють. Більшість учених (за винятком представників психоаналізу) соціально-нормативні аспекти існування людини намагаються розглянути з боку екстернальних побудов. Вони орієнтуються на визначення соціально-нормативної активності індивіда, виходячи із зовнішніх умов, у які потрапляє людина, її ставлення до них та можливостей пристосування (адаптації). При цьому більшість зарубіжних науковців вважає, що головними чинниками, які змушують індивіда продукувати соціально-нормативну активність, є соціальні норми та соціальний контроль, які разом

утворюють соціально-психологічний механізм регулювання такої активності в межах конкретно визначеного соціального середовища.

Отже, проблема соціально-нормативної активності людини викликає інтерес фахівців з різних сфер наукового знання. Таку вагику увагу, що приділяється цій проблемі, зумовлено потребою, яка визначається суспільною необхідністю у вихованні правослужняних громадян. Проте, як свідчить аналіз наукових джерел, серед зарубіжних дослідників немає загальноприйнятого тлумачення того, що вважати соціально-нормативною поведінкою.

Соціально-нормативний простір існування особистості не може бути ґрунтовно розглянутий без детального аналізу критеріїв психологічної вимірності, які сприяють поглибленому вивченню природи та генези її соціальної нормативності. Йдеться про психологічні референти соціально-нормативної активності індивіда, соціальні умови та психологічні механізми, які її зумовлюють. Їх розгляд вказує на те, що нині ми маємо великий спектр визначень щодо того, що вважати соціально-нормативною активністю індивіда, яка є результатом взаємодії численних чинників і зв'язків між ними, що може слугувати доказом її системності та системного зумовлення. Так, радянські та пострадянські науковці соціально-нормативну активність особистості розглядали як результат інтерналізації нею моральних і правових норм (загалом, соціальних норм), формування моральної та правової свідомості, засвоєння соціально-нормативних стереотипів поведінки, які зумовлюють відповідну активність у визначеному соціально-нормативному середовищі.

На основі теоретико-методологічного аналізу чинних наукових положень виявлено, що психологічними референтами соціально-нормативної активності індивіда переважна більшість науковців вважає: сформоване Super-Ego та подолання життєвих криз; реакції індивіда на зовнішні стимули на підставі оперантного зумовлення; самоактуалізація «Я-концепції», задоволення вітальних потреб і потреби в безпеці; розвиток когніцій та набуття соціальної ідентичності; набуття самоефективності й формування інтернального локусу контролю; інсайт, прегнантність образів, уявлення про власне «Я»; розвиток особистісних рис, інтровертованість, низький рівень тривожності; інтеріоризація культурних, моральних і соціальних цінностей; конформізм, уподобання, задоволення потреби в афіляції.

Украй важливим у роботі є питання оптимізації процесу соціально-нормативної соціалізації особистості за сучасних умов розвитку українського суспільства, загалом, та формування соціально-нормативних установок старших школярів в умовах загальноосвітнього

навчального закладу зокрема. Це стає можливим за умови широкого використання різних форм соціально-психологічних впливів, які детально розроблено в сучасній психологічній науці. З цього приводу автором запропоновано соціально-психологічні заходи, які ґрунтуються на низці теоретико-методологічних принципів (системності, диференційованого прогнозування, динамічності, екологічного розвитку, активності, партнерського (суб'єкт-суб'єктного) спілкування, комплексності, інтенціональності, прогностичності та зворотного зв'язку) і містять систему групових дискусій, психологічних або психокоригувальних прав і рольових ігор, що значно підвищують рівень рефлексії старшими школярами установок, уявлень та цінностей соціально-нормативного змісту, забезпечують ефективність їхньої соціально-нормативної соціалізації в сучасних умовах розвитку українського суспільства.

Загалом ґрунтовний розгляд проблеми соціально-нормативного існування особистості можливий завдяки системному вивченню наявних конгруентних зв'язків психологічного й соціального характеру, у яких особистість і реалізує власні інтенції.

Автори: **Каракатсаніс Тетяна Василівна**, доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, **Корицька Галина Романівна**, доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, **Курінна Алла Феліксівна**, проректор з науково-методичної роботи, **Лісцин Віталій Вікторович**, доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, **Пашков Володимир Васильович**, пенсіонер, **Путій Тетяна Миколаївна**, завідувач кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, **Сирцова Ольга Миколаївна**, доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, **Шацька Наталія Михайлівна**, доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Установа: КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР.

Назва роботи: **E-learning у теорії та практиці навчання суспільно-гуманітарних дисциплін.**

Анотація. Монографія містить результати досліджень та розробок членів кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР із проблеми електронного навчання в системі неперервної педагогічної освіти.

Автори пропонують шляхи впровадження e-learning у навчання суспільно-гуманітарних дисциплін.

Номінація «Посібники»

Автор: Шевчишена Оксана Володимирівна, старший викладач кафедри педагогіки та психології.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: Психолого-педагогічний супровід обдарованої дитини у загальноосвітньому навчальному закладі.

Анотація. У посібнику розглядаються теоретичні поняття, які розкривають особливості прояву, становлення та розвитку дитячої обдарованості в умовах функціонування сучасної школи. Аналізуються теоретичні підходи щодо забезпечення психолого-педагогічного супроводу обдарованих учнів у загальноосвітньому навчальному закладі. Розглядаються теоретичні та методологічні основи психокорекційної практики з розвитку особистісного ресурсу обдарованих учнів.

Розраховано на вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, психологів, які працюють в системі шкільної освіти, викладачів психологічних дисциплін, науковців, які досліджують проблеми, пов'язані з навчанням та вихованням обдарованих учнів, освітян та широке коло людей, які прагнуть пізнати внутрішній світ обдарованої дитини та мотиви її поведінки.

Автор: Качан Олексій Анатолійович, завідувач відділу фізичної культури і спортивно-масової роботи, старший викладач кафедри дошкільної, початкової освіти та розвитку особистості.

Установа: Донецький ОІППО.

Назва роботи: Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність закладів освіти.

Анотація. У навчально-методичному посібнику розглянуті питання застосування широкого спектра новітніх інформаційних та сучасних фізкультурно-оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання з поєднанням рекреативних та психорегулятивних форм та методів. Приділена увага інноваційним підходам до використання у фізкультурно-спортивній діяльності планшетного комп'ютера, пульсометрів, гаджетів, 3-D технологій, динамічно керованих моделей, безконтактних сенсорних систем.

Наведені плани-конспекти уроків з практичного впровадження сучасних технологій на уроках легкої атлетики, волейболу, гімнастики,

туризму, баскетболу, хортингу та надані практичні рекомендації щодо їх упровадження та використання в процесі фізичного виховання.

Матеріал посібника орієнтований на вчителів фізичної культури, тренерів-викладачів, керівників гуртків та секцій із метою підвищення професійної майстерності, фахового зростання та модернізації змісту фізичного виховання і підвищення ефективності його впливу на розвиток організму учнів, оптимізацію їхньої рухової активності й мотивацію щодо здорового способу життя.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автор: **Войтко Валентина Володимирівна**, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: КЗ «Кіровоградський ОШПО ім. В. Сухомлинського».

Назва роботи: **Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.**

Анотація. Методичні рекомендації щодо попередження, усунення та корекції психічного розвитку дітей.

Дані методичні рекомендації складені для вчителів, батьків, вихователів дошкільних закладів, психологів, соціальних педагогів, класних керівників.

Інформація науково-практична. Науковий аспект – для загального використання в плані поповнення інформації щодо затримки психічного розвитку, практичні рекомендації потребують фахового використання.

Автор: **Олексюк Олеся Романівна**, викладач кафедри змісту і методик навчальних предметів, **Олексюк Василь Петрович**, методист центру кафедри змісту і методик навчальних предметів.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: **Інституційний репозитарій як засіб підтримки розвитку освітнього середовища області.**

Анотація. У посібнику надано рекомендації щодо використання інституційного репозитарію Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, розгорнутого на основі програмного забезпечення DSpace для організації освітнього простору області.

Для вчителів, методистів, науковців, слухачів курсів підвищення кваліфікації інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентів педагогічних університетів.

Номінація «Спецкурси»

Автор: Шпичак Інна Петрівна, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Попередження емоційного вигорання педагогів.**

Анотація. Актуальність спецкурсу «Попередження емоційного вигорання педагогів» зумовлена високою частотою прояву синдрому емоційного вигорання у професійній діяльності педагогів. У зв'язку з цим зростає необхідність розробки та впровадження профілактичних методів і засобів, які можуть запобігти виникненню вигорання та професійної деформації в педагогічних працівників та забезпечити збереження їхньої емоційної стабільності психічного здоров'я.

Сучасний вчитель має вирішувати завдання, що вимагають серйозних педагогічних зусиль. Це освоєння нового змісту навчальних предметів, нових форм і методів викладання, пошуки ефективних шляхів виховання, реалізація гуманістичної парадигми, необхідність враховувати дуже швидкі зміни, що відбуваються в суспільстві. Все це під силу лише психологічно здоровому, професійно компетентному вчителю, який готовий творчо працювати. Адже від здоров'я вчителя багато в чому залежить і психологічне здоров'я його учнів.

Мета спецкурсу. Систематизація знань слухачів курсів підвищення кваліфікації з питань особливостей розвитку синдрому емоційного вигорання у професійній діяльності. Формування вмій та практичних навичок конструктивного вирішення складних педагогічних ситуацій, профілактики та подолання емоційної напруженості.

Завдання спецкурсу: проаналізувати основні причини, ознаки та симптоми емоційного вигорання, розглянути ефективні шляхи подолання синдрому вигорання, сприяти оволодінню практичними вміннями профілактики стресів у педагогічному середовищі, охарактеризувати критерії психічного здоров'я особистості.

Спецкурс містить розробки лекційних, практичних, тренінгових занять, спрямованих на засвоєння інформації з питань особливостей розвитку синдрому емоційного вигорання у професійній діяльності та формування вмій, практичних навичок та компетентностей конструктивного вирішення складних педагогічних ситуацій, профілактики та подолання емоційної напруженості. Спецкурс розроблений для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників та практичних психологів. Заняття побудовані на основі активних та інтерактивних технологій.

Автор: Кондратюк Сергій Юрійович, методист трудового навчання лабораторії виховної роботи.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей у педагогічних працівників.

Анотація. Спецкурс складається з чотирьох розділів: «Методичні та практичні аспекти проведення вебінарів», «Методика створення сайту-портфоліо вчителя», «Створення інтерактивних вправ для перевірки засвоєння матеріалу» і «Використання сервісів Інтернету для збереження інформації», які розкривають основні принципи використання цих інтернет-технологій для навчання, спілкування, моніторингу знань, збереження та поширення власних надбань.

У роботі описуються особливості використання мережі Інтернет для проведення онлайн конференцій на базі платформи TeamViewer, алгоритм створення сайту на безкоштовному хостингу Ucoz, правила створення інтерактивних вправ на сервісі LearningApps та збереження інформації на диску Google, показано їх переваги над іншими засобами, а також надаються практичні поради щодо роботи із цими засобами, їх налаштування, запропоновано розроблені практичні роботи для формування відповідних умінь і навичок, тестові питання для перевірки засвоєння знань.

Щоб скористатися електронним варіантом посібника, потрібно на компакт-диску зайти в папку «Електронний варіант» і запустити на виконання файл START.exe – програмну оболонку, яка надає доступ до окремих тем занять, тестів. Оболонка комп'ютерного додатку має зручний та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, чіткий поділ за розділами і темами, що значно спростить процес опанування матеріалів. У електронному варіанті розміщені комп'ютерні тести до розділів посібника, які дають змогу швидко перевірити знання з певної теми.

Спецкурс призначений для практичного використання методистами обласних інститутів післядипломної освіти, методистами відділів освіти, керівниками методичних об'єднань для навчання вчителів і впровадження ними можливостей Інтернету у власній педагогічній діяльності.

Автори: Ванько Ксенія Іванівна, завідувач відділу дошкільної освіти, *Сіренко Алла Євгенівна*, методист вищої категорії відділу дошкільної освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Формування соціально-фінансових уявлень у дітей старшого дошкільного віку.

Анотація. Навчально-методичний комплекс містить спецкурс для педагогів дошкільних навчальних закладів з реалізації програми соціально-фінансової освіти «Афлатот», дидактичні матеріали щодо роботи з педагогічними працівниками дошкільної освіти та методичні рекомендації, які допоможуть пришвидшити період ознайомлення та впровадження програми. Представлені матеріали допоможуть якісно реалізувати вимоги програми «Афлатот» та сформувані початкові уявлення про соціально-фінансові уявлення у дітей дошкільного віку в умовах співпраці дошкільних навчальних закладів та родин вихованців.

Номінація «Дидактичні матеріали»

Автори: **Бобкова Олена Степанівна**, методист відділу методики викладання хімії, біології, екології та основ здоров'я, **Панченко Тетяна Леонідівна**, завідувач відділу практичної психології і соціальної роботи, **Сотніченко Ірина Іванівна**, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Частина III. Фаховий модуль.**

Анотація. У навчальному посібнику «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Фаховий модуль. Хімія» розкривається технологія реалізації компетентнісного підходу під час проведення шкільного хімічного експерименту, організації контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів з хімії, організації дослідницько-експериментальної та проектної діяльності школярів, надаються рекомендації щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання, розглядаються особливості методики розв'язування розрахункових задач з хімії на основі аналітичного підходу, представлені теоретична основа та методичні вказівки щодо формування уявлень про окисно-відновні процеси.

Навчальний посібник адресовано слухачам курсів підвищення кваліфікації, педагогічним працівникам, а також всім, хто цікавиться проблемами хімічної освіти.

Зміст рукопису «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Фаховий модуль. Психологія» спрямовано на розкриття психологічних аспектів професійної діяльності педагогічних працівників; загальних засад кризового консультування у роботі практичного психолога системи освіти; технологій психолого-педагогічного супроводу навчально-виховного процесу; психологічного

супроводу інноваційної діяльності в навчальному закладі; психологічного і соціального супроводу учнів з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання; профілактики насильства та ризикованої поведінки в освітньому середовищі.

Посібник адресовано працівникам психологічної служби системи освіти: практичним психологам і соціальним педагогам, слухачам курсів підвищення кваліфікації зі спеціальності «Психологія», а також тим, хто цікавиться проблемами психолого-педагогічного та соціально-психологічного супроводу навчального процесу в закладах освіти різного типу.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автори: **Матушевська Олена Василівна**, методист відділу музейної освіти і бібліотечної справи, **Осадчий Іван Григорович**, ректор, **Ткач Віталій Анатолійович**, завідувач відділу інформаційних технологій.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: **Методичний poradник: організація та зміст освітнього процесу у 2017/2018 навчальному році.**

Анотація. «Методичний poradник» розміщено в інформаційній системі академії «Нормативно-правове і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу».

У структурі «Методичного poradника» представлено розділи: розділ I. «Нормативно-правове забезпечення діяльності навчальних закладів у 2017/2018 н.р.»; розділ II. «Організація освітньої роботи в дошкільних навчальних закладах»; розділ III. «Організація та зміст навчально-виховного процесу у школі I ступеня»; розділ IV. «Організація освітньої діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах II–III ступенів»; розділ V. «Психологічний супровід навчально-виховного процесу»; розділ VI. «Організація навчання дітей з особливими освітніми потребами»; розділ VII. «Позашкільна освіта та виховання»; розділ VIII. «Міжнародна співпраця. Дослідно-експериментальна робота. Інноваційна діяльність»; розділ IX. «Наукове і методичне забезпечення професійної діяльності освітян»; розділ X. «Практика функціонування та розвитку освітніх систем»; розділ XI. «Поради батькам».

ЛАУРЕАТИ

У номінації «Посібники» – «За високу практичну цінність»

Автори: **Красильник Юрій Семенович**, доцент кафедри державної служби і менеджменту освіти, **Купрієвич Вікторія Олександрівна**, старший викладач кафедри державної служби і менеджменту освіти, **Лукіна Тетяна Олександрівна**, професор кафедри державної служби і менеджменту освіти, **Пащенко Ольга Василівна**, доцент кафедри державної служби і менеджменту освіти, **Сергеєва Лариса Миколаївна**, професор кафедри державної служби і менеджменту освіти, **Стойчик Тетяна Іванівна**, заступник директора з навчально-виробничої роботи Криворізького професійного гірничого-технологічного ліцею.

Установа: Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Назва роботи: **Управління розвитком професійного навчального закладу: праксеологічні засади.**

Анотація. У навчальному посібнику подано праксеологічні засади, що забезпечують результативність управління та якість функціонування відкритого освітнього середовища професійного навчального закладу, запровадження нових організаційно-педагогічних форм професійного навчання конкурентоздатних робітників і молодших спеціалістів у тісній взаємодії з роботодавцями, оновлення змісту професійної освіти з урахуванням динамічних змін у галузях виробництва. Видання адресовано керівним та педагогічним працівникам системи професійної освіти, слухачам курсів підвищення кваліфікації, науковим працівникам, магістрантам, аспірантам, докторантам.

Автор: **Якушно Іван Іванович**, завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук.

Установа: КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР.

Назва роботи: **Етика: духовні засади.**

Анотація. У навчальному посібнику висвітлюються проблеми етики, моралі і релігії. Розглядаються основні етапи розвитку етичного знання, система моралі, моральний вибір, його свобода, спілкування у моральній сфері, моральне виховання і релігія, самовдосконалення особи. Ознайомлення учнів із загальнолюдськими цінностями та формування особистості учня на основі науково-філософської, християнської духовної, моральної,

культурної традиції, виховання свідомої, вільної та відповідальної особистості, здатної жити і творити в сучасному демократичному суспільстві, реалізувати свої творчі здібності.

Кожен учень, незалежно від своєї національної і релігійної належності і світогляду, повинен отримати можливість дізнатися про духовне коріння української нації, про моральні й релігійні традиції інших національностей, які становлять єдиний народ України.

Автор: Дубровіна Ірина Володимирівна, старший викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: Методика організації самоосвітньої діяльності вчителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти.

Анотація. У науково-методичному рукописі розглядається проблема організації самоосвітньої діяльності вчителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти. Проблематика посібника продиктована освітніми запитами педагогів та зумовлена необхідністю представлення новітніх наукових здобутків у контексті реалізації зарубіжної концепції самовизначеності (хьютагогіки).

У вступі обґрунтовано активну позицію людини як суб'єкта професійної діяльності в контексті пріоритетного напряму модернізації післядипломного освітнього простору.

У першому розділі розкрито сутність самоосвітньої діяльності вчителя та на основі ретроспективного аналізу розвитку самоосвіти за гуманістичним, дидактико-методичним і психолого-дидактичним напрямками, обґрунтовано актуальність проблеми самоосвіти педагогічних працівників як необхідної складової професійного самовдосконалення в системі післядипломної освіти; визначено й узагальнено вимоги до індивідуальності педагога у площині філософії, психології і педагогіки; сформульовано складові професіоналізму педагога-музиканта; охарактеризовано професійні функції вчителів музичного мистецтва в контексті самоосвітньої діяльності; описано стан та перспективи інформатизації самоосвіти вчителів музичного мистецтва, потреба у їхній професійній активності у мережевих професійних спільнотах.

Практичні основи самоосвіти вчителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти розкрито у другому розділі науково-методичного посібника. На основі аналізу та систематизації

теоретичних матеріалів розроблено й обґрунтовано: методичні моделі занять з дисциплін фахового та професійного модулів підвищення фахової кваліфікації вчителів музичного мистецтва; систему різнорівневих творчих завдань для вдосконалення умінь і навичок самоосвіти педагога; діагностичні матеріали для визначення рівня знань і умінь учителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти.

Посібник пропонує різним учасникам організації освітнього процесу в системі післядипломної освіти та у науково-методичній роботі вагомі розробки, а саме: керівникам – ефективну модель управління якістю професійної діяльності вчителів музичного мистецтва; викладачам СППО – процедуру розроблення навчально-методичного забезпечення; науковцям – принципи побудови освітніх програм; вчителям – інструментарій для відкриття простору життєтворчості та оптимального використання доступних ресурсів і власного потенціалу.

Автор: Даниленко Любов Іванівна, методист лабораторії природничо-математичних дисциплін.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Курс за вибором «Генетика людини з основами медичної генетики: методика викладання».

Анотація. Навчально-методичний посібник містить теоретичні основи й практичний досвід щодо методики викладання курсу за вибором у старшій профільній школі на засадах компетентнісного підходу у навчанні.

Практичну цінність посібника становлять програма та дидактичні матеріали до спецкурсу Курс за вибором «Генетика людини з основами медичної генетики: методика викладання» (методичні розробки лекцій, семінарів, практичних занять, тести) та методика розв'язування біологічних задач прикладного спрямування для слухачів курсів підвищення кваліфікації вчителів біології. Посібник може бути використаний як інструмент підготовки вчителів біології до впровадження в практичну діяльність старшої профільної школи прикладного курсу за вибором «Генетика людини з основами медичної генетики» з використанням сучасних методик навчання та як засіб розкриття творчого потенціалу вчителя.

Матеріали посібника спрямовано на зростання фахової компетентності вчителів біології щодо методики викладання вищезначеного курсу за вибором на засадах компетентнісної моделі навчання учнів старшої профільної школи.

Автор: Козира Василь Миколайович, в. о. завідувача кафедри змісту і методик навчальних предметів.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі.

Анотація. У посібнику розкрито суть однієї із сучасних інтерактивних технологій – технології розвитку критичного мислення.

У I розділі представлено психолого-педагогічні основи технології, її мету та завдання, вплив на формування ключових компетентностей вчителя та учня, організаційні та дидактичні умови, необхідні в роботі за технологією.

У II розділі розглянуто особливості організації навчання та процес моделювання уроків за технологією розвитку критичного мислення: структура уроку, методи, прийоми та стратегії технології. Велика увага приділяється плануванню та конструюванню уроків розвитку критичного мислення. Для вчителів, організаторів навчально-виховного процесу ЗНЗ і ДНЗ, слухачів курсів підвищення кваліфікації інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентів педагогічних університетів.

У номінації «Посібники» – «За вагомий внесок у національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку

Автори: Литвин Інна Миколаївна, методист лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, **Нікішенко Галина Василівна**, вчитель-логопед.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: Національно-патріотичне виховання в логопедичній роботі дошкільного закладу.

Анотація. Зміст навчально-методичного посібника становлять цікаві форми роботи з національно-патріотичного виховання з дітьми старшого дошкільного віку, які мають порушення мовлення, розкрито ідеї виховання українців із спадщини Софії Русової. Запропоновано методичні рекомендації, авторський тематичний план роботи вчителя-логопеда згідно з яким, діти знайомляться з історичною особою чи подією відповідно до звуку, букви, що вивчається на даному занятті, та подано конспекти різних типів занять, на яких формуються патріотичні почуття і національна свідомість.

Матеріали посібника призначаються для керівників, вихователів-методистів, вчителів-логопедів, вихователів дошкільних навчальних закладів.

РОБОТИ УЧАСНИКІВ ЗА НОМІНАЦІЯМИ

Номінація «Посібники»

Автор: **Боруцька Лідія Степанівна**, методист.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: **Зарубіжна література. Хрестоматія для позакласного читання. 7 клас.**

Анотація: Даний посібник є оригінальним комплексним виданням до проведення уроків позакласного читання, що містить художні тексти, коментарі, систему розроблених до кожного художнього тексту запитань і завдань, що забезпечать вироблення і вдосконалення вмінь і навичок семикласників у літературній освіті; формування духовно-емоційного світу учнів; вивчення літературних творів на уроках позакласного читання у єдності змісту і форми; ознайомлення учнів із фундаментальними цінностями світової художньої літератури. Систему запитань складено логічно і виважено, що дає можливість учителеві використати їх як для колективного аналізу художнього твору у класі, так і для самостійної роботи учнів над текстом художнього твору.

Автори: **Волошенко Олена Валентинівна**, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, **Замулко Олена Іванівна**, завідувач лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, **Смаглюк Юлія Іванівна**, вчитель хімії Черкаської спеціалізованої школи I–III ступенів № 17 Черкаської міської ради.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Нові горизонти педагогіки партнерства.**

Анотація. У навчально-методичному посібнику зібрано матеріали з теоретичних основ педагогіки партнерства, узагальнення практичного досвіду щодо побудови партнерської взаємодії в освітньому просторі, програми і короткий зміст спецкурсів «Основи педагогіки партнерства» для керівників навчальних закладів та педагогічних працівників та термінологічний словник оновленої педагогічної лексики.

Теоретична значущість посібника забезпечена розкриттям філософських та соціально-психологічних аспектів педагогіки партнерства, аналізом психолого-педагогічних умов її впровадження. Матеріали посібника можуть бути використані у системі післядипломної педагогічної освіти як інструмент підготовки педагогічних колективів до впровадження у діяльність

навчального закладу педагогіки партнерства та до вирішення конкретних питань щодо забезпечення ефективної комунікації у навчальному закладі.

Навчально-методичний посібник спрямовано на оновлення комунікативної культури навчального закладу, пошук ресурсів та нових можливостей у процесі реалізації партнерської взаємодії та формування нової професійної ідентичності сучасного педагога.

Автор: Смирнова Марина Євгенівна, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти.

Установа: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

*Назва роботи: **Андрагогічні основи професійного розвитку керівників навчальних закладів у процесі підвищення кваліфікації.***

Анотація. У навчально-методичному посібнику розглянуто специфіку підвищення кваліфікації керівників навчальних закладів як андрагогічного процесу, спрямованого на розвиток їхніх особистісно-професійних якостей, на формування мотивації неперервного особистісного та професійного саморозвитку. Представлено модель навчання керівників навчальних закладів на засадах андрагогіки в системі післядипломної освіти; з'ясовано особливості андрагогічної взаємодії учасників процесу навчання.

Посібник призначено для викладачів закладів післядипломної освіти, вищих навчальних закладів, а також методичних служб Р(М)МК на допомогу в організації роботи з професійного розвитку керівників навчальних закладів у міжтестастаційний період.

Автори: Богосвятська Анна-Марія Іванівна, т. в. о. завідувача кафедри гуманітарної освіти, *Кудрик Ліліана Григорівна*, доцент кафедри життєвих компетентностей.

Установа: КЗ ЛОР «Львівський ОІППО».

*Назва роботи: **Сучасний педагог – тренер з розвитку і гармонізації особистості.***

Анотація. Розбудова нової української школи вимагає нових підходів до навчання і виховання юних громадян нашої держави. Відбувається зміна ролі вчителя і учня. Учень з пасивного об'єкта педагогічних впливів перетворюється на активного суб'єкта самотворення. Вчитель, який у знанневоцентричній освітній парадигмі був транслятором знань, у сучасній розвивальній освітній парадигмі, насамперед – транслятор своєї особистості, свого життєвого досвіду і мудрості. Учитель – організатор співдружності, консультант, коуч, який

керує пошуковою роботою учнів, наставник, пропагандист ідеї саморозвитку особистості, зрештою, тренер з розвитку і гармонізації особистості. Основною функцією педагога стає психолого-педагогічний супровід, патронаж розвитку людини, що передбачає навчально-педагогічну діагностику й індивідуальне консультування, проектування ходу пізнавального й особистісного розвитку кожного учня. Темпи розвитку освітніх технологій вимагають від педагогів адекватної реакції та відповідної підготовки, яка допоможе їм сприйняти і втілити на практиці нові підходи до навчання, виховання і розвитку особистості.

Оволодіння технологією тренінгу, його інструментарієм – важливий чинник підвищення рівня професійної компетентності сучасного педагога.

У посібнику запропоновані тренінгові заняття, програми з розвитку креативності, здібностей та інтелекту, формування ціннісних орієнтацій учнів. Учитель може скористатися готовими програмами або ж вибрати і творчо застосувати вправи і заняття, які допоможуть йому розкрити інтелектуальний, духовний і творчий потенціал дітей і підлітків, усунути прогалини і деформації розвитку особистості школяра чи учнівського колективу. Також запропоновано методичну скарбничку, з якої педагог може вибрати вправи, які йому імпонують, до будь-якого заняття, зокрема уроку.

Посібник адресований класним керівникам, педагогам-організаторам, соціальним педагогам, шкільним психологам, учителям-предметникам, а також усім, хто цікавиться питаннями розвитку і гармонізації особистості.

Автори: **Відрик Оксана Іванівна**, вчитель історії, заступник директора школи з виховної роботи Сморгдівської ЗОШ І–ІІІ ступенів Млинівської районної ради Рівненської області, **Козлюк Світлана Ананіївна**, вчитель географії, заступник директора школи з навчально-виховної роботи Сморгдівська ЗОШ І–ІІІ ступенів Млинівської районної ради Рівненської області.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Тут Батьківщини моєї початок.**

Анотація. Посібник розрахований на широке коло читачів, які цікавляться краєзнавством: природою, історією, звичаями рідного краю. Може бути використаний у навчально-виховному процесі.

Автор: **Захар Ольга Германівна**, заступник директора з науково-педагогічної роботи, доцент кафедри теорії і методики природничо-математичної освіти та інформаційних технологій.

Установа: Миколаївський ОІППО.

Назва роботи: **Організація та проведення навчальних занять із використанням технологій дистанційного навчання.**

Анотація. Сучасне інформаційно-освітнє середовище навчального закладу вимагає від педагогів постійного та активного використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема технологій дистанційного навчання. У методичному посібнику висвітлено сучасні тенденції розвитку дистанційного навчання, питання запровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес, існуючі моделі змішаного навчання. Посібник містить вступ, два розділи та список використаних джерел.

У першому розділі охарактеризовано технології дистанційного навчання, проаналізовано наукову термінологію, пов'язану з дистанційним навчанням. У другому розділі описано моделі організації освітнього процесу для «змішаного навчання», наведено методичні рекомендації для організації та проведення майстер-класів та навчальних занять із використанням технологій дистанційного навчання. У посібнику викладено методику використання інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій для проведення майстер-класів та навчальних занять.

Посібник буде корисний для працівників системи післядипломної педагогічної освіти, викладачів, вчителів, студентів, які цікавляться питаннями застосування технологій дистанційного навчання в освітньому процесі, запровадженням дистанційного навчання.

Автор: **Позднякова Тетяна Євгенівна**, старший викладач кафедри природничо-математичної освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Розв'язування задач із молекулярної біології.**

Анотація. Одним з найважливіших факторів, що забезпечують засвоєння учнями матеріалу з біології, є вміння розв'язувати задачі. Розв'язування задач як один з прийомів навчання, сприяє більш глибокому і повному засвоєнню навчального матеріалу, формуванню вмінь застосовувати набуті знання на практиці, є об'єктивним критерієм оцінки глибини засвоєння матеріалу. Практичне застосування здобутих теоретичних знань під час розв'язування задач сприяє розвитку логічного мислення, творчому, аналітичному підходу до вирішення різних проблем, що особливо важливо для тих, хто в майбутньому готується працювати в галузі медицини, екології, біології.

Метою створення методичного посібника було: зібрати базовий

теоретичний та практичний матеріал, необхідний для навичок розв'язування задач із молекулярної біології (формувані практичні вміння і навички розв'язування задач, моделювати процеси реплікації, транскрипції, кодування спадкової інформації, визначати довжину, масу нуклеотидного складу молекул нуклеїнових кислот тощо); розкрити особливості методики розв'язування задач з молекулярної біології, проаналізувати різні форми і методи навчальної роботи, які найбільше сприятимуть засвоєнню знань в процесі вивчення біології; розробити методичні рекомендації з відпрацьовування навичок розв'язання різних типів задач. Завдання методичного посібника: надати допомогу вчителям біології як теоретичного, так і практичного характеру у підготовці до уроків розв'язування задач та завдань з молекулярної біології.

У посібнику подано базовий теоретичний матеріал, приклади розв'язання задач, а також задачі для самостійного розв'язування. Посібник містить задачі із молекулярної біології, пропонувані на зовнішньому незалежному оцінюванні різних років і містить розробки практичних робіт «Розв'язування елементарних вправ з реплікації та транскрипції» та «Розв'язування елементарних вправ з трансляції», які допоможуть полегшити підготовку вчителя до уроку.

Посібник призначений для вчителів біології, старшокласників, учнів гімназій, ліцеїв, училищ, абітурієнтів, може бути корисним для студентів.

Номінація «Методичні рекомендації»

Автор: Андрієвський Володимир Вікторович, доцент кафедри змісту і методик навчальних предметів.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: Використання винахідницьких завдань з енергозаощадження в роботі з обдарованими дітьми.

Анотація. Мета методичної розробки – прив'язати навчання фізики та трудового навчання до розв'язання практичних задач, пов'язаних з енергозбереженням.

Дуже мало авторів звертаються до теми розвитку творчих здібностей учнів. У цій роботі описана методика розв'язання винахідницьких задач, наведено 36 винахідницьких задач, що стосуються енергозаощадження та варіанти розв'язків деяких з наведених задач. Практика розв'язування винахідницьких задач в позаурочній роботі здатна різко збільшити мотивацію учнів ЗОШ

до навчання і, як наслідок, підвищити успішність при вивченні фізики та трудового навчання.

Автор: **Саранчук Наталія Романівна**, методист відділу методики навчальних предметів та професійного розвитку педагогів.

Установа: Тернопільський ОКІППО.

Назва роботи: **Організація і проведення обласної учнівської олімпіади з образотворчого мистецтва.**

Анотація. Методичні рекомендації щодо організації та проведення обласної олімпіади з образотворчого мистецтва для учнів навчально-виховних закладів Тернопільської області з метою пошуку та залучення обдарованої учнівської молоді до креативної діяльності.

Номінація «Спецкурси»

Автор: **Вронська Вікторія Миколаївна**, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Розвиток соціально-психологічної компетентності особистості засобами ефективної комунікативної взаємодії.**

Анотація. Спецкурс спрямований на формування здатності розуміти настрій інших людей, їхню поведінку і мотиви заради поліпшення якості стосунків.

У спецкурсі розроблено теоретичні засади формування у фахівців комунікативної компетентності. Висвітлено основні шляхи формування емоційного інтелекту як складової розвитку комунікативної компетентності. Теоретичні відомості з питання висвітлено у лекційному матеріалі (з цієї теми розроблено міні-лекції діалогової природи, спрямовані на актуалізацію установки до вдосконалення комунікативної компетентності задля формування соціально-психологічної компетентності. Практичні заняття спрямовані на висвітлення різних підходів вивчення емоційного інтелекту, ознайомлення з діагностичним інструментарієм рівня сформованості емоційного інтелекту. Тренінг має на меті відпрацювання практичних навичок ефективної комунікативної взаємодії, зокрема: вербальної та невербальної комунікації, технік рефлексивного та не рефлексивного слухання та ін.

Видання адресоване широкому колу читачів, зокрема, слухачам курсів підвищення кваліфікації в системі післядипломної педагогічної освіти, усіх фахівців, що працюють в системі «людина-людина».

Автор: **Купрієвич Вікторія Олександрівна**, старший викладач кафедри державної служби і менеджменту освіти.

Установа: Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Назва роботи: **Професійне самовдосконалення керівників професійно-технічних навчальних закладів.**

Анотація. Спецкурс присвячений проблемі професійного самовдосконалення керівників професійно-технічних навчальних закладів як особистісної цінності неперервного професійно-особистісного зростання для досягнення вершин у професійній діяльності.

Спецкурс підготовлений для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів професійно-технічної освіти у Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти Університету менеджменту освіти.

Автор: **Степанюк Наталія Анатоліївна**, доцент кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти.

Установа: Рівненський ОІППО.

Назва роботи: **Фінансова мотивація до конкурентоспроможності педагогів в умовах модернізації освіти.**

Анотація. Освіта – основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Одним з найбільш проблемних питань в управлінні навчальним закладом є мотивація до підвищення конкурентних переваг серед педагогічного персоналу. Традиційно надії на покращення мотивації праці покладають на матеріальне стимулювання.

Метою спецкурсу є дослідження впливу фінансової мотивації на підвищення конкурентності керівних педагогічних кадрів та вчителів.

В умовах модернізації освітніх процесів фінансова мотивація активно впливає на конкурентоспроможність педагога. Дослідження показали, що освітяни зацікавлені у зростанні фінансової мотивації та готові підвищувати свій професійний рівень. У навчальній літературі представлено ключові категорії та концепції мотивації, конкурентності, конкурентних переваг, конкурентоспроможності, конкурентоздатності, фінансової та нематеріальної мотивації.

Встановлено, що мотиваційна складова повинна у сукупності враховувати результат функціонування школи; об'єднання концепцій мотивації та менеджменту створило основу сучасної ринкової парадигми управління.

Спецкурс має міждисциплінарний характер. Він інтегрує знання в галузі економіки, права, педагогіки й психології. Його теоретичними засадами стали концептуальні положення економіки, права та педагогічного менеджменту.

Спецкурс розраховано на керівників освітніх закладів і педагогів, які відчують потребу підвищувати свою конкурентоспроможність за рахунок розширення знань про фінансову мотивацію.

Автор: **Вознюк Лідія Володимирівна**, доцент кафедри освітнього менеджменту.

Установа: КВНЗ «Дніпропетровський ОІППО» ДОР.

Назва роботи: **Розвиток методологічної культури вчителя в нових соціокультурних умовах.**

Анотація. Спецкурс «Розвиток методологічної культури вчителя в нових соціокультурних умовах» є складовою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів очної форми навчання. Основна мета спецкурсу – формування методологічної культури вчителя як нової педагогічної цінності та основи педагогічної майстерності. У процесі вивчення спецкурсу розглядаються такі важливі проблеми як роль методичної рефлексії у процесі формування методологічної культури вчителя, проектування розвитку та саморозвитку методологічної культури вчителя засобами освітнього простору відкритого типу, розвиток методологічних знань та дослідницьких умінь сучасного педагога.

Автори: **Добровольська Людмила Насибівна**, завідувач відділу початкової освіти, **Чорновіл Вікторія Олександрівна**, методист відділу початкової освіти.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Формування професійної компетентності вчителів початкових класів щодо використання інтегрованих завдань з урахуванням типу інтелекту молодших школярів.**

Анотація. Спецкурс розроблений з метою формування в учителів початкових класів компетентності щодо використання та розробки власних інтегрованих завдань з урахуванням типу інтелекту молодших школярів в освітньому процесі. Пропонуючи дітям зазначені завдання, педагог може успішно розвивати природні задатки та потенціальні можливості учнів. У додатках представлені завдання, розроблені авторами спецкурсу та творчими вчителями початкових класів Черкаської області.

Спецкурс доцільно застосовувати в системі післядипломної освіти як під час курсової підготовки, так і в міжтестастійний період.

Автор: Степанова Наталія Михайлівна, доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **Подолемо корупцію разом.**

Анотація. Навчальна програма спецкурсу має на меті ознайомити слухачів курсів підвищення кваліфікації із основними аспектами сфери протидії корупції. У ній наведено визначення сутності поняття корупції, розкрито її види, форми, причини та наслідки. Висвітлено основні правові категорії корупції та корупційних дій, а також пов'язані з цим ризики для суспільства.

Навчальна програма спецкурсу з підвищення кваліфікації слухачів курсів є навчально-методичною розробкою для керівників навчальних закладів, заступників директорів, учителів-предметників, усіх, хто зацікавлений у широкомасштабній роботі з розкриття антисуспільної сутності такого явища, як корупція.

Номінація «Дидактичні матеріали»

Автор: Зазуліна Людмила Василівна, доцент кафедри педагогіки та психології.

Установа: Хмельницький ОІППО.

Назва роботи: **Педагогічне спілкування як складова професійної компетентності педагогів.**

Анотація. Навчально-методичний комплекс для проведення міні-модуля (6 аудиторних годин) варіативної частини навчальних планів для всіх категорій у системі підвищення кваліфікації вчителів містить повну розробку лекційного, семінарського та практичного занять, списки джерел інформації, додатки, діагностичні та тестові матеріали. В умовах короткотермінових курсів забезпечує актуалізацію теоретичних знань, формування практичних вмінь розв'язку комунікативних педагогічних ситуацій, сприяє самовдосконаленню педагогічної компетентності.

Практичне заняття є формуючим вміння розв'язувати педагогічні комунікативні ситуації, враховувати наслідки та обґрунтовувати найдоцільніші рішення, оцінювати, здійснювати самодіагностику й складати програму власного самовдосконалення у подальшій практичній діяльності.

Значна частина матеріалів практичного та діагностичного спрямування має авторський характер і базується на шкільній практиці. Вони можуть бути широко використані у міжкурсовий період у різних формах удосконалення майстерності педагогів, а також в онлайн навчанні.

*Номінація «Навчальні програми
з навчально-методичним забезпеченням»*

Автор: Юрчак Валентина Анатоліївна, методист лабораторії гуманітарних дисциплін.

Установа: КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР».

Назва роботи: **К. Г. Паустовський. Митець, який дарував радість.**

Анотація. Навчально-методичний комплекс укладений відповідно до вимог Державного стандарту й рекомендований для підготовки вчителів зарубіжної літератури в закладах післядипломної педагогічної освіти. Науково-методична розробка складається з пояснювальної записки, програми спецкурсів для вчителів і учнів 5 класів, де вказано кількість годин, відведених на вивчення теми; означено мистецький контекст окремих літературних творів (в спецкурсі для учителів); матеріалів для уроків, у межах яких подані запитання для самоперевірки й указана література для опрацювання; літературної гри «Зоряний час»; вікторини «Герої казок і оповідань К. Паустовського»; підсумкових тестових завдань та електронного посібника «Казки й оповідання для дітей К. Г. Паустовського. Спецкурс. 5 клас», виконаного у MS Power Point; списку використаної літератури.

Такий спецкурс має спрямувати роботу методичної служби на результативну співпрацю з учителями-філологами: розширити уявлення педагогів про творчість К. Г. Паустовського, спонукати співучасників навчального процесу до вдосконалення загальної культури; впливати на збагачення їхніх світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення й поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання.

Автор: **Ходанич Петро Михайлович**, доцент, **Ходанич Лідія Петрівна**, завідувач кафедри педагогіки та психології, **Кірик Марія Юріївна**, методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти.

Установа: Закарпатський ІППО.

Назва роботи: Навчальна програма «Літературне краєзнавство для 1-4 класів».

Анотація. Літературне краєзнавство – один із шляхів формування національно свідомої особистості, виховання поваги та любові до держави, її мови, народу, символів. Важливо, щоб краєзнавча робота в освітньому закладі була системною і відповідала принципам систематичності й послідовності, науковості, доступності, зв'язку навчання з життям, емоційності навчання, індивідуальному підходу до дитини, свідомості і активності дитини.

На Закарпатті розробляється і успішно впроваджується в навчально-виховний процес конструктивна модель вивчення краєзнавства засобами літератури рідного краю починаючи з раннього дошкільного віку. Особливо важливо те, що авторами враховуються поліетнічні особливості регіону, його духовна фольклорна скарбниця та історична спадщина. Зміст курсу «Літературне краєзнавство» пов'язаний зі змістом предметів «Читання» та «Українська мова». Навчальна програма з літературного краєзнавства для 1–4 класу – одна з ланок системи, що забезпечує основу вивчення курсу в основній та старшій школі за затвердженою МОН України програмою «Література рідного краю. Закарпаття. 5–11 класи» (автори Ходанич П. М., Ходанич Л. П., Гнаткович Т. Д.; 2015) і є продовженням діючої в дошкільній програмі з полікультурного виховання «Закарпатський віночок». Авторами готується відповідно до програми навчально-методичний комплекс, що складатиметься з хрестоматії для початкової школи під умовною назвою «Закарпатська читанка», а також методичних розробок для вчителя.

Номінація «Електронні ресурси навчання»

Автор: Матушевська Олена Василівна, методист відділу музейної освіти і бібліотечної справи, *Ткач Віталій Анатолійович*, завідувач відділу інформаційних технологій.

Установа: КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти».

Назва роботи: Інформаційна система Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти»: «Нормативно-правове і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу».

Анотація. Інформаційна система КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти» «Нормативно-правове і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу» є електронним освітнім ресурсом, у якому представлені навчальні, наукові, інформаційні,

довідкові матеріали і засоби, розроблені в електронній формі та розміщені в комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації освітнього процесу, наповнення інформаційно-освітнього середовища якісними навчально-методичними матеріалами.

Метою створення і функціонування інформаційної системи є забезпечення вільного доступу керівників і педагогічних працівників навчальних закладів до якісних матеріалів з питань нормативно-правового і навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та методичне супроводження їх використання у професійній діяльності.

Інформаційна система є комплексним засобом підтримки освітнього процесу, має навчально-методичне призначення та використовується для забезпечення професійної діяльності керівників і педагогічних працівників дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів у інформаційно-освітньому середовищі.

Представлена інформаційна система є організаційно впорядкованою сукупністю документів і масивів документів, інформаційних технологій, зокрема з використанням технічних засобів, що реалізують інформаційні процеси, та призначені для зберігання, опрацювання, пошуку, розповсюдження, передавання й надання інформації.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Прізвище, ім'я, по батькові, звання, місце роботи	Ст-ки
Андрієвський В. В., доцент кафедри змісту і методик навчальних предметів, Тернопільський ОКІППО	94
Андрощук І. М., завідувач кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти, Рівненський ОІППО	22
Андрющенко Т. К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	42
Аносова А. В., методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	10, 14, 16, 19
Антонченко М. О., доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій, КЗ «Сумський ОІППО»	24
Араджионі М. А., провідний науковий співробітник Інституту сходознавства імені А. Ю. Кримського НАНУ, Закарпатський ІППО	66
Армейський О. С., методист центру громадянського виховання, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	44
Артеменко Т. Б., методист-практичний психолог обласного центру практичної психології і соціальної роботи, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	41, 75
Асаєвич Н. М., заступник директора з навчально-виховної роботи Боярського навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» Києво-Святошинської районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Бабаєва Л. М., практичний психолог Державного навчального закладу «Богуславський центр професійно-технічної освіти», КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16
Бабиленко О. А., методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16
Бабко Т. М., доцент кафедри менеджменту освіти та психології, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	33
Багинська Ю. А., практичний психолог Бучанської української гімназії, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16

Байдик В. В., старший викладач кафедри педагогіки та психології, Луганський ОІППО	69
Бакал І. В., соціальний педагог Рокитнянської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 3 Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Баранова В. А., завідувач наукової лабораторії слов'янських мов, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25
Башенко О. І., завідувач відділу методики викладання трудового навчання й технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39, 46
Безпоясний Б. С., методист лабораторії-центру інформаційних технологій, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	65
Бендерець Н. М., перший проректор, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	36
Бенеда Т. І., старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій, Хмельницький ОІППО	61
Берека В. Є., ректор, Хмельницький ОІППО	35, 61
Бичевська Л. В., методист відділу методики викладання української мови та літератури, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	40
Біла Л. В., завідувач науково-методичної лабораторії зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти, викладач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	56
Білак Ю. Ю., доцент кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Закарпатський ІППО	52
Білик Н. І., професор кафедри педагогічної майстерності, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	36
Білошицький С. В., доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій, завідувач НМЦ організації наукової роботи та моніторингових досліджень, Хмельницький ОІППО	61, 64
Бобкова О. С., методист відділу методики викладання хімії, біології, екології та основ здоров'я, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47, 57, 84

Богосвятська А.-М. І., т. в. о. завідувача кафедри гуманітарної освіти, КЗ ЛОР «Львівський ОІППО»	91
Бодрик О. О., методист наукової лабораторії інформаційних технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25
Бондаренко О. А., завідувач лабораторії-центру зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	27, 67
Боруцька Л. С., методист, Тернопільський ОКІППО	90
Боярчук О. І., завідувач відділу виховної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Бугайчук Н. В., методист лабораторії виховної роботи, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	9, 41
Буймістер Л. В., методист НМЦ координації роботи методичних та загальноосвітніх установ і закладів освіти, Хмельницький ОІППО	35, 61
Букоємська Л. А., вихователь Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) «Дзвіночок» Чабанівської селищної ради Києво-Святошинського району, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Бурдик В. М., соціальний педагог Ставівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Кагарлицької районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16
Буряк В. Г., доцент кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, Хмельницький ОІППО	61
Ванько К. І., методист відділу дошкільної освіти КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	57, 83
Васильєва О. Г., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 4 «Марите» (санаторного) компенсувального типу Славутицької міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Вашеняк І. Б., проректор з науково-педагогічної роботи та моніторингу якості освіти, Хмельницький ОІППО	61
Вихристенко Ж. В., завідувач лабораторії сімейної освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49

Відрик О. І., вчитель історії, заступник директора школи з виховної роботи Сморгівської ЗОШ I–III ступенів Млинівської районної ради Рівненської області, Рівненський ОІППО	92
Вітюк О. О., завідувач наукової лабораторії інформаційних технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25
Водолазська Т. В., старший викладач кафедри менеджменту освіти, здобувач кафедри теорії і методики професійної освіти Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди, Полтавський ОІППО ім. М. П. Остроградського	13, 42
Вознюк Л. В., доцент кафедри освітнього менеджменту КВНЗ «Дніпропетровський ОІППО» ДОР	97
Войтенко В. І., завідувач НМЦ викладання навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу, Хмельницький ОІППО	61
Войтко В. В., старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, КЗ «Кіровоградський ОІППО ім. В. Сухомлинського»	81
Войтович Г. І., старший викладач кафедри педагогіки та психології, Хмельницький ОІППО	61
Войцях Т. В., завідувач обласного центру практичної психології, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	8, 58, 74
Волошенко О. В., доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	21, 90
Вольська І. С., практичний психолог Державного навчального закладу «Катюжанське вище професійне училище», КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16
Вороніна Г. Л., викладач кафедри виховання й розвитку особистості, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	44
Вронська В. М., старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	95
Гаврилюк В. Ю., викладач кафедри дошкільної і початкової освіти та менеджменту, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Гавриш Р. Л., доцент кафедри менеджменту освіти, Полтавський ОІППО ім. М. П. Остроградського	13

Гайдаєнко О. М., заступник директора Білоцерківського колегіуму Білоцерківської міської ради Київської області, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Галас А. В., завідувач НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, Хмельницький ОІППО	61
Гальченко В. М., доцент кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	40
Гарькавець С. О., професор кафедри психології та педагогіки, Луганський ОІППО	77
Гаяш О. В., методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти, Закарпатський ІППО	с. 4505
Гезей О. М., старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	73
Герасіміук Т. В., директор Києво-Святошинського районного навчально-методичного центру практичної психології відділу освіти Києво-Святошинської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Гергель О. В., учитель математики, учитель-методист Орловецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Городищенської районної ради, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	45
Гільберг Т. Г., завідувач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, Хмельницький ОІППО	61
Гнаткович Т. Д., завідувач кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін, Закарпатський ІППО	51
Горгош Л. І., учитель інформатики та початкових класів, спеціаліст вищої категорії, старший учитель Середнянської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Ужгородського району Закарпатської області, Закарпатський ІППО	52
Градова Н. Г., практичний психолог Державного професійно-технічного навчального закладу «Рокитнянський професійний ліцей», КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16

Гребенчук Т. О., викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Грицюк Н. Г., методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, Хмельницький ОІППО	61
Грінченко О. І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	52
Гудима В. М., методист відділу методики викладання географії, економіки та краєзнавства, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Гулеватий А. А., завідувач кафедри педагогіки та психології, Хмельницький ОІППО	61
Гулько О. В., старший викладач кафедри теорії і методик дошкільної та початкової освіти, Хмельницький ОІППО	61
Гуменюк В. В., завідувач кафедри менеджменту та освітніх технологій, Хмельницький ОІППО	61
Гурнік Л. В., доцент кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	22
Гусєва Н. М., методист науково-методичного центру позашкільної освіти, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	8, 37
Даниленко Л. І., методист лабораторії природничо-математичних дисциплін, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	88
Данилів Б. М., учитель історії Угринівської ЗОШ І–ІІ ступенів, Тернопільський ОКІППО	7
Дарченко Л. Г., методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, Хмельницький ОІППО	61
Дацун О. А., старший викладач кафедри теорії і методик дошкільної та початкової освіти, Хмельницький ОІППО	61
Дегтярьова Г. А., завідувач кафедри методики навчання мов і літератури, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	63
Дем'яненко О. О., проректор, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	38
Добровольська Л. Н., завідувач відділу початкової освіти, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	14, 97
Довга Ю. І., практичний психолог Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	16, 49

Довгань А. І., завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	38
Долід В. В., доцент кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти, Рівненський ОІППО	29
Дрижал О. М., старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, Хмельницький ОІППО	61
Дубровіна І. В., старший викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	40, 87
Дупляк Т. В., заступник директора – начальник управління освітньої діяльності та організаційного забезпечення департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА, Хмельницький ОІППО	61
Жара Н. М., методист кафедри менеджменту освіти, магістрант спеціальності «Управління навчальним закладом (за типом)» Інституту управління Класичного приватного університету (м. Запоріжжя)	13
Журба М. А., професор кафедри управління освітою, Луганський ОІППО	69
Зазуліна Л. В., доцент кафедри педагогіки та психології, Хмельницький ОІППО	61, 98
Замулко О. І., завідувач лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	21, 53, 90
Захар О. Г., заступник директора, доцент кафедри теорії й методики природничо-математичної освіти та інформаційних технологій, Миколаївський ОІППО	92
Зелюк В. В., ректор, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	36
Іваненко В. І., практичний психолог Ромашківської ЗОШ I–III ступенів Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Іова В. Ю., методист НМЦ виховної та позашкільної освіти, Хмельницький ОІППО	62

Кабан Л. В., учений секретар, старший викладач кафедри філософії освіти та управління, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Калініченко І. О., доцент кафедри педагогічної майстерності, Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського	36, 73
Каліночка Ю. М., старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій, Хмельницький ОІППО	62
Калуська Л. В. доцент кафедри педагогіки та психології, Івано-Франківський ОІППО	20
Каракатсаніс Т. В., доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Карамушка Л. М., завідувач наукової лабораторії організаційної психології, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25
Каратаєва М. І., методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, Хмельницький ОІППО	62
Карпенко В. В., методист навчально-методичного кабінету фізичної культури, допризовної підготовки та охорони праці, викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Качан О. А., завідувач відділу фізичної і спортивно-масової роботи, старший викладач кафедри початкової освіти та розвитку особистості, Донецький ОІППО	80
Качуровська О. Е., практичний психолог Білоцерківського навчально-виховного об'єднання «Перша Білоцерківська гімназія – школа І ступеня» Білоцерківської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	10
Качуровський В. С., завідувач відділу методики викладання фізичної культури та захисту вітчизни, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Кашицина О. О., старший викладач кафедри педагогічної майстерності, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	36
Кірик М. Ю., методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти, Закарпатський ІППО	56, 99
Кірнасівська Р. В., викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39, 47

Ковальова С. В., завідувач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Ковальська О. П., завідувач кафедри теорії і методик дошкільної та початкової освіти, Хмельницький ОІППО	62
Козира В. М., в. о. завідувача кафедри змісту і методик навчальних предметів, Тернопільський ОКІППО	89
Козлова О. М., методист лабораторії природничо-математичних дисциплін, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	45
Козлюк С. А., вчитель географії, заступник директора школи з навчально-виховної роботи Сморгівської ЗОШ I–III ступенів Млинівської районної ради Рівненської області, Рівненський ОІППО	92
Козюра Л. П., практичний психолог Білозірської загальноосвітньої школи I–III ступенів Білозірської сільської ради Черкаського району Черкаської області, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	43
Колесова Г. В., методист Міського методичного центру відділу освіти Славутицької міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	10, 17, 19
Колісник С. А., практичний психолог Ставищанського районного центру дитячої та юнацької творчості Ставищанської районної ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	10
Комишна Н. С., учитель української мови та літератури БПЛ «Інтелект» загальноосвітньої школи I–III ступенів № 11 м. Ужгород, Закарпатський ІППО	51
Комінко А. В., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу № 5 «Капітошка» Бучанської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Кондратова Л. Г., доцент кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Кондратюк С. Ю., методист трудового навчання лабораторії виховної роботи, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	83

Корж Т. М., викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	40, 47
Корженко В. А., практичний психолог Насташівської ЗОШ І–ІІІ ступенів Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Корицька Г. Р., доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Корнієнко Л. В., завідувач Центру практичної психології, соціальної і виховної роботи управління освіти і науки Білоцерківської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Корнієць О. М., старший викладач кафедри інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського	32
Королюк С. В., завідувач кафедри менеджменту освіти, Полтавський ОІППО ім. М. П. Остроградського	13
Коропатник М. М., доцент суспільних дисциплін та методики їх викладання, Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського	18
Костецька Н. М., практичний психолог-методист, заступник директора з навчально-виховної роботи Фастівської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 10 Фастівської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Кохановська О. В., старший викладач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	30
Коченгіна М. В., доцент секції розвивального навчання кафедри методики дошкільної та початкової освіти, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	16
Кошицька Л. І., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 1 «Калинка» Славутицької міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Кошка О. А., завідувач НМЦ координації роботи методичних та загальноосвітніх установ і закладів освіти, Хмельницький ОІППО	62

Кравчук Н. В., старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	23
Красильник Ю. С., доцент кафедри державної служби та менеджменту освіти Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	86
Кривобород Ю. В., методист психологічної служби методичного кабінету відділу освіти Богуславської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Крутова Н. І., старший викладач кафедри методики змісту освіти, Рівненський ОІППО	29
Кудрик Л. Г. професор МКА (Міжнародна Кадрова Академія), доцент кафедри життєвих компетентностей КЗ ЛОР «Львівський ОІППО»	91
Кудько Т. П., практичний психолог Гнідинської загальноосвітньої школи I–III ступенів ім. Петра Яцика Бориспільської районної ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	10
Кузьма В. М., методист кабінету методики виховної та позашкільної роботи, Закарпатський ІППО	53
Кузьміч Т. О., завідувач науково-методичної лабораторії управління ЗНЗ, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	31
Кулик О. О., методист НМЦ дошкільної, початкової, спеціальної та інклюзивної освіти, Хмельницький ОІППО	62
Купрієвич В. О., старший викладач кафедри державної служби і менеджменту освіти Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	86, 96
Куриш Н. К., завідувач науково-методичного центру менеджменту та координації роботи РМК/ММК, Інститут ППО Чернівецької області	59
Курінна А. Ф., проректор з науково-методичної роботи, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Кушнір Я. А., методист відділу методики викладання іноземних мов та міжнародних освітніх програм, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47

Лабудько С. П., старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій, КЗ «Сумський ОІППО»	24
Лавріненко Л. І., доцент кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського	46, 54
Лавровська С. М., методист Районного методичного кабінету відділу освіти Фастівської районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 17
Лебедик М. П., доцент кафедри менеджменту освіти, Полтавський ОІППО ім. М. П. Остроградського	13
Левчук С. С., методист Районного методичного кабінету відділу освіти Сквирської районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Лещенко З. М., соціальний педагог Боярського навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» Києво-Святошинської районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Лемешева Н. А., методист предметів художньо-естетичного циклу, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	58
Леснікова Ю. В., завідувач відділу дистанційної освіти, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	68
Лисенко О. А., методист методичного кабінету управління освіти виконавчого комітету Фастівської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 17, 49
Литвин І. М., методист лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	43, 89
Литвиненко О. І., доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	7
Ліждвой Л. М., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу «Ялинка» ім. В. О. Сухомлинського Броварської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Лісіцін В. В., доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Логімахова О. А., в. о. завідувача відділу методики викладання предметів художньо-естетичного циклу, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39

Лугова Г. В., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) «Дзвіночок» Чабанівської селищної ради Києво-Святошинського району, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Лукачевич А. Ф., методист науково-методичного центру, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	24
Лукіна Т. О., професор кафедри державної служби та менеджменту освіти Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	86
Лютко О. М., доцент кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти, Рівненський ОІППО	34
Майборода З. Я., керівник навчального відділу, викладач кафедри філософії освіти та управління, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Мазаєва К. В., завідувач науково-методичної лабораторії біології і основ здоров'я, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	7, 41
Мазуркевич І. В., методист відділу дистанційного навчання, викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	36
Макар Г. Є., заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель географії, Тернопільський ОКІППО	27
Маковкіна Н. О., завідувач лабораторії інтернатних закладів, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19, 39
Максимова Н. А., методист кабінету практичної психології і соціальної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 17, 19, 47, 49
Максименко В. А., методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, Хмельницький ОІППО	62
Мамаєва М. І., практичний психолог Сквирської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 Сквирського району, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Маркова С. В., доцент кафедри теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін, Хмельницький ОІППО	62

Матушевська О. В., методист відділу музейної освіти і бібліотечної справи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	85, 100
Матущенко Т. А., завідувач відділу методики викладання хімії, біології, екології та основ здоров'я, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Махмутова А. Є., методист дисциплін художньо-естетичного циклу, Хмельницький ОІППО	55
Мельник С. А., завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	73
Мельничук Н. М., викладач кафедри природничо-математичних дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Мельничук О. Г., старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	29
Микитюк Л. В., методист відділу виховної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Мирна Л. А., старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, Хмельницький ОІППО	62
Мірошник С. І., старший викладач, в. о. завідувача кафедри педагогіки і психології, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25, 39
Мірошниченко І. С., соціальний педагог Черкаської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 17 Черкаської міської ради, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	9
Мітягіна С. С., методист НМЦ організації наукової роботи та моніторингових досліджень, Хмельницький ОІППО	62, 64
Мокосеева Н. А., практичний психолог дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу № 17 «Усмішка» Білоцерківської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Мокрогуз О. П., завідувач кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання, Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського	18
Мрачик Н. А., методист відділу освіти Яготинської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49

Назаренко В. С., завідувач науково-методичної лабораторії інформатики, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	31, 41
Нашиба Г. А., практичний психолог Славутицького ліцею Славутицької міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Некраш Л. М., завідувач центру соціально-педагогічної та психологічної діагностики і моніторингу районного методичного кабінету відділу освіти Ставищенської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 17
Нечай О. В., методист Науково-методичного центру управління освіти і науки Броварської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Нечипорук Н. І., викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	40, 47
Нікішенко Г. В., вчитель-логопед дошкільного навчального закладу (дитячий садок) спеціального типу № 35 «Горобинка» Черкаської міської ради Черкаської області, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	89
Ніраз Ю. В., директор Вербівської ЗОШ І–ІІ ступенів, учитель історії, Тернопільський ОКІППО	7
Новак О. О., доцент кафедри педагогічної майстерності (2001–2015), Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	36
Однорог О. П., методист відділу методики викладання трудового навчання й технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Олексюк В. П., методист центру кафедри змісту і методик навчальних предметів, Тернопільський ОКІППО	81
Олексюк О. Р., викладач кафедри змісту і методик навчальних предметів, Тернопільський ОКІППО	81
Орленко О. С., методист наукової лабораторії інклюзивного навчання, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Орловська Н. М., старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій, методист НМЦ виховної та позашкільної освіти, Хмельницький ОІППО	62
Осадчий І. Г., ректор, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	38, 46, 85

Павич Н. М., старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, Хмельницький ОІППО	62
Павленко І. М., старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій, КЗ «Сумський ОІППО»	24
Пагава О. В., старший викладач кафедри педагогіки та психології, Луганський ОІППО	69
Палько Т. В., директор, Закарпатський ІППО	66
Панченко Т. Л., завідувач відділу практичної психології і соціальної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	46, 49, 84
Пастернак О. В., методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, Хмельницький ОІППО	62
Патківська Н. О., завідувач навчально-методичного кабінету шкіл-інтернатів, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Пахаленко І. А., практичний психолог Ольшаницької ЗОШ І–ІІІ ступенів Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 49
Паш О. В., практичний психолог дошкільного навчального закладу № 1 «Лісова пісня», м. Ірпень	49
Пашков В. В., пенсіонер, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Пащенко О. В., доцент кафедри державної служби і менеджменту освіти, Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	86
Петушкова Л. А., завідувач кабінету практичної психології і соціальної роботи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 17, 19
Плигань О. В., заступник директора з навчально-виховної роботи Білоцерківської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 1 з поглибленим вивченням слов'янських мов Білоцерківської міської ради Київської області, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25
Плівачук К. В., доцент кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39

Побірченко Н. А., професор кафедри загальної, вікової, педагогічної психології Інституту людини Київського університету ім. Бориса Грінченка, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Позднякова Т. Є., старший викладач кафедри природничо-математичної освіти, Рівненський ОІППО	38, 93
Покришень Д. А., завідувач кафедри інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського	10, 76
Поліщук М. А., методист Районного методичного кабінету відділу освіти Тетіївської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Поліщук О. В., педагог-організатор Черкаської спеціалізованої школи I–III ступенів № 17 Черкаської міської ради, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	9
Поліщук О. М., завідувач відділу методики викладання української мови та літератури, викладач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та мистецьких дисциплін, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39, 47
Половецька С. О., вихователь-методист Дошкільного навчального закладу № 2 санаторного типу туберкульозного профілю Прилуцької міської ради Чернігівської області, Чернігівський ОІППО ім. К. Д. Ушинського	46
Полтавцев О. Г., доцент кафедри філософії освіти та управління, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Пономаренко Н. В., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу «Червоні вітрила» Броварської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Пономаренко С. М., головний спеціаліст відділу реєстрації документів, діловодства та архівної справи управління організаційного та документального забезпечення діяльності Київської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Попик О. Ф., проректор з науково-методичної роботи, Хмельницький ОІППО	62

Правдива О. А., практичний психолог Іванківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 1, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Прищепа Т. І., практичний психолог Іванківського дошкільного навчального закладу (ясел-садка) № 1 «Сонечко» комбінованого типу, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 19
Пулатова Л. Й., завідувач кафедри теорії та методик суспільно-гуманітарних дисциплін, Хмельницький ОІППО	62
Путій Т. М., завідувач кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Рак Ю. С., практичний психолог Фастівської спеціалізованої загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням іноземних мов Фастівської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Раш О. О., викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Ребрик Н. Й., проректор з наукової та виховної роботи, доцент кафедри педагогіки та суспільних дисциплін, Закарпатський ІППО	51
Ребрина В. А., старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, завідувач НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, Хмельницький ОІППО	62
Рего Г. І., доцент кафедри педагогіки та психології, Закарпатський ІППО	66
Резніченко З. В., доцент кафедри педагогічної майстерності, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	13, 36
Романовська Д. Д., завідувач НМЦ практичної психології і соціальної роботи, Інститут ППО Чернівецької області	46
Романюк Л. О., практичний психолог Рокитнянської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 2 Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Романчак О. О., методист кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти, Закарпатський ІППО	66

Руденко І. М., доцент кафедри психології, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	21
Рудницька О. А., учитель української мови і літератури Бучанської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 4 Київської області, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25
Савицька Г. І., методист лабораторії гуманітарних дисциплін, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	58
Савіч І. О., методист науково-методичного центру позашкільної освіти КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	8, 25, 37
Савонова Г. І., старший викладач кафедри управління освітою, Луганський ОІППО	70
Саврій С. Г., завідувач районного методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту Віньковецької РДА, Хмельницької області, Хмельницький ОІППО	62
Садковська Н. С., практичний психолог Макарівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – природничо-математичний ліцей» Макарівського району, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Саранов С. В., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та методики їх викладання, Луганський ОІППО	54
Саранчук Н. Р., методист відділу методики навчальних предметів та професійного розвитку педагогів, Тернопільський ОКІППО	95
Сергеева Л. М., професор кафедри державної служби і менеджменту освіти Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	62, 86
Седеревічене А. О., регіональний координатор проекту в початковій школі, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Семихат В. Д., учитель географії вищої категорії, учитель-методист Первомайської гімназії № 3, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	52
Семещук О. Г., практичний психолог Фастівської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 5 Фастівської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49

Сердюк В. І., практичний психолог Білоцерківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 11 Білоцерківської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Серих Л. В., завідувач кафедри дошкільної та шкільної освіти, КЗ «Сумський ОІППО»	14, 45
Сивак О. І., керівник проекту «Діалог» Центру позитивної психотерапії та гуманістичних освітніх технологій, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	21
Сирцова О. М., доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79
Сіліна Г. О., завідувач кафедри виховання й розвитку особистості, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	44
Сімороз О. В., практичний психолог Бучанської спеціалізованої загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 з поглибленим вивченням іноземних мов Бучанської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Сіренко А. Є., завідувач відділу дошкільної освіти, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	83
Січкач С. І., завідувач лабораторії гуманітарних дисциплін, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	34
Склярова Г. М., директор Білоцерківського колегіуму Білоцерківської міської ради Київської області, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Скобель-Нарольська Л. С., практичний психолог Іванківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Скоромна М. С., соціальний педагог Шевченківського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІ ступенів – дитячий садок» Рокитнянської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	49
Скрипник С. В., старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій, Хмельницький ОІППО	62
Славінська М. О., методист відділу виховної роботи та позашкільної освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47

Слободянюк Н. Г., завідувач наукової лабораторії інклюзивного навчання, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Смаглюк Ю. І., вчитель Черкаської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 17 Черкаської міської ради, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	90
Смирнова М. Є., завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	12, 91
Смірнова О. Ю., практичний психолог Торчицького навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІ ступенів – дитячий садок» Ставищанської районної ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Совенко В. В., завідувач відділу методики викладання географії, економіки та краєзнавства, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Соловей М. В., проректор з навчальної роботи, Хмельницький ОІППО	62
Сологуб О. С., методист НМЦ викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій і дистанційного навчання, Хмельницький ОІППО	62
Соломаха С. О., старший науковий співробітник відділу змісту і технологій навчання дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Соломенцева Л. М., практичний психолог Державного навчального закладу «Ржищівський професійний ліцей», КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Сотніченко І. І., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	84
Степанець Н. В., практичний психолог Боярського навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня» Києво-Святошинської районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	26
Степанова Н. М., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	98
Степанюк Н. А., доцент кафедри, Рівненський ОІППО	96

Стойчик Т. І., заступник директора з навчально-виробничої роботи Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею, Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	86
Стоцька О. В., методист редакційно-видавничого відділу, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	71
Стреж Л. В., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу «Центр розвитку дитини» Славутицької міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	19
Стрижак М. М., методист науково-методичного центру, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	32
Сударева Г. Ф., старший викладач кафедри професійної освіти та менеджменту, КЗ «Сумський ОІППО»	59
Сусак О. С., завідувач Циганівської загальноосвітньої школи І ступеня Ужгородського району Закарпатської області, Закарпатський ІППО	56
Сухенко Я. В., старший викладач кафедри педагогічної майстерності, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	36
Татаринцев О. В., завідувач відділу соціальної педагогіки, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Твардовська О. І., практичний психолог Чернівецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 3, Інститут ППО Чернівецької області	46
Тимчина Н. С., старший викладач кафедри методики змісту освіти, Рівненський ОІППО	30
Титаренко В. А., практичний психолог Кагарлицької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 3 Кагарлицької районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Тищенко Л. Р., доцент кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	55
Ткач В. А., завідувач відділу інформаційних технологій навчання, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	85, 100
Ткаченко Л. П., завідувач відділу початкової освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47

Тодавчич С. П., завідувач Виноградівського районного центру практичної психології та соціальної роботи, Закарпатський ІППО	44
Томей А. М., завідувач центру практичної психології і соціальної роботи управління освіти Ужгородської міської ради, Закарпатський ІППО	37
Трофименко Н. Є., старший викладач кафедри психології Білоцерківського інституту економіки та управління Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”», КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	50
Улятовська Н. Л., практичний психолог Горянської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Києво-Святошинської районної державної адміністрації, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	17
Унгурян І. К., викладач кафедри педагогіки, психології і теорії управління освітою, Інститут ППО Чернівецької області	59
Устименко В. М., педагог-організатор Черкаської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 17 Черкаської міської ради, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	9
Устименко Т. А., професор кафедри менеджменту освіти, Полтавський ОІППО ім. М. П. Остроградського	13, 36
Фадєєва Н. В., старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	22
Федорченко Н. М., методист Центру практичної психології, соціальної і виховної роботи управління освіти і науки Білоцерківської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	50
Філончук З. В., доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	27
Форноляк І. В., заступник директора з навчально-виховної роботи, практичний психолог навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 3 – ліцей» Обухівської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11, 50

Халецька Л. Л., методист відділу гуманітарних та мистецьких дисциплін, старший викладач кафедри методики змісту освіти, Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	68
Халупченко В. О., методист відділу методики викладання української мови та літератури, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	40
Химера Н. В., методист відділу методики викладання української мови і літератури та зарубіжної літератури, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	47
Ходанич Л. П., завідувач кафедри педагогіки та психології, Закарпатський ІППО	99
Ходанич П. М., доцент, Закарпатський ІППО	99
Хожай Н. В., практичний психолог Центру творчості дітей та юнацтва м. Ірпеня, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	50
Чарченко П. С., старший викладач кафедри педагогічної майстерності (2013–2016), Полтавський ОІППО ім. М. В. Остроградського	36
Часнікова О. В., доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та технологій, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	39
Чикунова І. В., практичний психолог Дошкільного навчального закладу (ясел-садка) комбінованого типу № 15 «Теремок» Білоцерківської міської ради, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	11
Чорна В. М., методист з іноземних мов, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	21
Чорновіл В. О., методист відділу початкової освіти, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	97
Чубарук О. В., методист відділу музейної освіти та бібліотечної справи, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	46
Чуркіна В. Г. доцент кафедри виховання й розвитку особистості, КЗ «Сумський ОІППО»	45
Шацька Н. М., доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних дисциплін, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	79

Шевченко А. М., завідувач кабінету педагогічних інновацій, старший викладач кафедри педагогіки і психології, дошкільної та початкової освіти, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	25, 39
Шевчишена О. В., старший викладач кафедри педагогіки та психології, Хмельницький ОІППО	20, 35, 62, 80
Шоробура І. М., ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Хмельницький ОІППО	35
Шпичак І. П., старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти, Рівненський ОІППО	82
Щербаков А. Г., методист відділу дистанційної освіти, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	53
Щербина Т. І., старший викладач теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» ХОР	31
Юзик О. П., доцент кафедри методики змісту освіти, Рівненський ОІППО	28, 60
Юрчак В. А., методист лабораторії гуманітарних дисциплін, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	99
Ющенко Л. О., методист лабораторії гуманітарних дисциплін, КНЗ «Черкаський ОІПОПП ЧОР»	34
Якухно І. І., завідувач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР	33, 86
Ярієва Т. О., практичний психолог навчально-виховного комплексу «Ковалівська гімназія» Васильківської РДА, КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	50
Ястребова В. Я., професор кафедри менеджменту освіти та психології, КЗ «Запорізький ОІППО» ЗОР	33

Наукове видання

**АНОТОВАНИЙ КАТАЛОГ КОНКУРСНИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ КОНКУРСІВ
НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ І МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
З ПРОБЛЕМ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
(2015–2017 рр.)**

За загальною редакцією *О. М. Отич*

Редактор *В. І. Отрішко*
Комп'ютерна верстка *Я. Й. Васильченко*

Здано до склад. 20.03.2018 р. Підп. до друку 25.06.2018 р. Формат 60x84 1/16.
Папір офсет. Гарнітура Georgia. Друк ризографічний.
Умов. друк. арк. 7,44. Наклад 100 прим. Зам. № 1000

Видавництво Державного вищого навчального закладу
«Університет менеджменту освіти»
вул. Січових Стрільців, 52-А, м. Київ, 04053. тел.: (044) 484-10-96.
e-mail: rector@umo.edu.ua